

Meixner
ISKOLA

**Rákospalotai Meixner Általános Iskola és
Alapfokú Művészeti Iskola**

🏠 1155 Budapest, Tóth István utca 100.
☎ +36 1 419 2409, +36 1 415 0313
✉ titkarsag@meixneriskola.hu
🌐 www.meixneriskola.hu
📘 www.facebook.com/meixneriskolaxv

Rákospalotai Meixner Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programja

„...jó szóval oktasd, játszani is engedd...”

Tartalom

I.	Nevelési program	7
1. fejezet -	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	7
○	A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	8
○	A nevelő-oktató munka eszközei.....	9
○	A nevelő-oktató munka eljárásai	10
2. fejezet -	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
3. fejezet -	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	18
4. fejezet -	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
5. fejezet -	A pedagógusok, az osztályfőnökök helyi feladatai	21
6. fejezet -	Pedagógusok helyi intézményi feladatai	22
7. fejezet -	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	23
○	Sajátos nevelési igényű és tanulók	23
○	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló	25
○	Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló	25
○	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.....	26
8. fejezet -	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	27
9. fejezet -	A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény együttműködésének formái ..	28
10. fejezet -	Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel	30
11. fejezet -	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	31
12. fejezet -	Az iskolaváltás és tanuló átvételének szabályai, az iskolai felvétel szabályai	32
○	Iskolaváltás	32
○	Átvétel és felvétel	33
13. fejezet -	Az iskolában tartott egyéb foglalkozások	35
II.	AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE	36
1. fejezet -	A választott kerettanterv megnevezése.....	36
2. fejezet -	Taneszközök kiválasztásának elvei	39

3. fejezet - A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

40

○ Aktív tanulás.....	40
○ Differenciálás.....	41
○ Tanulóközpontúság.....	41
○ Tanulási folyamat központúság	42
○ Tanulást támogató értékelés	42
○ A Nemzeti alaptantervben (továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai Az erkölcsi nevelés.....	43
○ Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.....	44
○ Állampolgárságra, demokráciára nevelés.....	45
○ Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	46
○ A családi életre nevelés	47
○ Testi és lelki egészségre nevelés	47
○ Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	48
○ Fenntarthatóság, környezettudatosság	49
○ Pályaorientáció	50
○ Gazdasági és pénzügyi nevelés.....	51
○ Médiatudatosságra nevelés	51
○ A tanulás tanítása.....	52
○ Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében.....	54
○ A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	54
○ Speciális fejlesztési célok, feladatok	61
○ Speciális módszerek	61
○ A fejlesztés elvei.....	62
○ Speciális megközelítés a tanításban.....	62
○ A fejlesztés formái.....	63
○ Szociális kompetencia fejlesztése.....	63
○ Inklúzió	64
4. fejezet - Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek.....	66
5. fejezet - A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	67
6. fejezet - Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái.....	67

7. fejezet - A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	69
○ Diagnosztikus mérések	71
○ Szummatív mérések.....	72
○ Az értékelés fejlesztő formái - szöveges értékelés	72
○ A sajátos nevelési igényű (SNI), és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget mutató (BTMN) tanulók javítási lehetőségei	72
○ A tanév végi értékelés sajátosságai	73
8. fejezet - A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezése elvei	73
9. fejezet - A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	74
10. fejezet - Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	78
11. fejezet - A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	78
○ A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	79
12. fejezet - Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	80
13. fejezet - Könyvtári órák tartása.....	81
14. fejezet - A tanulók esélyegyenlőségét, szociális hátrányok enyhítését szolgáló intézkedések	81
III. Az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja	83
• Bevezetés	83
• Az alapprogram szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában	83
• Alapelveink	85
• Az alapfokú művészeti oktatás - nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében	86
• A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái	87
• Külső kapcsolatok, együttműködések formái	88
• Az oktató-nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	89
IV. Az alapfokú művészeti iskola helyi tanterve.....	93
• HELYI TANTERV	93
• KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG	93

• Az alapfokú művészetoktatás céljai a képző- és iparművészet területein	93
• A képző- és iparművészet műfajának célrendszere és funkciói....	94
• A képző- és iparművészet műfaj oktatás fejlesztési követelményei	95
• Bemeneti kompetenciák.....	95
• Kiemelt kompetenciák az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás területén.....	95
• A képző- és iparművészet műfaj oktatásának sajátosságai	97
• Alapvető kompetenciák és jellemzők	97
• Átfogó képességek és készségek.....	98
• A képző- és iparművészet műfaj tantárgyainak tartalma	98
• Tantárgyi felépítés.....	98
• Az Alapfokú Művészeti Iskola óraterve az előképző, és az alapfok évfolyamaira.....	100
• A művészeti alapvizsga általános követelményei	101
• KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK	102
• VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK tantárgy.....	102
• Előképző (E/1-2. évfolyam).....	103
• Vizuális alapozó gyakorlatok.....	106
• Feladatcsoportok.....	106
• GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI tantárgy	110
• A/1. évfolyam.....	110
• A/2. évfolyam.....	115
• A/3. évfolyam.....	118
• VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT tantárgy.....	122
• A/1. évfolyam.....	124
• A/2. évfolyam.....	126
• A/3. évfolyam.....	130
• A/4. évfolyam.....	134
• A/5. évfolyam.....	138
• A/6. évfolyam.....	142

• Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után.....	146
• Művészeti alapvizsga – Vizuális alkotó gyakorlat	147
• KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK	148
• KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA MŰHELYGYAKORLAT tantárgy	148
• A Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat tantárgy pedagógiai céljai – Meixner-szemléletű megközelítése	148
• A/4. évfolyam	150
• A/5. évfolyam	153
• A/6. évfolyam	158
• Művészeti alapvizsga – Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat	164
• <i>Meixner-pedagógiai szemléletű megközelítés</i>	164
• A vizsga részei	164
• A vizsga tartalma	165
• A vizsga értékelése	165
A Pedagógiai program legitimációja.....	167
Pedagógiai programunk alapjául szolgáló jogszabályok.....	167
Tájékoztatás és nyilvánosságra hozatal, hatályba lépés szabályozása	167

I. Nevelési program

1. fejezet - *A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai*

A Rákospalotai Meixner Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola kiemelt figyelmet igénylő tanulók, ezen belül a különleges bánásmódot igénylő (sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, kiemelten tehetséges, tanuló), valamint a hátrányos, és halmozottan hátrányos tanulók integrált nevelésével, oktatásával foglalkozik.

Legfontosabb pedagógiai törekvésünk, hogy az eltérő képességekkel, szociális háttérrel, illetve családi háttérrel rendelkező gyerekeket közösségben neveljük és oktassuk oly módon, hogy a kiemelkedő képességű gyerekek tehetséggondozása éppúgy megvalósulhasson, mint a hátrányokkal induló tanulók megsegítése. Az inkluzív osztálykeretben történő oktató-nevelő munka lehetővé teszi a tanulóknak az elfogadás képességének kialakítását, akár társaikról, akár önmagukról legyen szó. Ennek megvalósulása segítheti a tanulók optimális fejlődését, a kudarc nélküli iskolai eredmények elérését, valamint a nyolcadik évfolyam után segítheti őket a pályaeorientációban is.

Az intézmény nevéből is következik, hogy pedagógiai törekvéseink megvalósulását a Meixner Ildikó által kidolgozott diszlexia-diszgráfia prevenciós és reedukációs módszer segítségével kívánjuk megvalósítani, a széles körben elismert gyógypedagógus szellemiségét is megőrizve. Az elfogadó, s egyben befogadó légkör megteremtését segíti az intézmény családias jellege. Az eredményes inklúzió megvalósításához szükség van az egyéni bánásmód alkalmazására, a pedagógus – szülő - tanuló közötti bizalom, kölcsönös tisztelet és empátia folyamatos jelenlétére, szükség esetén kialakítására, az életkori sajátosságoknak, valamint az egyéni adottságoknak megfelelő követelmények támasztására.

Az egyéni igények figyelembevétele mellett kiemelt hangsúlyt fektetünk a közösségfejlesztésre, *a szociális kompetenciák fejlesztésére*, melyek nélkül nincs eredményes személyiségfejlesztés. A közösségfejlesztésben fontos szerepe van a belső szabályrendszernek, a hagyományoknak, szokásoknak, illetve a közös, *és közösen kialakított* értékrendnek. Az ezzel való azonosulás is az inklúzió része.

Alapelveink közé tartozik, hogy a gyermek a környezetével harmóniában nevelkedjen, ezért a környezettudatos magatartás formálása kiemelt terület a nevelés-oktatás folyamatában.

Az iskolában megvalósuló pedagógiai program meghatározói tehát a következők:

- A beszéd fogyatékos, vagy más fejlődési területen sajátos nevelési igényű integrálható sajátos nevelési igényű, illetve valamilyen szempontból eltérő fejlődésű tanulók integrálása.
- Az integráláshoz szükséges inkluzív tanulási környezet kialakítása a szociális kompetenciák kiemelt fejlesztésével.
- A Meixner Ildikó által kidolgozott diszlexia-diszgráfia prevenciós és reedukációs módszer alkalmazása a beszédfejlesztés, anyanyelvi nevelés és az olvasás-írástanítás során. A Meixner- módszertani alapelvek alkalmazása a felsőbb évfolyamokon, a szaktantárgyak tanítása során is.
- A módszertan folyamatos fejlesztése a megújuló pedagógiai környezetnek megfelelően.
- A komplex személyiségfejlesztés megvalósítása a művészeti nevelés bevonásával a mindennapos pedagógiai tevékenységbe, illetve az alapfokú művészeti iskola és az általános iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének és munkatervének összehangolásával.
- A harmonikus személyiségfejlődés elősegítése érdekében kiemelt figyelem fordítása a környezeti nevelésre mind a tantárgyi órákon, mind az intézmény egyéb programjai során.

○ **A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai**

Pedagógiai munkánk célja, hogy az intézményünkben nevelkedő tanuló

- képességeihez mérten a lehető legjobb eredményeket érhesse el,
- elsajátítsa a továbbtanuláshoz szükséges készségeket és képességeket,
- hiányosságait megtanulja kompenzálni,
- tehetségét maximálisan kamatoztatni tudja, és képes legyen azt környezete javára fordítani,
- aktív tagjává válhasson családjának és későbbi felnőtt közösségeknek,
- tudjon hatékony segítséget nyújtani az arra rászorulóknak,
- tudja megfelelően elfogadni a számára felkínált segítséget,
- olyan ismereteket sajátítson el, melyek később alkalmazható, értelmes, életszerű tudás szerves egységévé válnak,

- képességei, készségei differenciáltan, egyénre szabottan fejlődjenek, kiemelt szerepet szánva a kommunikációs és a gondolkodási képességeknek, és a szociális kompetenciához szükséges készségeiknek,
- a természeti és épített környezettel harmóniában élő, testileg – lelkiileg egészséges személyiséggé váljon,
- kötődjön a szűkebb és a tágabb hazájához, hagyományait, kulturális értékeit tisztelje, ezek átörökítését fontosnak érezze,
- sajátítsa el a kulturált viselkedés szabályait, az erkölcsi, etikai normák szerint éljen, társas kapcsolatait az egymásra figyelés, a másság elfogadása jellemezze, mentes legyen mindenféle előítélettől és kirekesztő magatartástól,
- képes legyen az önérdek érvényesítésre oly módon, hogy azzal mások jogait nem sérti,
- képessé váljon az önálló ismeretszerzésre, a folyamatos önképzésre, a közösséghez alkalmazkodni tudó emberré váljon.

Pedagógiai célunk továbbá, hogy a Meixner-módszertan alapelveinek mindenben megfelelő sajátos nevelési, oktatási módszert és eszközrendszert folyamatosan frissítsük, aktualizáljuk, modernizáljuk és egyéniesítsük, ezáltal alkalmassá tegyük az eltérő képességű tanulók együtt nevelésére az alapfokú oktatás-minden területén.

○ **A nevelő-oktató munka eszközei**

Az iskola épülete egy „U” alakú épülettömbből áll. Az alsó tagozatosok számára négy osztályterem, a felső tagozatosok számára 8 szaktanterem áll rendelkezésre.

A tantermek nagysága, elhelyezése, természetes megvilágítása optimális, a világító berendezések beszerzésekor az energiatakarékosság és a meleg fényű megvilágítást vesszük figyelembe. A szaktantermek a szükséges mértékben felszereltek. Iskolánk törekszik a bútorzatok folyamatos, szükség szerinti cseréjére, megújítására. A korszerű oktatást a pedagógusok számára biztosított hordozható számítógépekkel, projektorral, interaktív táblákkal, kivetítő monitorokkal tudjuk segíteni. A pedagógusok munkájuk során folyamatosan állítanak elő olyan szemléltető-eszközöket, amelyek megfelelnek sajátos módszertani alapelveinknek, s amelyeket tartós használatba veszünk, ezáltal bővítik eszközkészletünket. A szemléltetőeszközök nem csupán a falra kerülő tablókát, applikációkat jelentik, hanem a tanulók számára is kézzelfogható eszközöket, újra és újra kirakható, előállítható feladatokat,

illetve digitális eszköztárat, melyeket a pedagógusok folyamatosan fejlesztenek, illetve megosztanak egymással.

Az épülethez gondozott udvarrész tartozik. Az iskolaudvaron belül, több veteményes láda került elhelyezésre, melyben idényszöldségeket, fűszernövényeket, festőnövényeket nevelhetnek a tanulók, az udvaron található továbbá rovarhotel és mezítlábas ösvény is. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy biztosítsuk a környezetismeret, természettudomány, biológia tantárgyak tapasztalat alapú oktatását. Az udvaron elhelyezett szaletlik lehetővé teszik egy-egy osztály számára a szaktárgyi órák szabadban való megtartását is.

A testnevelés oktatását egy tágas tornateremben tudjuk biztosítani, ezen kívül az udvaron műfüves foci-pálya és sportbetonos, osztható sportpálya áll rendelkezésre.

○ **A nevelő-oktató munka eljárásai**

Iskolánkban meghatározó szerepet kap a tanulók egyéni adottságaihoz alkalmazkodó ***differenciálás***. Általános szempont, hogy az inkluzív oktatást úgy valósítjuk meg, hogy a lassabban haladó, vagy alacsonyabb követelményeket teljesítő gyermekek ne akadályozzák a többiek az átlagos vagy annál is jobb teljesítmények elérésében. Vagyis nem a követelmények és a tanítási nívó leszállításával kívánjuk a toleráns légkört biztosítani, hanem a felzárkózáshoz ténylegesen szükséges segítségnyújtással. Ennek érdekében a fejlesztő foglalkozások mellett bizonyos tantárgyakat a felső tagozaton bontott formában oktatunk, hogy minden tanuló a megfelelő támogatást kaphassa meg. A differenciálást természetesen tanórai kereteken belül is megvalósul a szaktanár, a fejlesztő vagy gyógypedagógus szoros együttműködésének köszönhetően.

A tananyag feldolgozásban, általánosságban is alkalmazzuk a Meixner-módszertan alapelveit. Ezek az alapelvek nyelvészeti, pedagógiai módszertani tapasztalatokon és a kísérleti pszichológia megfigyelésein alapulnak (a hármas asszociáció elve a betűtanításban, Ranschburg féle homogén gátlás elkerülése, aprólékos fokozatosság elve, a gondolkodás rigiditásának kiküszöbölése, elfogadó, egyben követelő pedagógus attitűd). Különösen nagy hangsúlyt fektetünk a ***szemléletességre***:

- Sok, jó minőségű, kézbe fogható szemléltetőeszközzel, képanyaggal, valamint digitális eszközzel dolgoznak a tanulók.

- A tanórákon előkészített tanulmányi kirándulásokkal, erdei iskolákkal és az iskolakert gyakori látogatásával tesszük lehetővé az élményszerű a természettudományos tárgyak tanítást.
- A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek egyéni foglalkoztatásához, igény szerinti egyéni taneszközöket készítünk.

Mindezek a sajátos nevelési igényű gyerekeknél nélkülözhetetlenek, a többi gyermeknél pedig fokozzák a tanítás hatékonyságát, így elmélyültebb tudásra tehetnek szert, a tanítási órák érdekesebbek, változatosságuk révén kevésbé megterhelők.

Fontos alapelv, hogy az új anyag bemutatásakor az egyeditől igyekszünk az általános felé haladni. (Induktív módszer) Nem szabályokat tanítunk, hanem lehetőség szerint közösen állapítjuk meg ezeket, a tapasztalatok alapján. Fontosnak tartjuk, ezért minden lehetséges esetben alkalmazzuk, a személyes élményeken, tapasztalatszerzésen alapuló ismeretátadást, a cselekvő tapasztalatszerzés széleskörű alkalmazását. Az így megvalósuló **aktív tanulás** kiegészül az első évfolyam kivételével minden évfolyamon, a szülők bevonásával megvalósuló erdei iskolák szervezésével és megvalósításával, illetve a tanulmányi kirándulásokkal, és a helyi tantervben, valamint az SZMSZ-ben is rögzített iskolai programokkal, projektekkel.

A speciális oktatási szükségletekkel rendelkezőknek háromféle módon nyújtunk támogatást. Az egyik, hogy az osztályban tanító pedagógusok kivétel nélkül a diszlexia-prevenció és reedukáció módszertanában járatos kollégák, akik az osztályban folyó munkát is speciális eszközökkel kiegészítve végzik. Ezek a speciális eszközök a Meixner-féle módszertan kellékei. Lényegük, hogy a szokásos szemléltető eszközökön kívül sok mozgatható, kézbe fogható kép és kártya segíti a tananyag feldolgozását. Ennek az a funkciója, hogy az aktuális anyag megértéséhez és elsajátításához szükséges - a gyengébb nyelvi fejlettségű, diszlexiás gyermekek számára ismeretlen - fogalmakat szemléletesen megmutassa, begyakoroltassa. Az általános iskola egy bizonyos nyelvi szintet feltételez, a tankönyvekben használt fogalmak jelentős részét tudottnak, illetve egyszeri magyarázat után megérthetőnek tételezi.

Megjegyzendő, hogy a gyermekek nyelvi fejlődése az utóbbi évtizedben jelentősen megváltozott, a vizuális ingerek mennyisége (tablet, mobiltelefon, televíz, internet, stb.) akadályozza az optimális fejlődéshez szükséges verbális ingerek (mese, beszélgetés, nyelvi játékok, mondókák) elérését. Az iskolánkban alkalmazott, verbális készségeket átfogóan fejlesztő tanítási program erre a problémára is igyekszik választ adni.

A másik mód pedig, ahogyan a speciális oktatási igényű - diszlexiás vagy más fejlődési problémával küzdő- gyerekeknek segítünk az, hogy ezek a gyerekek heti 1-5 alkalommal

kiscsoportos - szükséges esetben egyéni - logopédiai terápiában, illetve egyéb gyógypedagógiai fejlesztésben részesülnek, személyes szükségleteik szerint. Így ép társaikkal együtt, de mégis sok külön támogatást nyújtva tanulnak.

A harmadik megsegítési módszer, hogy a tanítási órák némelyikén pedagógiai asszisztens jelenléte teszi hatékonyabbá a differenciálást, szükség esetén így akár egyéni segítséget kaphat a sajátos nevelési igényű tanuló.

Ezek együttes alkalmazásával valósul meg a ***tanulóközpontúság***.

2. fejezet - *A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok*

Iskolánk alapvető személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai közé tartozik, hogy olyan alapvető készségeket alakítson ki a tanulóiban, aminek a segítségével harmonikus, önálló, együttműködő, felelősségteljes és alkalmazkodóképes felnőtté tud később válni, középiskolai tanulmányai során is képes a tudását és készségeit az élet különböző területein kamatoztatni.

Az alsó tagozatban kiemelt hangsúlyt fektetünk az alapvető készségek elsajátítására: az olvasás, írás, számolás, szóbeli-írásbeli kifejezőkészség terén olyan szintre kell juttatnunk növendékeinket, hogy azok révén önálló ismeretszerzésre, tananyag-feldolgozásra legyenek képesek. Ezt kiegészítjük a drámapedagógia módszertanát alkalmazó kommunikációs készségfejlesztéssel.

Felső tagozatban a tanulási képességek fejlesztése a kiemelt célt, e mellett a reális továbbtanulási célok kitűzését, és eléréséhez szükséges ismeretek, képességek fokozatos kialakítását tekintjük az iskola fő feladatának. Természetesen az alapműveltséghez, kulturális igényességhez szükséges egyéb területekre is hangsúlyt helyezünk.

Az eltérő fejlődésű gyermekek az alsó tagozatban a már megszokott módon állandó segítséget kapnak az órákon a tananyag-feldolgozáshoz. A Meixner-féle diszlexia reedukációs és beszédfejlesztési módszertant a maguk tantárgyában a felső tagozatos tanáraink is alkalmazzák. Itt van szükség a legtöbb műhelymunkára: az egyes tantárgyak feldolgozásához igen sok kiegészítő taneszközt szükséges készíteni, az egyes tantárgyak szakszókészletét fel kell dolgozni, tematizálni és katalogizálni, mert a diszlexiás gyerekek számára csak a szükséges nyelvezet elsajátítása után képzelhető el a szaktantárgyak eredményes elsajátítása. Ezek a segédeszközök egyébként a nem diszlexiás többség számára is, mint könnyebb megértés és többletgyakorlási lehetőségek jó szolgálatot tesznek az ismeretek elmélyítésében.

Az iskola legfontosabb nevelési feladatának azt látjuk, hogy növendékeinket megtanítsuk a pontos, gondos, lelkiismeretes, igényes tevékenységre, szellemi javaink és azok hordozóinak tiszteletére, a másság iránti türelemre, megértésre. Következetes elvárásokkal, odafigyelő gondos és humánus hozzáállással nevelőtestületünk megteremtheti azt a tekintélyt és szellemiséget, amely a nyugodt, elmélyült iskolai munka feltétele.

A nevelés másik fontos célja, hogy - a drámapedagógiai eszköztár alkalmazásával - jól kommunikáló, különböző élethelyzetekben jól boldoguló, magabiztos, környezetüket alakítani, és a változó környezethez alkalmazkodni képes személyiségek kerüljenek ki iskolánkból.

A szociáliskompetencia-fejlesztés a Meixner Iskolában az egyik leghangsúlyosabb célkitűzés, ezt szolgálja a szociáliskompetencia-fejlesztésen alapuló kerettantervünk is. a szociáliskompetencia-fejlesztő órák tematikái, a szaktantárgyak részben tartalmi elemei, részben a tanulásszervezési eljárásai, különböző iskolai programok, hagyományok ápolása, a projektnapok, a diák önkormányzatiság megléte számtalan módon ad lehetőséget a személyiségfejlesztésre. Minden pedagógus feladata, hogy ezt a célt minden pedagógiai helyzetben szem előtt tartsa. A személyiségfejlesztés lehetséges részterületei a következők:

- Értelmi (kognitív) fejlesztés a tanulási képességek alakítása révén (figyelem, emlékezet, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése); ismeretszerző-startégiák tanításával (önálló tanulás, könyvtár-és digitális eszközhasználat); a kritikai gondolkodás és a kreativitás erősítésével.
- Érzelmi és akarati nevelés az érzelmi intelligencia fejlesztésével (saját érzések felismerése, mások érzéseinek megértése), az akaraterő és kitartás gyakorlásával (célkitűzés, feladatvállalás, kudarcok kezelése) és a pozitív énkép és önbizalom építésével (erősségek felismerése és reális önértékelés).
- Szociális kompetenciák fejlesztése a kapcsolatteremtés és együttműködés fejlesztésével (csoportmunka, empátia, segítőkészség), a békés úton történő konfliktuskezelés és asszertív kommunikáció kialakításával, a közösségi felelősség erősítésével a szabályok betartása, a közös célokért munkálkodás által.
- Erkölcsi és értékrendi nevelés a pozitív értékek közvetítésével (kölsönös tisztelet, igazságosság, elfogadás), az etikus döntéshozatal gyakorlásával, erkölcsi dilemmák megvitatásával, a környezettudatosságra és a társadalmi érzékenységre neveléssel, a fenntarthatóság és a szolidaritás értékeinek erősítésével.
- Egészségfejlesztés: fizikai, mentális egészség és egészséges életmódra nevelés

- Művészeti és esztétikai nevelés: a művészeti iskola különösen támogatja a művészeti önkifejezést, az esztétikai ízlés fejlesztését, hagyományaink megőrzésével, ünneplésével pedig a kulturális örökség ápolását.
- Önállóságra és felelősségvállalásra nevelés az önmenedzselés tanításával (időbeosztás, önálló feladatmegoldás), felelősségvállalás támogatásával a saját döntésekért és tettekért, az életvezetési kompetenciák, mint pénzkezelés, pénzügyi tudatosság és pályaaorientáció alakítása által.

A felsorolt területeket segítik a mindenkorai oktatásért felelős miniszter által a Tanév rendje rendeletben meghatározott tematikus témahetek programjai is.

3. fejezet - Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségnevelés célja, hogy segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában. Segítenünk kell tanulóinkat abban, hogy életvezetési képességeiket fejleszthessék, felkészülhessenek a stressz hatások feldolgozására.

A Nkt. 27§. (11) bekezdése alapján megvalósítjuk a heti öt - mindennapos - testnevelést, alkalmazva az iskolai sportkör adta lehetőségeket. Az iskolai testnevelés órákon a gyerekek egészségnevelése fokozottan megjelenik. A higiénés nevelés minden testnevelés óra szerves része, ahogy a tisztálkodásra való igény kialakítása és nyomon követése is. Mindehhez következetes odafigyelésre van szükség.

El kell érünk, hogy a tanulók fokozottan figyeljenek testük kellő karbantartására, testük működésének összerendezésére. Tudják a testük által küldött jelekből meghatározni saját teljesítőképességük határait. A testük épsége, szellemük frissessége hozzátartozik az egészséges jellem és a test fejlődéséhez.

A környezetismeret, természettudomány, biológia tantárgy keretében, valamint osztályfőnöki feladatként a beszélgetőkörökön, szociális kompetencia fejlesztő órákon, tudatosítani kell az egészséges étkezési, és a megfelelő higiénés szokások szabályait, elveit. Itt kell helyet kapnia a szexuális felvilágosításnak is. A mindennapi tevékenység során is érvényesíteni kell az egészséges életmód szabályait a napi többszöri, kulturált közös étkezések alkalmával, a váltócipő, váltóruha használatával, a mindennapos testnevelés megvalósításával, a napi legalább 40-45 perc szabad levegőn töltött foglalkozásokkal.

Már első osztálytól kezdve folyamatosan biztosítani kell a mentálhigiénés nevelést. Meg kell ismertetni a gyerekekkel az egészségre káros szokásokat, azok egészségromboló hatásait, a szokások elkerülésének módját. A pedagógus feladata, hogy a mindennapi életből és a

tananyagból kiemelve a segítő mintákat, a szűkebb környezet és más népek kultúrájából a pozitív értékeket. Fontos, hogy tanulóink minél többször találkozzanak ezekkel.

A pedagógus rendszeresen éljen a segítő együttműködés formáival. (Közös feladatmegoldások, közös felkészülések, közös élményszerzések.) Ha a bizalom, elfogadás, nyitottság légköre hatja át az iskolát, akkor örömtelibb a tanulás is. A közösségi lét örömeinek megtapasztalása pozitív ellensúlyozása lehet az egészségtelen örömforrások keresésének.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatként az osztályfőnökök figyelemmel kísérik a tanulóink életmódjában, magatartásában, iskolai teljesítményében bekövetkező változásokat. Negatív változás esetén a támogató odafordulás a segítségnyújtás kezdete. A valódi probléma megismerését követően dönt a pedagógus, iskolánk igazgatója közösen a gyermekjóléti szakemberek bevonásáról.

Az egészségfejlesztési program célja, hogy az iskolánkban eltöltött évek alatt a diákok minden lehetséges módon az egészséges életmódnak megfelelő választási lehetőség mellett tudjanak dönteni. A nevelőtestület feladata, hogy a diákok erre folyamatosan megfelelő példát és útmutatást találjanak az iskolai élet minden színterén. El kell érni, hogy az egészség ne életcél, hanem a mindennapi élet erőforrása legyen.

A cél megvalósulása érdekében elengedhetetlen, hogy a pedagógusok rendelkezzenek az egészségnevelési feladatok megvalósításához szükséges ismeretekkel.

További feladatok:

- A tanulók egészségfejlesztési attitűdjének alakítása annak érdekében, hogy nyomon kövessék saját egészségi állapotukat, képessé váljanak az egészség megőrzésére.
- A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.
- Az egészséget veszélyeztető hatások csökkentése.
- Az egészségesebb életvitel készségeinek kialakítása, magatartásmintáinak begyakoroltatása.
- A korszerű, egészséges táplálkozás iránti igény előtérbe kerülése.
- Alapozzuk meg, hogy az egészséges életmód szerves része legyen a helyes napirend és időbeosztás kialakítása, melynek szerves része a mozgásigény kielégítése. Hangsúlyozzuk a mozgás, az egészséges testtartás fontosságát.
- Ismertessük fel az iskola tárgyi környezetének esztétikai jelentőségét, a tanulók és alkalmazottak egészségi állapotára gyakorolt közvetlen fiziológiai hatásait.
- Az iskola, mint környezet, ne legyen semmilyen szempontból egészségkárosító.

- Az egészségügyi szabályokhoz igazodó tanulási környezetet kell kialakítani. Lehetővé kell tenni az önálló ismeretszerzést és a tanulás technikáinak megismerését.
- A tanulók ülésrendjének változtatásával, a tantermek világításának korszerűsítésével járulunk hozzá a látáshibák megelőzéséhez.
- A tantermek gyakori (minden óráközi szünetben) szellőztetésével biztosítjuk az egészségesebb légteret.
- Tanulóink váljanak jó konfliktustűrőkké, hogy ellenálljanak, és elutasító magatartást tanúsítsanak az egészségkárosító tevékenységekkel szemben.
- Erősítsük a társas-kommunikációs készséget és alakítsuk ki a konfliktuskezelési magatartásformát.
- Tudatosítsuk az intézmény dolgozóiban, hogy életvitelüknek jelentős példaértékű szerepe van.
- Fordítsunk figyelmet a harmonikus baráti, párkapcsolatokra, családi életre nevelésre, foglalkozunk ennek érdekében a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- A diákokat életkoruknak megfelelő drogrevenenciában kell részesíteni. Ehhez külső szakember segítségét is igénybe veszi az iskola.
- Az interneten keresztül fenyegető veszélyforrásokra mind külön előadás keretein belül, mind a kapcsolódó foglalkozásokon folyamatosan fel kell hívni a tanulók, adott esetben a szülők figyelmét.

A feladatok megvalósításának színterei és módja:

- Kötelező foglalkozások, tanítási órák:
 - A tanulási környezet kialakításában mindenkor törekszünk az egészséges testtartás lehetővé tételére. A tanulók figyelmét folyamatosan felhívjuk erre. A tanítási órákon, foglalkozásokon - különösen az alsó tagozaton - mozgásos feladatokkal kell változatossá tenni a 45 perces foglalkozásokat.
 - A környezet-, természetismeret, technika-életvitel, biológia, egészségtan, valamint a szociális kompetencia fejlesztő foglalkozások tematikája, tananyaga tartalmazza az egészséges táplálkozás és életmód, egészségre káros hatások, szokások ismereteit.
- Tanórán kívüli tevékenységek:
 - A tanulmányi kirándulások, illetve az erdei iskolai foglalkozások egyik kiemelt feladata az egészséges életmódra való nevelés a közvetlen tapasztalatok lehetőségével gazdagítva.

- A táborok, erdei iskolák a kapcsolatok fejlesztésére, a mindennapi élethelyzetek közös megélésére és azok tudatos feldolgozására is alkalmasak.
- Az iskola a kötelező, mindennapi testnevelésen kívül többféle lehetőséget kínál a mozgásos foglalkozásokon való részvételre annak érdekében, hogy a mozgás a tanulók hétköznapijainak részévé válhasson, a sportolás igénye és szeretete kialakulhasson bennük.
- A rekreációs jellegű sportfoglalkozásra a pedagógusoknak, az iskolai dolgozóknak és a szülőknek is kínál lehetőséget az iskola.
- Az egészséges táplálkozás terén:
 - Az iskolai étkezés biztosításában elsődlegesen törekszünk arra, hogy gyerekek egészségesen és változatosan étkezzenek.
 - Az iskola nem működtet büfét. Ezzel is igyekszünk elérni, hogy a diákok otthonról, házilag elkészített hideg élelmet hozzanak magukkal, ha az iskolai hideg étkezést nem veszik igénybe.
 - Közös ételkészítési foglalkozásokat szervezünk hagyományos ünnepeinkhez kapcsolódva, illetve a felsős gyakorlati foglalkozások keretein belül.
 - A közös programokon a szülőktől kérünk házilag elkészített, így garantáltan tartósítószermentes és adalékanyagmentes süteményeket.
- Iskolaorvosi ellátás, egészségügyi felügyelet:
 - Az iskolaorvos heti egy alkalommal tart szűrést iskolánkban.
 - Az iskolaorvos az osztályfőnökökkel közvetlen kapcsolatban áll, a pedagógus bármikor megkeresheti, ha bármilyen egészségügyi problémát vagy annak gyanúját észleli.
 - Minden tanévben általános fogorvosi szűrésen vesz részt minden tanuló. A szűrés alól a szülő igazolásával maradhat távol a gyermek, ha a fogorvosi ellátást egyénileg oldják meg.

Egészségügyi nevelés, felvilágosítás

Elsősegélynyújtás alapjai

Minden felsős osztálynak egy osztályfőnöki tanóra keretében az iskolaorvos tart elméleti majd gyakorlati oktatást. Ennek keretében megbeszéljük a teendőket olyan sürgősségi esetekben, mint eszméletlenség, vérzés, fájdalom, görcsroham, baleset, mérgezés.

A tanóra végén a gyermekek képesek az alapvető kérdésekre válaszolni, valamint a sebet kötözni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek tananyagát az iskolaorvos, az iskolai védőnő és a biológia/természetismeret tanár közösen dolgozza ki. Annak tartalmi elemeit és tematikáját, felosztását együttesen határozzák meg a Magyar Vöröskereszt által szervezett elsősegély-nyújtási tanfolyam programja alapján. Főbb témakörei a következők:

- a. Telefonon történő segítségkérés és vészhelyzettel kapcsolatos kérdések helyes megválaszolása;
- b. Stabil oldalfekvés és egyéb elsősegély-technikák;
- c. Kisebbségi sebek ellátása, kötések;
- d. Közlekedésbiztonság;
- e. Veszélyes gyógyszerek és mérgező növények.

Az elsősegély-nyújtási alapismereteket a diákok három évfolyamon ismerik meg:

- f. A 4. osztály tanulói környezetismeret órák keretében, illetve a beszélgetőkörökön ismerkednek az alapokkal.
- g. Az 5. évfolyamon a tanulók a természetismeret tantárgy keretein belül részletezik és gyakorolják a korábban tanultakat.
- h. A 8. évfolyamon a tanulók az „Egészségtan” keretében a biológia tantárgyba beépítve elmélyítik és kiegészítik korábbi ismereteiket.

A hatékony elsajátítás érdekében további módszereket alkalmazunk:

- i. Szakértő (orvosi, védőnői, egészségügyi végzettségű) szülők bevonása kiselőadások, beszélgetések formájában.
- j. Szituációs gyakorlatok, játékok kivitelezése a tanórákba beépítve.
- k. Tanórán kívüli vetítések és vetélkedők szervezése az iskolán belül.
- l. Iskolán kívüli rendezvényeken, versenyeken való részvétel (pl. Országos Mentőszolgálat, Magyar Vöröskereszt által szervezett versenyek).

A nevelőtestület számára szintén elsősegélynyújtó tanfolyamot szervezünk, melyet arra képzett meghívott szakértő tart.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítása érdekében az osztályokban szükségszerűen és szakszerűen összeállított „elsősegély-dobozokat” helyezünk el.

Az alapismereteket képekkel, rajzokkal illusztrált jegyzet készül iskolán belüli használatra, melyet minden tanuló ingyenesen megkap.

Szexuális felvilágosítás

A felsős osztályokban nemenként elkülönítve szexuális felvilágosítás történik egy – egy tanóra keretében. Az osztályfőnökök jelzése alapján, már negyedik osztályban is megtörténhet a felvilágosítás az életkornak megfelelő szinten.

A felvilágosító órák tartásához a Semmelweis Egyetem orvostanhallgatóival működünk együtt. Minimális anatómiai felvilágosítás után a nemi különbségekre, a szexualitás érzelmi hátterére valamint a szexuális élettel járó veszélyekre fókuszálunk

Drogprevenciós felvilágosítás

A hetedik - nyolcadik osztályokban szociális kompetencia fejlesztő óra, valamint az iskolai projekt keretében zajlik. Segítőink ebben:

- iskolapszichológus
- meghívott előadó (iskolaorvos, védőnő, XV. Kerületi Rendőrkapitányság szakemberei)
- drámapedagógia eszköztára
- szülői tájékoztatás

Tisztázzuk a drogok definícióját, alapvető egészségügyi ismereteket a drog hatásairól és kockázatairól, majd a drogfogyasztás jogi hátterét, a büntetőjogi következményeket. Megbeszéljük, hogy mik lehetnek a kábítószer fogyasztás jelei, illetve, hogy mit lehet tenni, ha bajba kerülnénk és magunk is kipróbáltunk valamilyen kábítószerrel. Mit tehetünk, ha kortársainkról olyan információnk van, hogy drogokkal került kapcsolatba. Hogyan, milyen fórumokon lehet segítséget kérni.

Beszélünk a függőség természetéről, megemlítve a két leggyakoribb addiktív szert, az alkoholt és a nikotint. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy önhibánkon kívül is válhatunk drogfogyasztóvá, valamint átnézzük, hogy hogyan tudjuk a fenti veszélyeket minimálisra csökkenteni. Fontos megtanítani, hogyan lehet a kortársi nyomásnak ellenállni, hogyan lehet nemet mondani. Ehhez fejleszteni kell a különböző kommunikációs készségeiket, a stressz és konfliktuskezelést, és természetesen itt is nagyon fontos az önismeret. A közösség megtartó erejére is támaszkodunk.

4. fejezet - *A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok*

A közösségfejlesztés alapvető színterei az osztályközösségek. Az osztályfőnök feladatkörébe tartozik, hogy a reggeli beszélgetőkörökön, illetve a szociáliskompetencia- fejlesztő órákon különös hangsúlyt fektessenek az egészséges közösségek kialakítására. Ebben nagy szerepe van a szociális kompetenciák fejlesztésének, melyet kiemelten kezelünk. A tanórákon kívüli közös

programok szervezése, az erdei iskolák lehetőséget adnak a tanulóknak, hogy jobban megismerjék egymást, megszokott iskolai helyzetektől eltérő helyzetekben is megtapasztalják, a közösség erejét. A családokkal közösen szervezett események alkalmat adnak a szülői közösség kialakulására is. A hiteles pedagógus személyisége elősegíthet olyan gyermek-szülő és pedagógus közösséget, mely lehetőséget teremt az esélyegyenlőség megvalósítására, a rászoruló tanulók felkarolására, illetve egy-egy cél közös megvalósítására.

Az első évfolyam kivételével minden osztály számára szervezünk erdei iskolát tanévenként egyszer, szeptember második hetében. Az osztályok adott héten utaznak, de más-más helyszínt választanak. A kiépített szakmai kapcsolatok segítik, hogy a gyerekek minőségi erdei iskolai programokon vehessenek részt. Az erdei iskolákat minden esetben az osztályfőnök szervezi. Alsó tagozaton az osztályfőnök délutános tanító párja, igény esetén egy-két szülő, a felső tagozaton az osztályfőnök helyettes, ennek hiányában választott kolléga kíséri még az osztályt. A közösség tágabb színtere az iskolai közösség maga. A személyiségfejlődésben fontos szerepe van az identitás kialakulásának. Fontos, hogy a gyermek megtapasztalja: tartozik valahova. A nemzetiséghez, hazához, társadalomhoz való tartozás első lépcsőfoka lehet az iskolai közösséggel való azonosulás. Ezt segítik az iskolai szokások, hagyományok, valamint maga a belső szabályrendszer is.

Az iskolai rendezvények szervezésével kapcsolatos feladatokat és felelősségi köröket a tanévnyitó értekezleten, a munkaterv elkészítésekor osztjuk el. A rendezvények előtt szükség esetén stratégiai munkamegbeszélést tartunk, majd elektronikus úton értesítjük a szülőket, meghívottakat. A rendezvények sikerét, a pedagógiai célok megvalósulását, utólag értékeljük. A rendezvények lebonyolításában a diákönkormányzat, illetve a magasabb évfolyamos tanulók is részt vehetnek.

Az iskola szereplői a tanulók, a szülők és a pedagógusok. Együttműködésük elengedhetetlen a harmonikus légkörben folyó neveléshez-oktatáshoz. Iskolánk alapvetően nyitott a szülők előtt – az intézménybe bármikor bejöhetnek, gyermekeiket bekísérhetik, a pedagógusokkal, vagy az intézmény vezetőjével, személyesen beszélhetnek. A szülők és pedagógusok közötti együttműködés egyik alapfeltétele a közös értékrend. Ezért fontos, hogy a szülőket megfelelően tájékoztassuk iskolánk pedagógiai alapelveiről a beiskolázást megelőző időszakban. Ugyanakkor fontos, hogy az észrevételekre, jogos igényekre a nevelőtestület, illetve az iskola vezetése megfelelően nyitott legyen.

5. fejezet - *A pedagógusok, az osztályfőnökök helyi feladatai*

Intézményünkben különös hangsúlyt kap az osztályfőnöki munka. Az osztályközösség fejlesztésének kiemelt szerepe van az integrációban, az inkluzív nevelésben, oktatásban. Az osztályközösség a szociális kompetenciák fejlesztésének legmeghatározóbb, a mindennapokban is megvalósuló színtere. Az osztályfőnöki munka tartalma vonatkozik az egyes tanulók egyéni szükségleteinek ismeretére, a személyes kapcsolat és bizalom kiépítésére mind a tanulóval, mind annak családjával, és vonatkozik a közösségfejlesztésre az iskola keretein belül és azon kívül is. Munkájának része, hogy egységes közösséget hozzon létre, mely képes önmaga meghatározására, megkülönböztető tulajdonságainak ismeretére, az iskola közösségében sajátos helyének és szerepének megtalálására.

Mindezen célok megvalósulásáért az osztályfőnökök feladatai, kötelességei a pedagógusok általános kötelezettségein felül a következők:

- Tevékenységével aktívan elősegíti az osztályközösség kialakulását, illetve megerősödését.
- Egy tanévben legalább kétszer, külön osztályprogramot szervez a pedagógiai program szemléletének megfelelően a szabadidő értékes eltöltésére. A szervezésbe – szükség esetén – bevonhatja a szülőket is.
- Rendszeresen áttekinti az osztályában tanuló tanulók tanulmányi eredményeit, konzultál tanártársaival a tanulók haladásáról, szükség esetén esetmegbeszélő műhelyt hív össze.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók fejlődéséről folyamatosan konzultál a fejlesztőpedagógusokkal.
- Felhívja szaktanár kollégáinak figyelmét a hiánypótlásra, ha a tanulók havi egy érdemjegye hiányzik.
- Zérótoleranciával lép fel a bántalmazás minden formájával szemben
- Közreműködik a tanulók és tanárok konfliktusainak megoldásában, szükség szerint a problémamegoldásba bevonja a szülőket is.
- Elvégzi az osztályába járó tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési feladatait, ehhez kikéri tanártársai véleményét is.
- A munkatervben meghatározott időpontig elkészíti és leadja osztályfőnöki beszámolóját.
- Évente kétszer szülői értekezletet tart, melyen megadja a szülőknek az oktatással-neveléssel, a szülőket érintő egyéb kérdésekkel kapcsolatos legfontosabb aktuális tájékoztatást.

- Az osztályában tanulókat ellátja az iskola életével, működésével kapcsolatos fontosabb információkkal, segíti felkészülésüket, támogatja részvételüket az iskolai rendezvényeken, programokon.
- A Házi rendet megismerteti a tanulókkal és szüleikkel, és gondoskodik annak betartásáról.
- Félévenként összegzi a tanítók és a szaktanárok szóveges értékeléseit, s az illetékes szülők rendelkezésére bocsátja azt. (Alsó tagozatban minden tanuló, a felső tagozatban csak az SNI tanulók kapnak szóveges értékelést.) Az év végi szóveges értékelés iktatásra kerül. A szóveges értékelés átvételét a szülő aláírásával igazoltatja.

Adminisztrációval kapcsolatos feladatok:

- Az osztályfőnök ellenőrzi az e-Kréta felületén az osztályára vonatkozó részt. Vezeti az a törzslapot, és kiállítja a bizonyítványt, vezeti a továbbtanulással összefüggő nyilvántartást. Havonta összesíti a tanulók hiányzásait. Igazolatlan mulasztás esetén azonnal értesíti az intézmény vezetőjét, és tájékoztatja a szülőt is.
- A törzslapra és a bizonyítványba a tanulókkal kapcsolatos határozatokat, valamint a továbbtanulásra vonatkozó bejegyzéseket a megfelelő záradékkal kell feltüntetni. Az iskola által vezetett törzslap közokirat.
- A tanulók egészségügyi ellátásával kapcsolatos feladatok ellátásában együttműködik az iskola orvosával és védőnőjével, valamint a kerületi gyermekfogászattal. Informálja szülőket az elvégzendő vizsgálatokról, kezelésekről, védőoltásokról, koordinálja a szükséges dokumentumok, űrlapok kitöltését.

6. fejezet - *Pedagógusok helyi intézményi feladatai*

A 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről 62. § (1) bekezdésében foglaltakon kívül az intézményben dolgozó pedagógusok speciálisan intézményi feladata, hogy a Meixner – módszertan alapelveit betartva tervezze és szervezze meg az ismeretszerző, képességfejlesztő foglalkozásokat, szakórákat. A módszertan kellő ismerete érdekében végezze el a fenntartó alapítvány által szervezett akkreditált pedagógus továbbképzést. A módszertan továbbfejlesztése, a minél többféle alkalmazási területen való használhatóság érdekében vegyen részt a szakmai műhelymunkában. Ismerje meg minden szakértői véleménnyel rendelkező tanuló szakvéleményét, az előírt ajánlásokat tartsa be, a megfelelő pozitív diszkriminációs eljárásokat alkalmazza. A tanulók és tanulócsoportok szükségleteinek megfelelően készítsen szemléltetőeszközöket, digitális anyagokat, melyeket rendszerez és

karban tart a többszöri felhasználás érdekében, illetve a szemléltetőeszköz sajátosságától függően digitalizálva megőrizz.

További intézményi feladata a Szervezi és Működési Szabályzatban rögzített módon a tanulók tanórákon kívüli felügyeletének biztosítása, az éves munkatervben meghatározott ünnepek, rendezvények megszervezése, a tanulók iskolán kívüli programjának szervezése, ott a tanulók pedagógiai felügyeletének ellátása. Feladata, hogy együttműködjön a szülőkkel a gyermek érdekében mind a tanulmányokkal, mind a tanórán kívüli programokkal kapcsolatban.

A pedagógus sajátos intézményi feladata, hogy a Meixner Alapítvány által szervezett akkreditált tanfolyam hallgatói számára, illetve más intézményből érkező, a módszertan iránt érdeklődő pedagógusok számára igény szerint bemutató órákat tartson. A bemutató órákat előzetesen köteles az intézményvezetővel, vagy az általa megnevezett szakmai vezetővel egyeztetni.

A pedagógusok intézményi adminisztratív feladatai a következők:

- AZ e-Kréta felületén a haladási és értékelési naplók, valamint feladatellátástól függően csoport- illetve fejlesztési naplók, szakköri és sportnaplók naprakész vezetése, a tanulók hiányzásainak, illetve késéseinek rögzítése.
- Havonta egyszer, adott hó 4-ig az e-Krétából kinyomtatott munkaidő elszámolást a gazdasági ügyintézőnek átad.

A pedagógusok beosztás szerinti adminisztratív feladatait a munkaköri leírás tartalmazza, mely a Szervezeti és Működési Szabályzat melléklete.

7. fejezet - *A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység*

Intézményünk legfőbb pedagógiai célja az integráció megvalósítása, így a kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikét egyéni, képességeinek leginkább megfelelő módon igyekszünk nevelni-oktatni.

○ Sajátos nevelési igényű és tanulók

Minden évfolyamunkon elvárt, hogy az osztálylétszám 20%-ban sajátos nevelési igényű tanuló tanuljon. A sajátos nevelési igényű tanulók többsége már első osztályos korában rendelkezik az országos szakértői bizottságok valamelyikének szakvéleményével. A szakvélemény meghatározza a szükséges habilitációs és rehabilitációs foglalkozások számát, megnevezi a

foglalkozásokat tartó gyógypedagógus végzettségét. A fejlesztésben közreműködő pedagógusok - a fejlesztő munkaközösség - segítségével a sajátos nevelési igény és a korcsoport alapján szervezzük meg a kiscsoportos foglalkozásokat. A fejlesztésben részt vevő gyógypedagógusok tájékoztatják az osztályfőnököket és a szaktanárokat a sajátos nevelési igényű tanulók tanórai differenciálásának kritériumairól, az eltérő számonkérés, illetve értékelés módjáról. A szakértői vélemények és a szülő írásbeli kérvénye alapján az iskola igazgatója határozatban rögzíti az egyes sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó számonkérés és érdemjeggyel való minősítés alóli felmentéseket.

A sajátos nevelési igényű tanulók a felső tagozatban a részképesség-zavarral érintett tantárgyakból félévkor és tanév végén szöveges értékelést kapnak. Az SNI tanulók félévi értékelése és az év végi bizonyítványa ezzel a szöveges értékeléssel érvényes.

A sajátos nevelési igényű tanulók szakértői kontrollvizsgálatainak folyamatát az iskola részéről a fejlesztő munkaközösség-vezetője, vagy az ezzel a feladattal megbízott gyógypedagógus koordinálja.

A rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások mellett a sajátos nevelési igényű tanulók rendszeres tantárgyi korrepetálásban is részt vehetnek. Szükség szerint a korrepetáláson való részvételt a tanuló számára kötelezővé tesszük.

A rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások nem akadályozhatják abban a tanulót, hogy kötelező tanórai foglalkozásain részt vegyen. Tanórai foglalkozás alatt ilyen jellegű foglalkozás csak akkor tartható,

- ha az adott tanóra látogatása alól a tanuló fel van mentve, vagy
- ha a fejlesztő foglalkozás tárgya és témája teljes egészében megegyezik a tanítási óra tárgyával és tematikájával,
- ha az adott tanóra anyagát kiscsoportos foglalkozás, vagy tantárgyi korrepetálás keretében még aznap pótolni tudja,
- ha az adott tantárgyat az osztály csoportbontásban tanulja, s a fejlesztő foglalkozáson ilyen módon vesz részt.

Minden esetben szükséges, hogy a fejlesztő foglalkozásokat tartó pedagógus, gyógypedagógus szoros, folyamatos kapcsolatban legyen az osztályfőnökkel, szaktanárral, a sajátos nevelési igényű tanuló fejlődéséről rendszeresen konzultáljanak egymással. A bontás nélküli szakórákon a szaktanároknak biztosítani kell az SNI tanulók pozitív diszkriminációját, illetve az írásbeli számonkérések anyagát előzetesen a fejlesztést végző gyógypedagógussal egyeztetniük kell.

○ **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló**

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók ellátása a szakszolgálatok korábban kiadott szakvéleménye és szakértői bizottságok szakértői véleményei alapján valósulnak meg. A szakvéleményekben javasolt fejlesztő órák mindegyikét, valamint az eltérő értékelési, beszámoltatási módot is biztosítjuk a tanulók számára. A sajátos nevelési igényű tanulókhoz hasonlóan, mind az érdemjeggyel való értékelés alóli felmentést, mind a tantárgyrészek értékelése alóli felmentést, mind az eltérő beszámoltatást, valamint a szükséges órai differenciálást igazgatói határozat rögzíti.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók szakértői kontrollvizsgálatainak folyamatát az iskola részéről a fejlesztő munkaközösség-vezetője vagy az ezzel a feladattal megbízott gyógypedagógus koordinálja.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlődéséről az osztályfőnök, a szaktanárok és a fejlesztésben részt vevő pedagógusok rendszeresen konzultálnak.

○ **Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló**

A megfelelő inklúzió képes ideális háttérrel biztosítani a tehetséggondozásnak is. Az elmúlt évek tapasztalata alapján láthatjuk, hogy iskolánkat – az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő pedagógiai módszereink miatt – szívesen választják kiemelkedően jó intellektuális vagy művészeti adottságokkal rendelkező gyermekek szülei is. A tehetséges diákokkal való foglalkozás legalább olyan sokrétű feladatot jelent, mint a tanulási problémákkal küzdő tanulókkal.

Oktatási feladatunk, hogy biztosítani kell a mindennapi iskolai életben számukra a differenciált oktatást. A gyorsabb haladási tempójúak nem a következő időszak tananyagával ismerkednek, hanem az adott tananyag kiszélesítésére, tágabb összefüggésekbe helyezésére nyílik módjuk. Ezek a gyerekek nem gyorsabban haladnak, hanem többet, alaposabban sajátítanak el átlagos kortársaiknál.

Mivel az osztályon belüli versenyhelyzeteket kerüljük, tehetségesebb tanítványainknak iskolán kívüli megmérettetési lehetőségeket keresünk. Nyomon követjük a versenylehetőségeket, bátorítjuk a tanulmányi versenyeken való részvételüket, erre megfelelő felkészítést biztosítunk. Nevelési feladatunk, hogy megismerve érdeklődési körüket, a szülői házzal rendszeres kapcsolatot tartva segítsük önművelődésüket, a számukra ideális szabadidős elfoglaltságok megtalálását. Ez a család szocio-kulturális sajátosságaitól és egyéb törekvéseitől függően több vagy kevesebb sikerrel, eredménnyel végezhető feladatunk. Különösen fontos feladatunk a

tehetséges tanulók esetében a szociális kompetenciák fejlesztése, így segítve integrációjukat, s egyben felkészítésüket, a társadalomba való, lehetőleg konfliktusok nélküli beilleszkedésüket. A sportban, illetve művészetekben tehetséges gyermekek számára igyekszünk lehetőséget biztosítani képességei megfelelő kibontakoztatásához. Toleranciával, elismeréssel, szükség esetén tanulmányaiban való könnyítést teremtve igyekezzük nem megakadályozni egyéni fejlődésüket. Tapasztalatunk, hogy az egy területen kiemelkedő képességű gyermek támogatott fejlődése magasabb évfolyamokon, olyan területeken is fejlődést eredményez, amelyeken azelőtt elmaradásai voltak.

○ **Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló**

Intézményünkben több olyan intézkedés van érvényben, mely a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók helyzetének iskolán belüli kompenzációját szolgálja. Többszörösen is ügyelünk arra, hogy a szociális különbségek lehetőleg ne kerüljenek felszínre az iskolában.

- Az intézményben nem működik büfé, ahol a tanulók zsebpénzüket elkölthetnék.
- Az intézményen kívül szervezett programokon, eredi iskolában, kirándulásokon, táborokban, az alsó tagozatosok zsebpénz nélkül vesznek részt. A tábort, foglalkozást szervező pedagógus közös költségvetésből biztosít minden tanulónak egyforma ellátást az iskolán kívüli programokon. A felső tagozatosok szüleit nyomatékosan kérjük az előre meghatározott összegkorlát megtartására.
- A térítési díj ellenében igénybe vehető programok esetében lehetőséget biztosítunk a nehezebb helyzetben lévő családok, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára, hogy egyéni kérvény alapján vagy az osztályközösség civil összefogásával, vagy az iskolai költségvetés terhére, vagy alapítványi támogatással vehessen részt a programokon.
- A programok szervezésében a pedagógus köteles figyelembe venni a költségeket, s ez alapján mérlegelni.
- Az iskolában rendezendő kézműves vásárokon olyan minőségi áruk is eladásra kerülnek, melyek ellenértéke képletes.
- Minden tanév novemberében, a Márton naphoz kapcsolódó hagyományaink keretében tartós élelmiszer-gyűjtést rendezünk olyan civilszervezetek számára, akik a legjobban rászoruló családokhoz juttatják el az adományokat. Ez az érzékenyítés segíti annak a tudatosítását, hogy a jobb anyagi körülmények között élők felelősséggel tartoznak kiszolgáltatott embertársaikért, s hogy az anyagi kiszolgáltatottság nem minősíti az embert magát.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók a mindenkorai jogszabályoknak megfelelően jutnak az iskolában étkezési kedvezményhez, térítési díj kedvezményhez.

Minden kiemelt figyelmet érdemlő tanuló integrált nevelésnek-oktatásának megvalósulásáért - az intézmény vezetőjén kívül - elsősorban gyermek osztályfőnöke a felelős, ezért az osztályában tanító pedagógusok beszámolási kötelezettséggel tartoznak munkájukról az osztályfőnöknek.

Tanévenként legalább kétszer - szükség esetén többször is - fejlesztő értekezletet tartanak a fejlesztő pedagógusok és osztályfőnökök, az intézmény vezetőjének részvételével. Ezeken a megbeszéléseken minden érintett osztályt tanító pedagógusnak részt kell vennie. A fejlesztésben résztvevő tanulók fejlődését tekintjük át, megbeszélve azokat a módszereket, eszközöket, amivel a fejlesztési célok elérhetőek. A tanév megkezdése előtt tartandó fejlesztő értekezleten állítjuk össze a fejlesztő csoportokat, határozzuk meg a szükséges egyéni fejlesztést, illetve tantárgyi csoportbontást.

A fejlesztésben részt vevő pedagógusok, gyógypedagógusok fejlesztési tervet készítenek, melyet a tanév során kétszer aktualizálnak.

8. fejezet - *Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje*

A tanulók az intézményi döntéshozatalban a diákönkormányzaton keresztül tudják részvételi jogukat gyakorolni.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és az igazgató hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról az igazgatónak a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a igazgató harminc napon belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben és a DÖK munkáját segítő pedagógus személyét illetően.

A diákönkormányzat véleményét – az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál, valamint az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott ügyekben kell kikérni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

9. fejezet - *A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény együttműködésének formái*

A kapcsolattartási formái lehetnek elektronikusak, írásbeliek és személyesek.

- Elektronikus kapcsolattartási formák:

Az iskola az aktuális programokról, eseményekről, tudnivalókról, elektronikusan értesíti a tanulók szüleit. Az információk megjelennek az iskola honlapján is (www.meixneriskola.hu) illetve a honlapon megtalálható közösségi oldalon ([Rákospalotai Meixner Általános Iskola](#)). Az elektronikus levelek felelőse az iskolatitkár, a honlapot és a közösségi oldalt az iskola igazgatója, és a művészeti iskola tagintézményvezetője felügyeli. Az egyes osztályokra, vagy tanulóra vonatkozó információkról az osztályfőnök tájékoztatja a szülőket elektronikus levél formájában.

- Írásbeli (elektronikus) kapcsolattartás:

A tanórák tananyagait, a házi feladatokat, a tanulók érdemjegyeit, a magatartásával, szorgalmával, felszerelésével kapcsolatos feljegyzéseket, az írásbeli dicséreteket és a fegyelmi fokozatokat az e-Krétában rögzíti a pedagógus.

- Személyes kapcsolattartás:

A személyes kapcsolattartásnak több formája is lehetséges. Félévenként egy alkalommal fogadóórát szervez az Iskola, ezeken a napokon a felső tagozatos szaktanárok mindannyian elérhetők egy azonos napon is, a fogadóórák időpontját az Éves munkaterv rögzíti. Az e-Kréta

felületén lehet a szülőknek a pedagógusok előre megadott időszávjaira bejelentkezni. A fogadóórák egyenkénti időtartama legalább 15 perc. Ennek a szervezett fogadóórának az időpontja az első félévben november utolsó hete vagy december első hete, a második félévben pedig április utolsó hete vagy május első hete. Egyéni fogadóórát a szülő bármikor kérhet a tanév folyamán, a pedagógusok elérhetőségeiről a honlapon tájékozódhat. Minden pedagógus az órarendjében megjelöl egy tanórát a lehetséges fogadóóra időszávjaként. A szülővel történő egyeztetés során ez az időpont módosítható. A pedagógus is bármikor behívhatja fogadóórára adott tanuló szüleit, ha azt a tanuló tanulmányi előrehaladása, fejlődése, magatartása vagy szorgalma indokoltá teszi.

Minden osztályfőnök legalább két alkalommal szülői értekezletet tart. Az első szülői értekezletet szeptember első vagy másik hetében kell megtartani. A második szülői értekezletet a második félév megkezdését követő két hétben, amelytől indokolt esetben el lehet térni.

Az alsó tagozaton az osztályok tanévenként egy nyílt napot tarthatnak az osztályfőnök által meghatározott napon, amikor a szülők részt vehetnek a tanítási órákon. A negyedik osztályos tanulók szülei számára külön nyílt napot szervezünk az ötödik osztály óráira vonatkozóan, ahol a felső tagozat munkájába tekinthetnek be a szülők.

Szükség és igény szerint, a szülővel való egyeztetést követően, közös elhatározás alapján, az elsős osztályfőnökök családlátogatáson ismerkednek meg leendő tanítványaikkal. A későbbi családlátogatást nem tartjuk indokoltnak.

Az iskolában szülői szervezet működik.

Az iskolai szülői szervezet feladata az iskolai nevelő-oktató munka segítése, támogatása, az iskola és a szülők közötti együttműködés előmozdítása, részvétel a tanulók és a tanulói közösségek, a szülők és a szülők közösségei érdekeinek érvényesítésében, a szülői közösségeket megillető jogok gyakorlásában. A szülői szervezet évente legalább kétszer ülésezik, véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet az iskolai életet érintő bármely kérdésben, kérdést intézhet az iskolavezetéshez, a nevelőtestülethez. A kéréseket, javaslatokat, a szülői szervezet képviselője juttatja el az iskolavezetéshez.

Az intézményben folyó munkáról, az intézmény partnereinek elégedettségéről a következő módon kap visszajelzést az intézmény, illetve a fenntartó:

Az intézményi önértékelés illetve a minőségbiztosítás keretében a szülők visszajelzéseket adnak a pedagógusok, az intézményvezető, illetve az intézmény egészére vonatkozó tapasztalatukról, véleményükről. Ezek eredményeit az iskola honlapján közzé tesszük. A kérdőívek elemzését a nevelőtestület a tanévzáró, illetve tanévnyitó értekezleten megvitatja, szükség esetén intézkedési tervet készít.

A tanulók belső kérdőív segítségével nyilváníthatnak véleményt. Feldolgozása és eredményének nyilvánosságra hozatala, az abban foglaltak akceptálása a szülői kérdőívekhez hasonlóan zajlik. A tanulók a diák-önkormányzati képviselőkön keresztül havonta is megfogalmazhatják észrevételeiket, melyeket a diák-önkormányzat munkáját segítő pedagógus a nevelőtestület és az iskolavezetés elé tár.

A pedagógus az iskolavezetés felé véleményt nyilváníthat közvetlenül, belső kérdőívek segítségével, a munkaközösségvezetőkön és az igazgatóhelyetteseken keresztül, a nevelési értekezleteken és az írásos beszámolókon keresztül is.

10. fejezet - *Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel*

A szakszolálatokkal, szakértői bizottságokkal a fejlesztő munkaközösség vezetője, vagy ennek híján ezzel a feladattal megbízott gyógypedagógus nyilvántartja a tanulók szakértői véleményeinek felülvizsgálati időpontját, szervezi a kérelmek beküldését, adott esetben közvetlenül is felveszi a bizottságokkal a kapcsolatot.

Az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központtal a gyermekvédelemmel kapcsolatos ügyekben az osztályfőnökök, az iskolapszichológus, az igazgató, a kerületi szociális segítő veheti fel a kapcsolatot. A gyermekvédelmi ügyekben a Családsegítő Központ formanyomtatványai kitöltésével lehet bejelentést tenni. Az Iskola tanulói, családjai térítésmentesen vehetik igénybe a Családsegítő szolgáltatásait, erre ajánlást tehetnek az osztályfőnökök vagy az iskolapszichológus.

Budapest Főváros 15. kerületi Önkormányzata épületét bérli az Iskola, de nem csupán ez a jogi viszony kapcsolja össze a két intézményt. Az Iskola törekszik a kerület életében jelen lenni, részt veszünk az Önkormányzat rendezvényein, versenyein. Az Önkormányzati fenntartású kulturális intézményekkel, művelődési házakkal is jó kapcsolatot ápolunk, rendezvényeiken való részvétellel, helyszínt adnak esetenként a művészeti iskola külsős kiállításainak is.

Az Észak-Pesti Tankerületi Központ 15. kerületi iskoláinak a munkaközösségeinek a munkájában is részt veszünk, ez lehetőséget ad számunkra, hogy bekapcsolódjunk a kerületi szintű versenyekbe, ezáltal a tehetséggondozásba, lehetőség nyílik a szakmai tudásmegosztásra, a Meixner-módszer népszerűsítésére.

Iskolánk egyik fontos küldetése, hogy a tanító-, tanár-, gyógypedagógus képzésben is vegyünk részt, át tudjuk adni tanítási tapasztalatainkat, a Meixner-módszert minél szélesebb körben megismertessük, hozzájáruljunk a pedagógus utánpótláshoz.

Volt diákjaink nagy számban térnek vissza hozzánk iskolai közösségi szolgálat teljesítésére, amit a középiskolájukkal kötött együttműködési szerződések jogi keretei között tudnak megtenni.

11. fejezet - *A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata*

Intézményünkben alapfokú oktatás zajlik. A tanulmányok alatti vizsgákra mind a nyolc évfolyamon a következő esetekben kerülhet sor:

- A diák magántanulóként tesz eleget tankötelezettségének.
- Külföldi tartózkodása miatt tanulói jogviszonya szünetelt, ezért meghatározott tantárgyakból különbözeti, vagy osztályozóvizsgát kell tennie.
- Mulasztásainak száma a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51§. (7) bekezdés a), illetve f) pontja alapján meghaladta a 250 tanítási órát, illetve egy tantárgyból az órák 30 százalékát, és a nevelőtestület az osztályozóvizsgát engedélyezte.
- A fegyelmi eltiltás miatt intézményt nem látogató tanuló a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 55§ (2) alapján
- A nevelőtestület engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64§ (2) b) alapján.

Az osztályozóvizsgákra tanévenként kétszer, féléves, illetve év végi osztályozó értekezletet megelőző héten kerülhet sor. Az osztályozóvizsgák anyagát a szaktanár előre egyeztetett időpontban, írásban adja át a tanulónak, megnevezve a témakört, és a felkészülés forrásául szolgáló taneszközt. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei a Házirendben meghatározottak.

Az osztályozóvizsgán a tanuló írásban és szóban is számot ad tudásáról, figyelembe véve a különleges bánásmódot igénylő tanulókra vonatkozó előírásokat. A szóbeli vizsgát háromtagú bizottság vezeti. A bizottság egyik tagja a szaktanár, másik tagja az osztályfőnök. A harmadik tagot a nevelőtestület bízta meg. Ettől eltérő összetételű bizottság akkor lehetséges, ha a tanuló a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64. § (1) d) alapján független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról.

Az alábbi táblázatban megtalálható, mely évfolyamon, mely tantárgyakból, milyen típusú vizsgákat kell tenni osztályozóvizsga esetén. A szakértői véleménnyel, illetve szakvéleménnyel rendelkező tanulók esetén, érvényesíteni kell a számonkérésre vonatkozó javaslatokat az igazgatói határozatoknak megfelelően.

évfolyam	tantárgy	vizsga típusa	évfolyam	tantárgy	vizsga típusa
4. évfolyam	magyar nyelv és irodalom	írásbeli, szóbeli	5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	írásbeli, szóbeli
	idegen nyelv	szóbeli		Idegen nyelvek	írásbeli, szóbeli
	matematika	írásbeli, szóbeli		Matematika	írásbeli, szóbeli
	természetismeret	szóbeli		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	szóbeli
	ének	szóbeli		Természetismeret	szóbeli
	rajz, vizuális kultúra	gyakorlati		Biológia-egészségtan	szóbeli
	technika, életvitel	gyakorlati		Fizika	szóbeli
	testnevelés	gyakorlati		Kémia	szóbeli
				Földrajz	szóbeli
				Ének-zene	szóbeli
				Vizuális kultúra	gyakorlati
				Informatika	gyakorlati
				Technika, életvitel	gyakorlati
				Testnevelés és sport	gyakorlati

12. fejezet - *Az iskolaváltás és tanuló átvételének szabályai, az iskolai felvétel szabályai*

○ Iskolaváltás

Iskolaváltás esetén a tanuló eredményeiről, valamint igazolt és igazolatlan hiányzásairól, magatartásának és szorgalmának értékeléséről hitelesen értesítjük a tanulót befogadó intézményt. A tanuló érdemjegyeit, hiányzásait tartalmazó iratot az iskola igazgatója (akadályoztatása esetén megbízott helyettese) látja el aláírásával, valamint az iskola bélyegzőjének lenyomatával.

Amennyiben a tanulónak nincsenek érdemjegyei (szöveges értékelés esetén), szükség esetén a tanuló értékelt felméréseinek százalékos eredményeinek átlagát tantárgyanként érdemjegyekre váltjuk át a következő szabály szerint:

Teljesítmény Érdemjegy:

100 – 90 %	jeles 5
89 – 80 %	jó 4
79 – 60 %	közepes 3
59 – 45 %	elégséges 2
44 – 0 %	elégtelen 1

○ Átvétel és felvétel

A Csupa Szívvel a Tudásért Alapítvány és az általa működtetett Rákospalotai Meixner Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola az iskolai felvételt, illetve a tanulói jogviszony fenntartását fizetési kötelezettséghez köti és a tanulói jogviszony megszüntetésével kapcsolatosan az Nkt. 53. § (1)-(10) bekezdésében foglaltaktól eltér. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 31.§ (2) c) bekezdése értelmében a fizetési kötelezettséget és a jogviszony megszüntetésével kapcsolatos eltérést írásbeli megállapodásban kell rögzíteni.

Az első osztályba való felvételnél elsőbbséget élvez az a gyermek, akire a Nkt. kötelező felvételi szabálya vonatkozik, valamint a különleges helyzetű tanulók. Előnyt élveznek a XV. kerületi lakosú gyermekek.

Minden osztályban 20%-ban vesz fel az intézmény az Alapító Okiratban meghatározott sajátos nevelési igényű tanulókat. Ettől az aránytól eltérni csak különlegesen indokolt esetekben lehet. A magasabb évfolyamon a tanulók átvétele esetén a pedagógiai és pszichológiai vizsgálatot követően amennyiben az adott osztályba felvehető a tanuló, először próbahéten vesz részt. A próbanapok benyomása és tapasztalatai alapján az osztályfőnök a szaktanárok véleményének kikérésével mérlegeli a tanuló felvételének lehetőségét. Véleményét közli az iskola igazgatójával. Az iskola igazgatója csak akkor dönt a gyermek felvételéről, ha az osztályfőnök a felvételt támogatja.

Az átvétel szabálya nem vonatkozik azon tanulókra, akikre a Nkt. kötelező átvételi szabályai érvényesek. Az alapítvány szakembereinek vizsgálati véleményét ez esetben is kérjük. A gyermeknek különbözeti vizsgát nem kell tennie.

Az iskolába való átfelvétel folyamata a következő:

1. Az iskola honlapján a megfelelő űrlap kitöltésével bármely évfolyamra egész évben folyamatos a jelentkezés.
2. Abban az esetben, ha az adott osztályfokon van szabad férőhely és az osztályösszetétele is megengedi, az igazgató díjbekérő e-mailt küld a jelentkezőnek, mivel Iskolánkba kizárólag a Meixner Alapítvány által elvégzett komplex pedagógiai vizsgálat birtokában

lehet résztvenni a továbbiakban a felvétel folyamatában. A Meixner Alapítvánnyal és a fenntartó Csupa Szívvel a Tudásért Alapítvánnyal közösen megosztott drive felületen vezetjük az átvételi folyamat lépéseit.

3. Miután megtörtént a vizsgálati díj befizetése, a Meixner Alapítvány szakemberei vizsgálati időpontot egyeztetnek a jelentkezővel.
4. A vizsgálati eredmény ismeretében az igazgató dönt a jelentkező további sorsáról. Amennyiben az eredmény lehetővé teszi, egyeztet az érintett osztályfőnökkel és osztályfőnök helyettesével, értesíti a jelentkezőt a próbahét megkezdésének a lehetőségéről. A próbahét időpontját az osztályfőnök és a helyettese egyezteti a jelentkezővel. Minden átvételre jelentkező tanulónak 5 tanítási napot el kell töltenie a végleges döntés előtt az Iskolában.
5. A próbahét letelte után az osztályfőnök, a helyettese a betanított szaktanárok véleményének kikérésével javaslatot tesz a tanuló átvételére vagy az átvétel elutasítására, a javaslatot érvekkel támasztja alá.
6. Az igazgató dönt az átvételről

Az első osztályosok jelentkezése esetén a következő módon járunk el.

Az induló első osztályainkba lehetséges az előjelentkezés is, a honlapon található űrlapon kell megjelölni, melyik tanévben lesz elsős a jelentkező.

A leendő első osztály indításának szervezését már szeptember végén megkezdjük.

Minden első osztályba jelentkezőnek részt e kell vennie az iskola által szervezett őszi nyílt napok valamelyikén. A nyílt nap időpontját a honlapon tesszük közzé, de ezzel párhuzamosan kiértékeljük erről emailben az előjelentkezőket, beleértve a testvérgyerekeket, akik előnyt élveznek a felvételi folyamatban.

A nyílt napokon a tanítók különböző jellegű foglalkozásokat tartanak a gyerekeknek. A tanítók a foglalkozások közben megfigyelik a gyerekek viselkedését, szociális készségeiket. A nyílt napok után azok a gyerekek, akiket felveshetőknek ítélték a tanítók, e-mailben megkapják a díjbekérőt, a vizsgálati díj befizetése után a Meixner Alapítvány elkezd a vizsgálati időpontok szervezését. Akit a tanítók tapasztalatai alapján nem kívánunk felvenni-e-mailben értesítjük az elutasításról.

A vizsgálati eredményeket a szülőknek személyesen kell behozniuk Iskolánkba. A vizsgálati eredmények kezelése zárt körben zajlik, kizárólag az igazgató, igazgatóhelyettes és a leendő tanítók ismerhetik meg. A vizsgálatok lezajlása utána vizsgálati eredmények alapján kerül sor a leendő első osztály összeállítására. A felvételtől az igazgató dönt. A felvételt nyerteket e-mailben értesítjük ki, de csak azoknak tartjuk fenn a helyet az

osztályban, akik befizetik a fenntartó részére az ún. regisztrációs díjat, aminek az összege megegyezik a mindenkori fizetési kötelezettség egy havi összegével.

13. fejezet - *Az iskolában tartott egyéb foglalkozások*

A tanítók és szaktanárok korrepetálást, tantárgyi megsegítő foglalkozást nyújtanak a lezsakadóknak, vagy a sokáig hiányzó tanulóknak. Ezek a korrepetálások alkalmanként és rendszeresen is igénybe vehetők, adott esetben a pedagógus kötelezheti is a részvételre a tanulót.

Különböző tanulmányi versenyek előtt a pedagógusok versenyfelkészítést tartanak.

Alapozó torna és Erdei SzenzoMotoros Torna foglalkozások segítik a tanulók egy csoportját, akik ezt önkéntes alapon igénylik, ezeket külsős szakemberek tartják.

A tanulók szabadidejének hasznos eltöltése, a rekreáció, a képességeik fejlesztése céljából szorgalmazzuk, hogy pedagógusaink különböző szakköröket, tehetséggondozó foglalkozásokat tartsanak. Külsős szakembereknek is adunk lehetőséget, hogy tanítási időn kívüli foglalkozásokat szervezzenek az érdeklődőknek. Ezáltal megjelenik a természetjárás, a sport, a tánc, a zene, a képzőművészet, a digitális kultúra. Szakköreink folyamatosan bővülnek, az iskolamenedzser fogja össze, szervezi a tájékoztatást. Minden tanév végén előre jelezzük a szülőknek, tanulóknak a várható szakköri lehetőségeket. A szakkörökre a szakköri foglalkozást tartó személnél kell jelentkezni. Azok a szakkörök, amelyeket külsős szakemberek tartanak, mindenkor térítési díj ellenében vehetők igénybe. Az iskola pedagógusai által indított foglalkozások egy része térítésmentes.

Tanulóink jelenléte a tanítási időn túl szervezett osztályprogramokon, rendezvényeken nem kötelező. Az Iskola feladata az osztályfőnökökön keresztül elérni azt, hogy minél több tanuló és családja felismerje a közösségépítés és a szociális kompetenciák fejlesztése szempontjából a jelenlét fontosságát ezeken a rendezvényeken. A tanítási időben szervezett programokon kötelező a részvétel. Amennyiben ennek anyagi vonzata is van, az Iskola támogatást nyújt a rászorulóknak.

II. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. fejezet - *A választott kerettanterv megnevezése*

A Rákospalotai Meixner Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola helyi tanterve a 2013-ban akkreditált, oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott és engedélyezett „A szociális kompetenciák fejlesztésére épülő alternatív, alapfokú kerettanterv általános iskolai intézmények számára” kerettanterv alapján készült és került átdolgozásra, a 2020-ban megjelent NAT és annak kerettanterveihez igazítva.

(2020. szeptember 1-ig 1-8. évfolyamon. 2020. szeptember 1-től az 1. és 5. évfolyamon módosított helyi tanterv fokozatos bevezetésére kerül sor, melyet szintén bemutatunk.)

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Élő idegen nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
Szociális kompetenciát fejlesztő foglalkozás	2*	2*	2*	2*
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
összesen	22	22	22	24
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
------------	---------	---------	---------	---------

* Heti négy alkalommal 22,5 perces foglalkozás keretében megtartva. Órarendi megnevezése: reggeli beszélgetés

Magyar nyelv és irodalom	5	5	4	3,5
Élő idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3,5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	0	1	0	0
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki/szociáliskompetencia fejlesztés</i>	2*	2*	2*	2*

összesen	27	28	30	29
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

2020. szeptember 1-től 1. és 5. évfolyamon, majd felmenő rendszerben a többi évfolyamon is bevezetésre kerülő helyi tantervnek megfelelő tantárgyi háló:

Tantárgyi háló évfolyamonként:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
heti óraszám	7	7	5	5	5	5	4	3,5

* Heti négy alkalommal 22,5 perces foglalkozás keretében megtartva. Órarendi megnevezése: szociális kompetencia fejlesztő óra

éves óraszám	252	252	180	180	180	180	136	126
Matematika								
heti óraszám	4	4	4	4	4	4	4	3,5
éves óraszám	144	144	144	144	144	144	144	126
Történelem								
heti óraszám					2	2	2	2
éves óraszám					72	72	72	72
Állampolgári ismeretek								1
heti óraszám								36
éves óraszám								
Hon- és népismeret								
heti óraszám						1		
éves óraszám						36		
Reggeli beszélgetőkör								
	2	2	2	2				
	72	72	72	72				
Szociális kompetencia fejlesztés								
heti óraszám					2	2	2	2
éves óraszám					72	72	72	72
Környezetismeret								
heti óraszám			1	1				
éves óraszám			36	36				
természettudomány								
heti óraszám					2	2		
éves óraszám					72	72		
biológia								
heti óraszám							2	1
éves óraszám							72	36
kémia								
heti óraszám							1	2
éves óraszám							36	72
fizika								
heti óraszám							1	2
éves óraszám							36	68
földrajz								
heti óraszám							2	1
éves óraszám							72	36
élő idegennyelv (angol)								
heti óraszám				2	3	3	3	3

éves óraszám				72	108	108	108	108
MŰVÉSZETEK								
Ének-zene								
heti óraszám	1	1	1	1	1	1	1	1
éves óraszám	36	36	36	36	36	36	36	36
vizuális kultúra								
heti óraszám	2	2	2	2	1	1	1	1
éves óraszám	72	72	72	72	72	72	36	36
technika és tervezés								
heti óraszám	1	1	1	1	1	1	1	
éves óraszám	36	36	36	36	36	36	36	
tánc, néptánc								
heti óraszám	1	1	1	1	1	1	1	1
éves óraszám	36	36	36	36	36	36	36	36
Úszás/csapatjáték								
heti óraszám	1	1	1	1	1	1	1	1
éves óraszám	36	36	36	36	36	36	36	36
digitális kultúra								
heti óraszám	0	0	1	1	1	1	1	1
éves óraszám	0	0	36	36	36	36	36	36
testnevelés								
heti óraszám	3	3	3	3	3	3	3	3
éves óraszám	108	108	108	108	108	108	108	108
Összesen heti óraszám	22	22	22	24	28	27	30	29

Projekt címek
Szent Márton projekt: Altruizmus, felelősségvállalás, empátia
Karácsonyi projekt: A muzsika hangjai
Március 15. projekt: történelmi vetélkedő, csapatjáték
Öko projekt: fenntarthatóság, környezetvédelem
Művészeti Projekt: -MeixnerFest
Hagyományaink projekt: pünkösdi, nemzeti összetartozás

2. fejezet - *Tananyagok kiválasztásának elvei*

Iskolánk a Meixner Ildikó által kidolgozott prevenciós és reedukációs módszert alkalmazza a nevelés-oktatás folyamatában. A tankönyvek, segédletek és taneszközök kiválasztásának alapja, hogy a módszertani alapelveknek megfelelhessen.

A magyar tantárgy tanításában alsó tagozaton, az első osztályban értelemszerűen Meixner Ildikó Játékház tankönyvcsomagjából tanítjuk az olvasás-írást. Második évfolyamon a taneszköz folytatásként készült Játékház2 tankönyvcsomagot alkalmazzuk. Minden más tankönyv kiválasztásának legfontosabb alapelve, hogy a kiválasztott tankönyv alkalmas legyen a differenciált oktatásra, a tanulási nehézséggel küzdő, és a tehetséges, jó képességű tanuló együttes fejlesztésére. Fontos szempont, hogy a szükséges szakterminológián kívül felesleges szakszavakat ne tartalmazzon. Előny, ha a tankönyvben található, a tanulók számára új kifejezések, fogalmak összesítve is megtalálhatók a tankönyvben, munkatankönyvben, munkafüzetben. A kiválasztást befolyásolja a tankönyv tartós tankönyvként való használhatósága, valamint a szemléltetésre való alkalmasság is. Olyan tankönyvek, segédletek és taneszközök választását támogatjuk, melyeket az egymást követő évfolyamok ugyanúgy tudnak alkalmazni, nem kell tanévenként más-más tankönyvet választani. A kiválasztott tankönyvet szükség esetén saját pedagógusaink által készített kiegészítő taneszközzel megtámogatjuk, az optimális differenciálás, az egyénre szabott feladatadás érdekében. A belső taneszközök elkészítésekor figyelembe kell venni a környezetvédelmi szempontokat, valamint az esztétikumra való törekvést is.

Azokból a tantárgyakból, ahol az elsajátítandó ismeretanyag mennyisége nélkülözheti a tankönyv használatát, nem használunk tankönyvet. Ez esetben a tanulók saját maguk dolgozzák fel és rögzítik az elsajátítandó ismereteket rajzzal, ábrákkal, képekkel, tanítói vezetés és segítségadás és ellenőrzés mellett. Így nem használunk tankönyvet alsó tagozatban környezetismeret tantárgyból, valamint a beszélgetőkörök és szociális kompetencia fejlesztő órákhoz sem.

A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől, az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

Ennek megfelelően a tankönyvellátás iskolánkban ingyenes.

3. fejezet - A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

○ Aktív tanulás

A pedagógiai munka során pedagógusaink törekednek arra, hogy olyan tanulási környezetet teremtsenek, melyben a tanulók cselekvéshez kötötten, személyes tapasztalatokat szerezhessenek.

sajátíthatják el a szükséges készségeket, képességeket és ismereteket. Ezt elősegítendő intézményünk támogat minden olyan tanulási- tanítási formát, mely átlépi a tantermi, tanórai kereteket. Az aktív tanulás megvalósítását segítik az erdei iskolai programok és a helyi tantervben, illetve munkatervben is rögzített iskolai projektek.

○ **Differenciálás**

Az integráció feltétele a tanulók képességeinek, adottságainak megfelelő differenciált óravezetés, segítségadás, fejlesztés, számonkérés és értékelés. A differenciálás megvalósítását segítik az alábbiak:

- pedagógusainknak jártasnak kell lennie a Meixner –módszertanban,
- pedagógusainknak ismernie és alkalmaznia kell a különböző kooperatív technikákat,
- a szaktanárok és a fejlesztő- gyógypedagógusok szorosan együttműködnék
- kiscsoportos, illetve bontott csoportos formában szervezzük meg több tantárgy oktatását elsősorban a felső tagozaton

○ **Tanulóközpontúság**

Az egyénre szabottság szorosan kapcsolódik a differenciálás elvéhez. A tanulóközpontúság a tanuló megismerésével kezdődik. Az iskolánkba kerülő tanulók érdeke, hogy olyan tanulócsoporthoz (osztály) tanuljanak, ahol a képességeik, készségeik szempontjából képesek megállni a helyüket, és fejlesztésük optimális. A tanulócsoporthoz összeállítása előtt szükséges megismerni az egyes gyermekek képességeit, megállapítani a szükséges fejlesztési területeket, kapacitás szempontjából tervezni a fejlesztésre szoruló gyermekek arányát. Ennek érdekében az iskolába jelentkező gyermekek mindegyike komplex gyógypedagógiai-pszichológiai kivizsgálásban részesül. A vizsgálat eredményeinek segítségével tervezzük meg a gyermek egyéni fejlesztését, tájékozódunk képességprofiljáról, döntünk a számára optimális bánásmódról. A bemeneti vizsgálat egyfajta kiindulópont, a fejlődés állomásait a későbbiekben nyomon követjük, belső mérések, esetmegbeszélő alkalmak, pedagógiai értekezletek során, melyben egyfajta szakmai team tagjaiként vesznek részt a gyermekkel foglalkozó pedagógusok, esetenként felkért külső szakemberek.

A tanulók megismeréséért, a tanulók egyéni szükségleteinek szem előtt tartásáért elsősorban az osztályfőnök felel, ugyanakkor minden pedagógus kötelessége, hogy

- a tanuló személyiségfejlődése szempontjából fontos információkat (a személyiségi jogok figyelembevételével) megossza a pedagógusok közösségével

- az osztályfőnök, vagy fejlesztő-gyógypedagógus által feltárt háttérinformációknak, illetve útmutatásoknak megfelelő egyéni bánásmódot alkalmazzon.

Ennek megfelelően az intézményvezetőn kívül az osztályfőnök, az tanuló fejlesztéséért felelős fejlesztő- illetve gyógypedagógus is jogosult az egyéni bánásmód megvalósításának számonkérésre.

A tanulókörzpontúság szempontjából fontos kiemelni, hogy mindig a tanuló egyéni, hosszútávú érdekét kell figyelembe venni, tehát a tanuló érdekében történő intézkedések, szükség esetén beavatkozások, a tanuló fejlődését, a változó környezethez való alkalmazkodását, a különböző közösségekbe való beilleszkedését, hivatottak segíteni.

○ **Tanulási folyamat központúság**

A nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata, hogy tanulóink felelőssé váljanak saját tanulásukért. Az általános az alapfokú képzés két képzési szakaszát foglalja magába: alsó tagozat – ez az alapkompenciák, alapvető készségek, képességek fejlesztésének, és a szorosan ehhez kapcsolódó ismeretek elsajátításának időszaka, felső tagozat – ez a tanulási képességek fejlesztésének, és az alapvető művelődési ismeretek elsajátításának időszaka. Mindkét képzési szakasz esetében a tanulási folyamaton, a fejlesztésen, fejlődésen, és nem az elsajátított ismereten van a hangsúly. Ezért iskolánkban olyan tanulásszervezési eljárásokat kell előnyben részesíteni, mely a tanulási folyamatokra fókuszál. A tanulás, ismeretek megszerzésének, begyakorlásának színtere minden esetben az iskola, a pedagógusok feladata, hogy fokozatosan rávezessék tanulóinkat az önálló tananyagfeldolgozás lehetőségeire. Ezért előnyben részesítjük a páros-, csoportos- kooperatív munkaformákat és technikákat, a készségfejlesztést segítő játékok, digitális megoldások alkalmazását, valamint igyekszünk minél többször olyan helyzetet teremteni, amikor a tanulók egymást segíthetik a tanulási folyamat során.

○ **Tanulást támogató értékelés**

Iskolánkban az alsó tagozaton a negyedik évfolyam végéig kizárólag szövegesen értékeljük a félévkor, illetve a tanév végén a tanuló fejlődését és elért eredményeit, teljesítményét. A negyedik évfolyamon félévkor, legkésőbb az év végén ez már érdemjegyet tartalmazó bizonyítvánnyal is kiegészül. A felső tagozaton azok a tanulók, akik valamilyen egyéni megsegítést kapnak fejlesztő foglalkozás, illetve bontott csoportban való tanulás esetén, vagy egy adott tantárgyból mentességük van az érdemjeggyel való értékelés és minősítés alól szöveges értékelést kapnak, illetve azzal egészül ki az érdemjegyet is tartalmazó bizonyítványuk.

A szöveges értékelés szempontjait a helyi tanterv tartalmazza. Ugyanakkor számtalan más értékelési formát alkalmazunk mindennapos pedagógiai munkánk során. Az értékelés fő célja iskolánkban a tanuló önismeretének-, reális önértékelésének kialakulása, saját fejlődési útjának felismerése, önbizalmának, akaratának fejlesztése. Az osztályfőnökök a saját osztályukban sajátos értékelési metódusokat alkalmaznak, melyeket egyeztetnek a szaktanárokkal, a felső tagozaton pedig törekednek ezeket összehangolni. Az értékelési eljárások kritériuma, hogy minden esetben a tanuló további fejlődését segítse, legyen az egy összefoglaló témazáró, egy röpdolgozat, egy önálló, írásbeli beadandó, egy felelet, vagy bármi. A tanuló fejlődését segítő nemcsak egyéni, de különböző csoportos értékelést is ad. Az értékelés szempontjai minden esetben ismertetni kell a tanulókkal.

○ **A Nemzeti alaptantervben (továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai Az erkölcsi nevelés**

A tanulók első osztálytól részt vesznek az iskolai élet kereteit meghatározó fórumokon, a fórumok szabályait megismerik és betartják, részt vesznek a szabályok kialakításában. Az alsó tagozat végére a szabályokhoz tudatosan viszonyulnak. A felső tagozat során a tanulóknak kialakul a lényeglátás, problémaérzékenyek és megoldásközpontúak. Életszerű helyzetekben meglatják az etikai kérdéseket korosztályuknak megfelelő módon.

Az erkölcsi nevelés többet jelent egy nevelési területnél, átfogó jellege miatt a teljes nevelési folyamat erkölcsi nevelésként is értelmezhető. Az erkölcsi fejlődéshez szűkebb és tágabb környezeti hatásokra (család, iskola, kortárs csoportok) van szükség.

Alapvető nevelési célunk a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, felelősségtudatuk, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségbe illeszkedésük elősegítése. Feladatunk, hogy életszerű módon készítsük fel őket a felmerülő értékkonfliktusokra, segítsünk megoldást találni erkölcsi, életvezetési problémáikra. Az iskolai közösség élete, pedagógusainak támogatása segítse az erkölcsi készségek, erkölcsi szokások, pozitív jellemvonások kialakítását.

A teljes személyiség (értelmi, érzelmi) fejlesztése a feladatunk. Az ismeretek elsajátítására, belsővé válására és a lehetséges élethelyzetek cselekvéseiben való megnyilvánulására törekszünk.

Iskolánkban az alsó tagozaton a reggeli beszélgetőkörök, a felső tagozaton a szocális kompetencia fejlesztő órák segítik ezek megvalósítását.

○ **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**

Iskolánkban a nemzeti öntudatra és a hazafiasságra nevelés egyrészt a tantárgyi struktúrában, vagyis a tanórák keretein belül, másrészt a közösségi programok által valósul meg. Nemzeti, népi kultúránk értékei és hagyományai, az otthon, a lakóhely, a szülőföld tisztelete többször megjelennek a hon- és népismeret, a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a földrajz, a rajz és vizuális kultúra, és az ének-zene órákon is. A jeles magyar személyiségek életével kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat az adott történelmi korszak eseményeinek összefüggésrendszerébe ágyazva tárgyaljuk történelem órákon. Nem feledkezünk arról sem, hogy a híres feltalálók, tudósok, művészek és sportolók esetében utalást tegyünk arra, hogy mely tantárgyak keretében, milyen területetekkel kapcsolatosan találkozhatnak még a tanulók a kiemelkedő magyar személyiségekkel. (Például Kölcsey Ferenc a reformkori magyar irodalom, Kazinczy Ferenc a nyelvújítás, Kodály Zoltán a népzene, Bolyai János a geometria, Szent-Györgyi Albert a biokémia kapcsán is a diákok látókörébe kerül, s a példákat még hosszasan sorolhatnánk.) Iskolánk névadója – Meixner Ildikó – az elmúlt század talán legkiemelkedőbb gyógypedagógusa, logopédusa volt. Munkásságának köszönhetően azok a kisgyerekek is elsajátíthatják az olvasás-írás magas színvonalát, akiknek részképeség-hiányuk miatt alig lenne esélyük. Diákjaink Meixner Ildikó munkásságának megismerése kapcsán – közvetlenül az általa készített olvasókönyvből tanulva – megtapasztalják a magyar nyelv sajátosságait, annak érdekességeit, lehetőségük nyílik arra, hogy a magyar nyelvhez való kötődésük kiépüljön, megerősödjön, tudatossá váljon.

Az iskola által szervezett változatos közösségi programok (ünnepségek, megemlékezések, versenyek, vetélkedők, tanulmányi kirándulások, kulturális intézmények látogatása ...) során számos lehetőség kínálkozik arra, hogy ráirányítsuk a tanulók figyelmét a közösséghez tartozás, a hazaszeretet, a nemzeti értékek és azok védelmének kiemelkedő jelentőségére. Közös, hagyományos ünnepeink mindegyike a magyar történelemhez vagy a magyar népi kultúrához kapcsolódik. Keresztény ünnepeink megünneplésében is a magyar szokások és kapcsolatok kapnak hangsúlyt. Ünnepeink, kulturális programjaink: Az aradi 13 vértanú napja, Szent Márton napja, Advent, karácsonyi koncerttel, farsang, március 15. nemzeti ünnepünk, Művészeti fesztivál a Költészet napján április 11-én, József Attila születésnapján, pünkösdi királyválasztás

Erdei iskolai programok, tanulmányi kirándulások, táborozások során, hazánk különböző tájegységein megismerkedünk az ország természeti, kulturális, történelmi értékeivel. Iskolai ünnepségek és vetélkedők keretében megemlékezünk az aradi vértanúk önfeláldozásáról, az 1848-as és az 1956-os forradalom hőseiről, rámutatva arra, hogy a haza védelmének kötelessége

a magyarság történetének fontos korszakaiban hogyan magasodott az egyén más jellegű céljai felé.

A nemzeti összetartozás napja alkalmából igyekszünk tudatosítani a tanulóknál, hogy a magyarság számára milyen óriási megrázkódtatást jelentett a trianoni békediktátum, s éppen ezért miért nagyon fontos a Kárpát –medencében élő magyarság anyaországi és onnan mesterségesen leválasztott nemzetrészei között a kapcsolattartás. Ezen kapcsolatok ápolását és a határainkon túl élő magyarság életének megismerését a trianoni döntés által elszakított területek meglátogatásával is elősegítjük. Iskolánkba rendszeresen érkeznek magyar nyelvterületről, az elcsatolt területen élő pedagógusok, szakmai együttműködés, módszertani tájékozódás lehetőségét keresve.

Hangsúlyt fektetünk ugyanakkor arra is, hogy a diákok nemzeti öntudata ne párosuljon más nemzetek lebecsülésével, hanem olyan egészséges hazafiasság jellemezze, amely a más népek által elért eredményeket és az általuk létrehozott értékeket is elismeri.

○ **Állampolgárságra, demokráciára nevelés**

Iskolákban a szűkebb és a tágabb közösségben való együttélés fontos terepe a szociális tanulásnak. Az aktív állampolgárságra és demokráciára való nevelés az iskolai élet változatos területein megjelenik, ezzel tapasztalatszerzési lehetőséget adva a tanulóknak saját életük alakítására. A pedagógusok a tudatos konfliktuskezeléssel mintát adnak, és első osztálytól fokozatosan konfliktuskezelő technikákat tanítanak a gyerekeknek. Felső tagozatra a tanulók képesek konfliktusok kezelésére, önreflexióra, problémaközpontú vitára.

Intézményünkben Diákönkormányzat is működik. A Diákönkormányzat működése, a képviselők választása, a Diákönkormányzat havi ülése lehetőséget teremt arra, hogy a gyerekek tapasztalatot szerezhessenek a demokratikus választások és a képviselői felelősségek terén. A Diákönkormányzat működésén túl, az osztálykereteken belül is lehetőség van a demokratikus kommunikációs és döntési mechanizmusok alkalmazására, kipróbálására. Az osztályfőnökök felelősségi körébe tartozó feladatként a reggeli beszélgetőkörökön, illetve a szociális kompetencia fejlesztő órákon kell tapasztalatot szereznie a tanulóknak arról, hogy a közösség többségi akarat érvényesül a közösséget érintő ügyekben, és ezt el kell fogadnia azoknak is, akik nem a többség véleményét osztják. A tanítási órákon olyan kommunikációs rendszert igyekszünk kialakítani, ahol lehetősége van mindenkinek a véleménynyilvánításra, ha nem is feltétlenül önálló felszólalás útján. Egy-egy témával kapcsolatban mindenkinek lehetőséget kell kapnia arra, hogy az elhangzott véleményekkel egyet értsen, ne értsen egyet, vagy ne legyen véleménye, tartózkodjon.

Az állampolgárság felelősséget is jelent. Ezért első osztálytól kezdődően a gyerekek között különböző tevékenységekhez tartozó felelősségi köröket és a felelősségi kört betöltő „tisztviselőt” választunk. Nem feltétel, hogy minden tanuló minden felelősi kört betöltse egyszer, lehetőséget adunk arra, hogy személyiségükhöz illően választhassák meg az ellátandó feladatokat. A felelősi munkát minden esetben értékelnie kell a pedagógusnak, és a közösségnek is.

Az állampolgári ismeretekkel a történelem tantárgy keretein belül tanítási órákon is találkozhatnak a tanulók. Ezeken az órákon lehetőségük nyílik arra, hogy néhány alapvető jogszabállyal megismerkedhessenek. (Alaptörvény, Nemzeti köznevelési törvény, Gyermeki jogok védelméről szóló törvény, iskolai alapidokumentumok, elsősorban a Házirend)

o **Önismeret és a társas kultúra fejlesztése**

Az önismeret és társas kultúra a szociális kompetencia fejlesztés egyik fókuszja. Ezért a tanulók az iskolai élet minden területén visszajelzést kapnak magatartásukra és viselkedésükre. Az önértékelés kiemelt eszköz a visszajelzések során. A cél, hogy tanulóink önismerete, vitakultúrája folyamatosan fejlődjön.

Alsó tagozatban a tanulók magatartásáról, szorgalmáról és tanulmányi fejlődésükről részletes, szöveges értékelést kapnak. A szöveges értékelés nem csak képességük aktuális állapotáról számol be, de a tanulók által hozzáadott munkáról is. A részletes visszajelzés elősegíti az önértékelést. Felső tagozaton a szociális kompetencia fejlesztő órákon havonta legalább egyszer lehetősége van a gyerekeknek egész hónapos munkájuknak, magatartásuknak értékelésére.

A kialakult konfliktushelyzetek kezelését minden esetben közösségi megbeszéléssel kell kezdeni, ahol lehetősége nyílik arra a gyerekeknek, hogy információkat kapjanak az ellenérdekelt fél szempontjairól, érzelmeiről, gondolatairól. A konklúziót igyekszünk tanítványainkkal kimondatni.

Mivel iskolánk integráló intézmény, egymástól nagyon eltérő személyiséggel és képességekkel rendelkező tanulóink vannak. A differenciált segítségadás és feladatadás egyik lényeges kritériuma, hogy minden tanuló értse és elfogadja a személyre szabott feladatokat. A reális énkép kialakulása az első lépcsőfok a továbbfejlődéshez.

A tanulásirányítás során minden tanórán lehetőséget kell biztosítanunk tanítványainknak, hogy az adott területen jobb képességekkel rendelkezők segíthessék a gyengébb képességűeket, s hogy mindenki találhasson olyan területet, amelyben jól tud teljesíteni.

○ **A családi életre nevelés**

Az iskola számos fórumon bevonja a szülőket is az iskolai életbe, ezáltal is segíti a családban betöltött szerepek megismerését, tudatosítását. Számolnunk kell azzal a ténnyel is, hogy tanulóink egy jelentős része nem teljes családban nevelkedik, a szülők adott esetben egyedül nevelik őket, vagy nem élnek együtt. Az iskola konkrét feladata, hogy ez semmilyen hátrányt ne jelentsen számukra. Az intézménynek szükség esetén egyfajta védőhálót kell képeznie, melyben családtagnak érezhetik magukat, s melyek keretein belül felkészülhetnek saját családon belül betöltendő szerepükre. A pozitív minta segíti a harmonikus családi életre való felkészülést, illetve ennek igényét.

Ennek megvalósulásáért családban megtapasztalható biztonság és szeretet légköre az iskolában is megvalósul, és pozitív mintát ad a tanulóknak.

Iskolánk méreteit tekintve is családias, a tantermek, a folyosó, az udvar kialakításánál a praktikum mellett a barátságos hangulat megteremtése is szempont.

Hagyományaink, ünnepeink mind elősegítik az állandóságot, erősítik iskolánk és az osztályok közösségét. Minden közös ünnep, program, illetve rendezvény szervezésekor számítunk és építünk a szülők aktív jelenlétére. Ugyanígy várjuk a programokra a nagyszülőket, s más családtagokat is. Az alsó tagozaton a reggeli körök, felső tagozaton a szociális kompetencia fejlesztő órákon tematikus beszélgetés keretein belül rendszeresen előtérbe kerül a harmonikus családi élet. Felső tagozatban már szó esik a párkapcsolatokról, az párkapcsolatok kialakításáról, a szexuális életéről is. Ez utóbbi egybe a biológia tantárgy tantárgyi anyaga is egyben. A magyar irodalom tantárgy témakörei is gyakran kapcsolódnak a család témakörhöz. A beszélgetésekkor mindig felmerülnek olyan problémák, konfliktusok, amiknek a megoldásában igyekszünk segítséget nyújtani. Az osztályfőnök törekszik arra, hogy olyan légkört alakítson ki az osztályában, amelyben meg lehet osztani egymással a felmerülő problémákat. Adott esetben a gyermekvédelmi felelős és az iskola pszichológusa is segíti a megoldások keresését.

○ **Testi és lelki egészségre nevelés**

A testi és lelki egészség megőrzése érdekében folytatott tevékenységek a mindennapi élet részei, mindez szakórán és azon kívül is folyamatosan jelen van. A lelki egészséggel való törődés elengedhetetlen alapja a hatékony tanulásnak. A testi egészségre nevelés az iskola egészére hatással van, beleértve az iskola biztosította étkezési lehetőségeket, közösségi összejöveteleket is.

A testi egészségre nevelés egyik legfontosabb megvalósulási területe a mindennapos, testnevelés óra. A tornatermi testnevelés órákon kívül iskolánkban lehetőség többféle egyéni-, csapat, illetve küzdősport foglalkozásokon való részvételre, melyet az intézmény pedagógusai vagy különböző sportegyesületek szakemberei vezetnek. Az intézmény törekszik arra, hogy a minőségi sportfoglalkozások lehetősége biztosított legyen az épületen belül. A mozgás, a sport valóban mindennapi élménye és tapasztalata diákjainknak.

Az egészséges életmódra nevelés másik fontos területe az egészséges táplálkozás. Az alsó tagozatos környezetismeret órák visszatérő tematikája ez. Az iskolai rendezvényekre a felső tagozatos diákok közösen készítenek egészséges ételeket. A technika/életvitel tantárgy keretein belül szintén megismerkednek az egészséges ételek alapanyagaival, illetve elkészítésük módjával. Az egészséges táplálkozás szempontjából lényeges az iskolai étkezés is.

Iskolánk tágas, világos, megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik. Minden csoportnál biztosítjuk a nyugodt étkezéshez szükséges időt. Diétás étkezés igénybevétele is lehetséges az arra rászoruló gyerekeknek. Iskolánkban nincs büfé.

Törekszünk tanulóink, közvetve a családok táplálkozási szokásainak alakítására.

A pozitív szemléletű egészségfejlesztésben hiszünk. Azoknak az értékeknek a megfogalmazásában, amelyeket erősíteni, fejleszteni lehet. Az egészséges életvezetés megvalósításának része a drogmentesség is. Feladatunk az általános prevenció, a mindenkire kiterjedő iskolai és közösségalapú munka.

Teret adunk a színes, sokoldalú iskolai életnek, lehetőséget tanulóinknak, hogy egyéni adottságaikat, képességeiket minél jobban ki tudják bontakoztatni. Lehetőségük van iskolai műsoros előadásokon, (karácsonyi koncert), versenyeken részt venni (farsangi előadás, Ki mit tud?). Megtapasztalják, megélik a közösségi lét örömét.

A pedagógus feladata, hogy a mindennapi életből és a tananyagból kiemelve a segítő mintákat, a szűkebb környezet és más népek kultúrájából a pozitív értékeket. Fontos, hogy tanulóink minél többször találkozzanak ezekkel. A pedagógus rendszeresen éljen a segítő együttműködés formáival. (Közös feladatmegoldások, közös felkészülések, közös élményszerzések.) Ha a szeretet légköre hatja át az iskolát, akkor örömtelibb a tanulás is.

○ **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**

Tanulóinkat a mások iránti tiszteletre, a másság elfogadására, a rászorulóknak segítségére neveljük, ösztönözzük. Iskolánk integrált általános iskola, erősen eltérő adottságú, esetenként krónikus

beteg gyerekekkel, így a gyerekek már első osztályos koruktól tanulnak együtt élni a mássággal, ezzel együtt megtanulják segíteni eltérő adottságú társaikat. A mindennapi segítségnyújtáson túl rendszeresen szervezünk önkéntes akciókat közösen meghatározott célok érdekében.

- A diákönkormányzat kezdeményezésére a megszokott tanári fejlesztőmunkán túl felső tagozatos önkéntesek korrepetálják alsós, tanulási nehézségekkel küzdő társaikat.
- Hagyomány, eredetileg a Szülői Szervezet kezdeményezésével, ma már főleg a művészeti iskola szervezésében, de a szülőkkel szoros együttműködésben valósul meg az adventi vásár, melyen a tanulók és a szülők, illetve a pedagógusok által készített kézműves munkáit árusítjuk. Valamennyi diákunkban tudatosítjuk, hogy munkájával és az itt elköltött forintjaival is a közösség érdekeit szolgálja.
- Minden ősszel tartósélelmiszer gyűjtést rendezünk szociálisan rászorult családok megsegítésére. Az összegyűjtött adományokat a Márton napi rendezvényünkön a diákok segítségével rakjuk autókba és továbbítjuk a rászorulóknak.
- Tavasszal az iskola kertjének szépítése érdekében fognak össze gyermek és felnőtt önkéntesek, és közösen végzik el a tavaszi munkákat.

Folyamatosan keressük az új utakat a tanulók önkéntes tevékenységének kibontakoztatására. A rendszeres alkalmakon kívül szervezünk akciókat természeti katasztrófák áldozatainak megsegítésére. Törekszünk arra, hogy a gyerekek maguk is észrevegyék a problémákat és keressék a segítségnyújtás lehetőségét.

○ **Fenntarthatóság, környezettudatosság**

Az iskola aktívan bevonja a diákokat az iskolai környezet alakításába. A tananyagon túl olyan megmozdulásokat is kezdeményez, melyek célja a tágabb környezet megismerése és megóvása. Iskolánk törekszik arra, hogy a tanulók megismerjék és tiszteletben, becsületben tartsák közvetlen és tágabb környezetük értékeit, sokszínűségét. Aktív résztvevői legyenek környezetük alakításának, megőrzésének, gyarapításának.

Osztálytermeinkben a tanulók a papír és egyéb háztartási hulladékot külön gyűjtik. ~~A műanyag palackokat a folyosón szintén külön tárolóban gyűjtjük.~~ Az osztálytermi és a mosdóban felszerelt csapok víztakarékos szűrővel vannak ellátva. Papírtörölköző helyett a gyerekek alsó tagozaton a saját törölközőjüket használják. Több osztálynak saját akváriuma van, a halak, teknősök etetése iskolaidőben a tanulók feladata.

Az iskola udvarán komposztálót működtetünk. Az iskola-gyümölcsprogramból, illetve az egyéb szerves ételmaradékból származó hulladékot önállóan gyűjtik itt tanulóink.

~~Az iskola körül tanösvényt létesítettünk, a növényvilág megismerése és a gondozással vállalt felelősség erősítése érdekében.~~ Az udvar füvesítése diákok, szülők, tanárok közös munkájával

valósult meg; a munkálatok során feleslegessé vált sóder, föld kiváló alapot szolgáltatott a sziklakertünkhöz. **A diákok magaságásokban növényeket ültetnek és gondoznak rendszeresen.**

Kis kerti tavacskáink **és a benne élő halak, teknősök** is a természettel való együttélésre nevelik tanulóinkat. A kert, **a tanösvény,** a tó karbantartása közös felelősség. **A mindenkor harmadik évfolyamosok feladata, hogy tavasszal, a tanösvényen található növényeket a növények nevét tartalmazó táblácskákkal jelöljék. A negyedik évfolyamosok őszi feladata, hogy a táblácskákat újra összegyűjtsék.**

Évente **több egy** alkalommal rendezünk papírgyűjtést is.

Művészeti iskola lévén kicsi koruktól arra neveljük a gyerekeket, hogy a feleslegesnek vélt, kidobásra ítélt tárgyakban fantáziát lássanak, azokat művészi szinten újra felhasználják. A hulladék anyagból született gyönyörű alkotások az iskola saját, illetve külső kiállításokon is megtekinthetők.

Minden közös iskolai, vagy osztályprogram előtt, amikor elhagyjuk az intézmény épületét - legyen az színházlátogatás, vagy erdei iskola, kirándulás - tudatosítjuk tanulóinkkal a helyes környezettudatos magatartást. Megbeszéljük a hulladékok tárolására, valamint a természeti környezet tiszteletben tartására vonatkozó viselkedési normákat.

A természetismeret, a környezetismeret, a biológia és a földrajz tantárgy keretein belül rendszeresen sajátítanak el tanulóink olyan ismereteket, melyek a környezettudatos magatartásra, **fogyasztói szokásokra, természetvédelemre** vonatkozik, annak szükségszerűségét támasztja alá. **Az aulában található öko falújságon, természet- és környezetvédelmi hírek, érdekességek kapnak helyet.**

○ **Pályaorientáció**

Az iskola életszerű helyzetekkel segíti a pályaorientációt. Ennek során különböző foglalkozást végző felnőttek megismerését teszi lehetővé. A tanulóknak az iskola dolgozóival is személyes kapcsolata van: ismerik egymást, a nem-pedagógus dolgozók is az iskola szemléletét képviselik a gyerekek felé. Az iskolán belül a gyerekeknek lehetősége van ügyeik intézésében bárkihez bizalommal fordulni információért vagy segítségért.

A munka világában való eligazodást iskolánk is segíti. Feladatunknak tekintjük a sokoldalú tehetséggondozást.

A tanórákon kívüli közös programokon, szakkörök, erdei iskola, kirándulások, egyéb közös osztályprogramok, a világ megismerését is szolgálják, illetve a tanuló is jobban megismerheti,

kipróbálhatja saját magát, felfedezheti, miben tud egyénit, kiemelkedőt nyújtani. Ugyanezt a célt a különböző tantárgyi versenyeken való részvétel is szolgálhatja.

Hetedik osztályban már lehetőség van a Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézetben pályaválasztási tanácsadáson, illetve a különböző középiskolák börszóján részt venni, középiskolák képviselőit szülői értekezletre, szociális kompetencia fejlesztő órára, egyéb foglalkozásra, pályaaorientációs napra meghívni, felvenni a kapcsolatot különböző szakmák képviselőivel. Mindebben aktívan részt vesz az osztályfőnök. Nyolcadik osztályban az osztályfőnök kiemelt feladata, hogy a szülőkkel, gyerekekkel együttműködve segítse a pályaaorientációt a megfelelő iskola kiválasztásával.

○ **Gazdasági és pénzügyi nevelés**

A gazdasági és pénzügyekben való tájékozódás kialakításában nagy szerepe van az iskolának. Pénzzel kapcsolatos döntéseink végigkísérik életünket, mindennapjainkat. Iskolánkban tantárgyi kereteken belül matematika, technika és életvitel, valamint a szociális kompetencia fejlesztő órákon, kapcsolódva az aktuális tananyaghoz, szinte észrevétlenül, életkori sajátosságaiknak megfelelően szereznek tanulóink ismereteket ahhoz, hogy tájékozódni tudjanak a pénzügyek világában. (Pl.: banki kamatok, adó, bevételek, kiadások, osztályterem kifestésének megszervezése a lehető leggazdaságosabb módon).

Tantárgyi kereteken kívül erdei iskolában, gyakorolhatják a gazdasági ismereteket (pl. reggelire bevásárló lista készítése, utazási költség, szállás), saját bőrükön megtapasztalva döntéseik helyességét. Iskolánkban a DÖK minden évben szervez „bolhapiacot”, papírgyűjtést ahol lehetőségük nyílik a valódi élet egy darabjából ismereteket gyűjteni.

○ **Médiatudatosságra nevelés**

Közkeletű vélekedés, hogy a média modern világunkban kiemelkedően fontos szerepet játszik. A demokratikus állam berendezkedés három klasszikus ága (törvényhozás, végrehajtás, igazságszolgáltatás) mellett immáron negyedik hatalmi ágként a médiát emlegetik. Jelentőségét tovább növeli, hogy az információ mennyiségének és az információs csatornák elképesztően gyors gyarapodásának révén döntő hatást gyakorol a mindennapi életünkre. A médiatudatosságra való nevelésnek a befogadandó információk értékelésével segítenie kell a tanulók eligazodását a rájuk zúduló médiadömpingben. A diákok csak akkor érthetik meg az őket körülvevő világot, ha képesek kritikusan megítélni mindazt, amit látnak, illetve hallanak. Meg kell tanulniuk megfelelően válogatni az információk között, mindenkor értékelve azok pontosságát és megbízhatóságát.

Iskolánkban igyekszünk kialakítani a gyermekek azon képességeit, amelyek révén alkalmasak lesznek a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, fel tudják ismerni a valóság ábrázolásának különböző szintjeit, meg tudják különböztetni a valódi riportot a fiktív tartalmaktól, kritikus hozzáállással tudnak viszonyulni a reklámokhoz.

Törekszünk arra, hogy minél többet tudjanak meg a nyomtatott sajtó, a rádió- és tévéműsorok, a mozifilmek, az interneten hozzáférhető weboldalak és interaktív rendszerek működési mechanizmusáról, gyártásának és terjesztésének módjáról és céljairól. Rávilágítunk arra is, hogy a hírszerkesztés mögött is húzódnak gazdasági és egyéb érdekek. Ezen tevékenységek a tantárgyi struktúra keretein belül a történelem, a magyar nyelv és irodalom, az informatika, a rajz és vizuális kultúra és az szociális kompetencia fejlesztő órák között oszlanak meg. Ugyanakkor a médiatartalmakat érintő közösségi tevékenységek során a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodva (filmklub, mozilátogatás, ünnepségek...) igyekszünk olyan igényes alkotásokat bemutatni, amelyek pozitív példaként szolgálhatnak a diákok számára saját médiaízlésük kifinomulásának időszakában. A nívós szórakoztatás és ismeretterjesztés csatornáinak és műveinek megjelenése az iskolában hozzájárul a gyermekek médiafogyasztási szokásainak jó irányba tereléséhez. Aktuális problémaként jelenik meg napjainkban a fiatalok internetes tartalmakhoz való korlátlan, vagy legalábbis nehezen korlátozható hozzáférése. Ez egyrészt segítheti a tanulási folyamatot az aktuális tananyaggal kapcsolatos információk gyors hozzáféréseivel, ugyanakkor komoly veszélyeket is magában rejt. A manapság oly közkedvelt közösségi oldalakra feltöltött információk minőségére és a hozzáférhetőségükre nagy gondot kell fordítani, mert az illetéktelen személyek birtokába kerülő adatok komoly visszaélésekre adhatnak alkalmat. Minderre, s az internet használatával kapcsolatos egyéb fontos kérdésekre a szülők figyelmét is igyekszünk felhívni a rendelkezésünkre álló fórumokon.

○ **A tanulás tanítása**

A tanulás tanítása egyik alapvető feladatunk. Minden tanítónak, szaktanárnak pedagógiai felelőssége, hogy a maga szaktantárgyán keresztül a tananyag önálló elsajátításának módszereit bemutassa, elsajátíttassa. Tanulóinkat arra kell felkészítenünk, hogy megszerezzék mindazon ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek az élethosszig tartó tanuláshoz, az önálló ismeretszerzéshez, új helyzetekben is képesek legyenek előhívni és alkalmazni ismereteiket.

Iskolánk alapvetően módszertani intézmény. A Meixner Ildikó által kidolgozott olvasás-írás-tanulási, prevenciós, valamint reedukációs módszertan már eleve tartalmaz tanulás módszertani elemeket. Az iskola keretein belül a módszertan alkalmazási lehetőségeivel élve építünk arra a magasabb évfolyamokon, és más tantárgyak esetében is. A tanulásmódszertan

első osztálytól kezdve a nyolcadik év befejezéséig meghatározó része a szervezett foglalkozásoknak. Különösen a beszédfigyatekos, illetve tanulási nehézséggel küzdő gyerekek számára nagyon fontos, hogy olyan technikákat sajátítsanak el, melyek segítséget jelenthetnek számukra is az önálló ismeretszerzés folyamatában. Alsó tagozatban, a készségfejlesztés, kompetenciák kialakítása minden tanítási óra, illetve szervezett foglalkozás része. A tananyag összeállításakor figyelembe kell vennie a pedagógusnak, az ehhez szükséges időt is. A felső tagozatban a szaktárgyakat tanító pedagógusoknak a szakórán nem csak az ismereteket kell átadniuk, de az ismeretek elsajátításhoz szükséges módszereket is. A 45 perces foglalkozások tervezett része kell, hogy legyen az anyag gyakorlása, elmélyítése, azokkal a tevékenykedtető, differenciált módszerekkel, melyeket a Meixner-módszer kínál, és lehetővé tesz.

Az egyéni feladatvégzés mellett tanulóink első osztálytól kezdődően fokozatosan elsajátítják a páros, illetve csoportos feladatvégzéshez szükséges együttműködési képességeket. A kooperatív munkaformák a magasabb évfolyamokban egyre gyakrabban fordulnak elő a tanulási folyamatokban.

Alsó tagozatban a délutános tanító irányítja az önálló tanulást. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy tanulóink már első osztálytól kezdve, terhelhetőségüknek, életkori sajátosságaiknak megfelelően ne csak írásbeli házi feladatot kapjanak. A nem írásbeli feladatok elvégzésében természetesen az egyéni sajátosságoknak megfelelően a tanulást irányító pedagógusnak aktív segítséget kell nyújtania.

A felső tagozatban tanulószobát működtetünk a szakórák után. A tanulószobák is kitűnő terei a tanulás tanításának, párokban, csoportokban, egymásnak segítve, különböző módokon tanulják meg elsajátítani a szükséges ismeretanyagot. A tanulószobát vezető pedagógusnak alkalma nyílik ilyenkor tanulási technikák tanítására is, amelyből a diák a maga számára legmegfelelőbbet, leghatékonyabbat tudja kiválasztani. Felső tagozaton a tanulás tanítása az osztályfőnöki munka részét is képezi, az önismeretre neveléssel együtt szorosan.

A megfigyelésen keresztül a tervezett kísérletig sok lépcső vezet, melyhez nem csak a tanórai elfoglaltságok tartoznak, hanem az erdei iskolák, és minden iskolán kívül szervezett tevékenység, pl. kirándulások, könyvtár-, múzeum-, színházlátogatások, az ezen alkalmakat megelőző és követő foglalkozások, tanórák.

A tantervben meghatározott módon megtanítjuk diákjainkat az információszerzés lehetőségeire, és arra is, hogy válogatni, rendszerezni tudják a rájuk zúduló információkat.

○ **Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében**

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint a kifejezési formákat, amelyek a képző- és iparművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

○ **A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja**

a) A módszertani alapelvek:

- I. az aprólékosan felépített fokozatosság elve: a nyelvileg gyengébb gyermekek számára az átlagosnál kisebb aprólékosabb módszertani lépéseket kell beépíteni a tanításba, hogy elérhessük a tanítási célt. Olvasástanítási módszerünk, alsó tagozatos anyanyelv tanításunk ezen alapul, de a szaktantárgyak tanítása során is rendszeresen alkalmazzuk ezt az alapelvet: differenciált feladatadás (differenciáló feladatok, borítékos feladatok stb.)
- II. A hármas asszociáció kialakítása a betű vizuális képe, a hang akusztikus képe és a hang beszédmotoros képe között. Ennek kialakításához rendszeresen meg kell figyeltenünk tanulóinkkal az egyes beszédhangok kiejtése közben végzett artikulációs mozgásokat. Ez az alapelv a helyesírás-tanítás alapját is képezi.
- III. A Ranschburg-féle homogén gátlás kialakulásának megelőzése, illetve a kialakult gátlás kiküszöbölése: ezt az alapelvet nem csak Meixner-féle olvasástanítási módszer esetében alkalmazzuk, hanem az egyes tananyagrészek, a szakszókincs, a fogalmak tanítása során is figyelembe vesszük ezt az általános tanulási törvényt.

- IV. A gondolkodás rigiditásának kompenzálása a tanítás során: a diszlexiás gyermekeknél a gondolkodás nem hajlékony, egyik tárgyról vagy gondolatmenetről csak nehezen tud a másikra átváltani. Fontos a gyakorlás sokoldalú megvalósítása, a hibák rögzülésének megelőzése azonnali hibajavítással.
- V. A diszlexiás gyermekekkel való foglalkozás oldja a tanulók szorongását, oldja és előzze meg a gyermekek olvasás iránti ellenszenvét.: a pedagógus attitűdje legyen elfogadó, de emellett megfelelő mértékben követelő, óravezetése változatos, lendületes.

b) A nyelvi hátránnyal küzdő gyermekek fejlesztése

- Hallási differenciáló feladatok, beszédmozgások tudatosítása: pontosabb fonémaészlelést, a beszédhangok megkülönböztetését segítik elő, betűket cserélő, vagy helyesírási problémával küzdő gyermekeknél.
- Szókincsbővítés: elősegíti a beszédértést, a tantárgyi ismeretszerzést. A szókincs hiányában az olvasás nem válik folyamatossá és értővé.

A fejlesztés-hatékonyan- különféle szempontok szerint összeállított képcsomagok segítségével történik.

- Mondatalkotás fejlesztése: a cél a toldalékok helyes mondatba illesztésének gyakorlása, illetve a grammatikailag helyes mondatok fogalmazásának megtanítása. A terápiás tervben egy-egy toldalék használatának megtanítására hosszabb időt szánunk.

A fejlesztéshez képanyagot használunk.

- Szövegalkotás fejlesztése: célja az összefüggő beszéd színvonalának javítása. Általában képtörténet segítségével végezzük.
- Mondatmegértés, szövegértés fejlesztése: az elhangzott mondatnak vagy szövegnek megfelelően kell képet kiválasztani, rajzolni, feladatot elvégezni, színezní esetleg kérdésre válaszolni.

Fontos, hogy ezek a feladatok ne alkalomszerűen, hanem rendszeresen szerepeljenek a fejlesztési tervben, mert terápiás hatásuk csak akkor van.

c) A dyslexiás gyermekek fejlesztése

Téri tájékozódás fejlesztése

Vizuális percepció fejlesztése – formaállandóság kialakítása

Testvázlat, testséma fejlesztése

Téri tájékozódás gyakorlása (névutós szerkezetek pl.: előtt, alatt, mögött, felett, mellett stb.)
megértetése, alkalmazása, irányok differenciálása / jobb-bal, fel-le stb./)

Időbeli tájékozódás fejlesztése: (napok, napszakok, évszakok és jellemzőik tanulása)

Ritmuskészség fejlesztése (Hosszú - rövid megkülönböztetése, ritmuskopogás, ritmusos versek szövegének összekapcsolása mozgással, dallamok utánzása stb.)

Beszédfejlesztés

Hallási diszkrimináció, beszédészlelés fejlesztése

Hallási differenciáló gyakorlatok (konkrét hangpárokkal)

Mondatmegértés fejlesztése

Összefüggő szöveg (történet, mese) megértésének fejlesztése

Beszédmotorika ügyesítése (nehéz szavak utánmondása, nyelvtörők tanulása..)

Szeriális és képi/verbális emlékezet fejlesztése („Jó éjszakát!”játék, memória játékok. stb.)

Aktív szókincs bővítése (tárgyképek megnevezése, főfogalmak szerinti csoportosítása, tulajdonságok szerinti kiválasztása stb.)

Mondatalkotási készség fejlesztése

Szövegalkotási készség fejlesztése

Grafomotoros készség fejlesztés, vizuomotoros koordinációs zavar kezelése

-Kézmozgások ügyesítése (ujjal festés, gyöngyfűzés, papírtépés, galacsingyúrás, gyurmázás stb.)

-Írómozgások előkészítése (ujjfestés, csipegetés, csipeszelés, gumizás stb.)

A helyes ceruzafogás kialakítása, amennyiben rossz, javítása (ceruzafogó használata)

Firkálás nagymozgásokkal (csomagolópapírra krétával...)

Írómozgások előkészítése (vonalvezetési gyakorlatok határok nélkül, majd meghatározott keretben, végül vonalközben is)

Betűelemek ismétlődő sorban

Vizuopercepció fejlesztése Pl.: Frostig –féle program

Formák differenciálása, kiválogatása, csoportosítása

Alak-háttér differenciálási feladatok (több egymást metsző forma közül a bemutatott forma vagy elrejtett alakzatok felismerése)

Alak-konstancia felismertetése (különböző irányú, de azonos formák megkülönböztetése más alakzatoktól)

Térbeli helyzet érzékelése (mintamásolás, formák rajzolása pontok közé)

A Meixner-féle diszlexia-redukációs módszertan szerinti fejlesztés

Beszédfejlesztés

Hallási diszkrimináció, beszédészlelés fejlesztése- / különösen a magánhangzók pl.: ö-ű –ó-ú, valamint a zöngés zöngétlen párok tekintetében /

Hallási differenciáló gyakorlatok (konkrét hangpárok esetében, pl: r-l, sz-s, b-p,...stb.)

Hanganalízis szavakban (Hol hallod?)

Mondatmegértés fejlesztése (növekvő szótagszámú mondatok, összetett mondatok, többszörös utasítás követése)

Szövegértés fejlesztése (egy-egy történet folytatása, befejezése, címadás stb.)

Beszédmotorika ügyesítése (nyelvtörők, hosszú szavak,

Szeriális, képi és verbális emlékezet fejlesztése (memória játékok, szógyűjtési, szólánc játékok, mondatbővítés stb.)

Aktív szókincs bővítése (tárgyképekkel, szinonimák, ellentétek keresésével, meghatározások alapján történő szó kiválasztás, különös tekintettel a tananyagban előforduló szakszavakra)

Mondatalkotási készség fejlesztése (képekről analógiás szerkezetű mondatok alkotása, majd önálló mondatalkotás, bővítmények használata, alá és mellérendelt mondatok szerkesztése)

Szövegalkotási készség fejlesztése (pl.: képtörténet alapján)

Az olvasás és a szövegértés fejlesztése

Az olvasástechnikát fejlesztő gyakorlatok (a tévesztett betűk önálló gyakorlása azonos típusú szavakban, majd differenciálásuk) az olvasási tempó fokozatos növelése mellett.

A szövegértés fejlesztése mondat szinten (mondatok kirakása szavakból)

A szövegértés fejlesztése szövegszinten (mondatok közti összefüggések felismerése 2-5 mondat sorrendjének felismerése, sorba állítása), viccek, rövid történetek, közmondások értelmezése, majd hosszabb mesék, történetek értelmezése szakaszonként stb.)

Nyelvi, nyelvhelyességi feladatok

Az adott osztályfok anyanyelvi ismereteinek gyakorlása kis lépésekben, játékos feladatokkal.

d) A dygraphiás gyermekek fejlesztése

(A dysgraphia-redukációs módszertan szerinti fejlesztés)

Amennyiben diszlexia redukációra jár a gyermek, az órakeret meghatározott részében az írás fejlesztése történjen)

Íráselemek gyakorlása, sorozattá kapcsolása

Ceruzafogás javítása

Gyakorlatok a betűtévesztések csökkentésére, megszüntetésére.

A tévesztett betűk izolált gyakorlása, betűkapcsolásainak begyakorlása (Amennyiben a betű írása rossz, annak elemeire bontása, az elemek írásának gyakorlása, majd a betű írása ráírással, illetve önállóan, kissé felnagyított formában.)

A tévesztett betűk szavakban történő gyakorlása ráírással, majd diktálás után.

A tévesztett betűk differenciálása írásban.

Nyelvi, nyelvhelyességi feladatok

Az adott osztályfok anyanyelvi ismereteinek gyakorlása kis lépésekben, játékos feladatokkal

Kézügyességet, figyelmet, összpontosítást fejlesztő játékok (Pókháló, Lépegető, Remegő kéz, Jenga, Marokkó stb.)

e) Dysortographiás gyermekek fejlesztése

Az iskolai oktatás során használt módszertani lépések lebontása, a szabályok megértetése, hosszabb ideig történő gyakorlása

Hallási diszkrimináció, fonémahallás fejlesztése

Ritmusérzék fejlesztése – különös tekintettel a hosszú – rövid magán és mássalhangzókra

Szótagolás-elválasztás gyakorlása

A hasonulás megértése, gyakorlása

A leggyakoribb nyelvtani szabályok gyakorlása (pl.: múlt idő, melléknévfokozás, egybe és különírás, tulajdonnevek írása, ly-j megkülönböztetés gyakorlása stb.

A helyesírás fejlesztése az utólagos önellenőrzéstől haladva a feladatvégzéssel párhuzamosan futó önellenőrzés irányába.

f) A dyscalculiás gyermekek fejlesztése

Számolási készség fejlesztése:

A mennyiségeket, ill. azok változásait kifejező fogalmak megtanítása, gyakorlása (sok, kevés, több, kevesebb, nő, csökken stb.)

A relációt kifejező fogalmak (több, kevesebb, ugyanannyi, egyenlő) használatának kialakítása, gyakorlása

Számfogalmak (fejben számolás) kialakítása 6-os számkörben

Eszközzel történő műveletvégzés (összeadás és kivonás) előkészítése

Egyszerű szöveges feladatok értelmezése

Gondolkodási képességek fejlesztése:

Azonosságok és különbségek felismertetése

Halmazok képzése egyféle, majd többféle tulajdonság alapján (kicsi-nagy, piros-kék, kerek-szögletes, piros és kicsi, lyukas és kerek stb.)

Sorrendek, ok-okozati összefüggések felismerése

Főfogalom ill., tulajdonságok alapján történő csoportosítások

Igaz-hamis állítások megkülönböztetése

Állítás és azok képi megfeleltetése (feleletválasztásos gondolkodási gyakorlatok)

Szabályok felismerése és sorozatok alkotása

Sorba számlálás, megszámlálás gyakorlása

A mennyiségeket, ill. azok változásait kifejező fogalmak megtanítása, gyakorlása (sok, kevés, több, kevesebb, nő, csökken stb.)

A relációt kifejező fogalmak (több, kevesebb, ugyanannyi, egyenlő) használatának verbális gyakorlása, megerősítése

A relációval kapcsolatos fogalmak helyes használatának megtanítása (eggyel több, kettővel több/kevesebb)

Mennyiségállandóság kialakítása

Az egyszerű műveletek megértetése (+ - több lesz, - - kevesebb, más dimenziókban történő szemléltetéssel pl.: hosszúság, magasság, térfogat stb.)

Számfogalom kialakítása, bővítése egyre magasabb (3-as, 4-es, 5-ös stb.) számkörökben

Számfogalmak (fejben számolás) kialakítása tízes számkörben

A számképek megtanulása, alkalmazása

A relációs jelek helyes használatának megtanítása

Számfogalom fejlesztése 20-as körben

A tízes átlépés gyakorlása

Sorozatok szabályának felismerése

Szöveges feladatok értelmezése

A tízes átlépés begyakorlása alpműveletek végzésekor

Instrukciók és szöveges feladatok értelmezésének gyakoroltatása

Pontosabb tájékozódás kialakítása a százaz/ezres/tízezres számkörökben

Összeadás és szorzás művelete közti kapcsolat megértetése

Az adott osztályfok tantárgyi minimum követelményeire vonatkozó rendszeres korrepetálás matematika tantárgyból

g) Figyelemzavaros, ill. hiperaktív gyermekek fejlesztése:

Egyéni bánásmód alkalmazása (az órák alatt lehetőséget biztosítani a tanulónak a fokozott mozgásigénye levezetésére (pl.: táblatörlés, füzetosztás, tanórai anyag (pl: irodalom) dramatizálása, mozgással való összekapcsolása)

Figyelemkoncentrációt, monotonia tűrést fejlesztő játékok és játékos feladatok

Feladatok végzése szoros majd csökkenő kontroll mellett ill. fokozatosan csökkenő időhatárok között

Gyakori szemkontaktus tartás, verbális és fizikai kontaktussal (érintéssel) történő visszajelzés

A viselkedésszabályozásban a külső kontroll alkalmazásától a belső kontroll kiépítése felé haladás.

Következetes bánásmód, a szabályok következetes betartatása.

A tanuló önbecsülésének erősítése.

A gyerek társas kapcsolatainak fejlesztése, az órai munka során páros és kiscsoportos feladatok megoldása közben a társas készségek, konfliktusmegoldások begyakorlása

h) Beilleszkedési és magatartászavaros gyermekek fejlesztése

Szorongáscsökkentés - differenciáló pedagógiai módszerek alkalmazásával

Önbizalom erősítése, az egyéni fejlettségi szinthez igazodó feladatok adása, differenciált értékelés, a tanuló önmagához mért fejlődésének értékelése

Értékeléskor a tanuló pozitív tulajdonságainak, erényeinek kiemelése, pozitív megerősítés alkalmazása, a büntetések mérséklése.

Konfliktuskezelési technikák kialakítása, gyakorlása.

A gyerek társas kapcsolatainak fejlesztése. Az órai munka során páros és kiscsoportos feladatok megoldása közben a társas készségek javítása, konfliktusmegoldások begyakorlása

i) Az autista tanulók fejlesztő programja

Bevezető

Az autizmussal élő gyermekek a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók csoportjába tartoznak. Autisztikus állapotuk lényege a szociális, kommunikációs és speciális kognitív képességek minőségi károsodása, mely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Társuló problémák főbb csoportjai:

- értelmi fogyatékoság
- beszéd-, érzékszervi-, mozgás-, egyéb fogyatékoság, fejlődési zavar
- viselkedési problémák, pl. agresszió, autóagresszió.

A tanulók a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján kerülnek a csoportokba. A diagnózis felállításában segítséget nyújt a budapesti Autizmus Kutatócsoport Gyermek-és Ifjúságpszichiátriai Ambulanciája.

o Speciális fejlesztési célok, feladatok

Távlati cél az egyéni képességek mellett elérheti legjobb felnőttkori, szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.

Cél és feladat a fogyatékos készségek kompenzációs- habilitációs fejlesztése, a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák kezelése, a mindennapi gyakorlati készségek és az (adaptált) tananyag speciális módszerek segítségével tanítása.

A fogyatékos készségek kompenzálása tanulási, szociális és munkahelyzetekben való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.

Legfőbb feladat a fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása. Fontos az adaptált környezet megteremtése, a biztonságérzet kialakítása. A deviáns fejlődésmenetből következő zavaró, vagy veszélyes viselkedésformák megelőzése és kezelése. Felnőttkori adaptáció részeként munkára való előkészítés.

o Speciális módszerek

-A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális adaptáció, mentális kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen készségprofil, valamint a tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon.

- Az idő, a tanítási helyzetek, tevékenységek gondos, pontos, gyermek által átlátható strukturálása.
- Speciális egyéni motivációs rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer a speciális környezetben belül és személyek között.
- A szociális fogyatékkal összefüggő tanítási nehézségek miatt információ átadása a gyermek szintjének megfelelő és szociális vonatkozásaitól mindinkább független módszerekkel és médiumokkal, pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb. Tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése (pl. a csoportos, vagy frontális tanítási helyzetekben való tanulás).
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt alternatív problémamegoldásoknak a tanítása, a szerzett ismeretek, képességek folyamatos elvárása.
- A tananyag kiválasztásánál fontos a tanított képesség gyakorlati alkalmazhatósága. A tanuló túlterhelésének elkerülése a felesleges információk kerülése.

○ **A fejlesztés elvei**

A fejlődési szemlélet fontossága

Az autizmus következménye olyan deviáns fejlődésmenet, melyben az egyes fejlődési fokozatok nem feltétlenül épülnek egymásra. Az egyes fejlődési területek között lehetnek szakadékszerű különbségek, de a fejlődési szintek között, és azokon belül is egyenetlen a fejlődés. A deviáns fejlődés kompenzálására inadaptív kognitív stratégiák, viselkedésproblémák alakulnak ki, melyek szakszerű terápiás és oktatási módszerekkel megelőzhetőek, illetve korrigálhatóak.

A tanulók habilitációjának, oktatásának alapja fejlettségük, képességeik részletes ismerete. Az egyes tanulók képességstruktúrája formális és informális felmérésekkel ismerheti meg.

A mérés eredménye irányadó az egyénre szabott tananyag összeállításában, a habilitációs területek kiválasztásában, az egyéni eszközök és stratégiák meghatározásában és abban, hogy a tanítási célok fontossági sorrendjét megállapítsa a pedagógus.

○ **Speciális megközelítés a tanításban**

Az új készségek és ismeretek elsajátítása egyéni tanítási helyzetben történik a szociális és kommunikációs nehézségek miatt, napi rendszerességgel szervezve. A tanításban mindig a

meglévő tudást bővítjük egyetlen mozzanattal. Az optimális terhelés érdekében a feladatokat a gyermekek képességeinek megfelelő, lehető legnagyobb nagyságú lépésre kell bontani. Az elsajátított ismereteket, az új készségeket a lehető legtöbb olyan helyzetben gyakoroltatni kell, melyben funkcionálisak. Az oktatás nevelés során támaszkodni kell a meglévő ép, esetleg kiemelkedő képességekre, speciális érdeklődésre, melyek különösen fontosak lehetnek pályaaorientáció szempontjából.

○ **A fejlesztés formái**

- Lokális integrációs keretek között speciális csoportokban: egyéni mikro-és kiscsoportos formában.
- Szociális környezetben foglalkozásokon, vagy tanórán kívüli időben.
- Funkcionális (részleges és teljes) integrációs formában, a tanulásban akadályozott csoportokban.

○ **Szociális kompetencia fejlesztése**

Autizmus spektrum zavarban több fejlődésbeli probléma (pl. szenzoros információfeldolgozás zavarai, figyelemzavar, szóbeli utasítások félreértése, analízis, szintézis műveleteinek problémája stb.) következménye, hogy a szociális-kommunikációs kontextusban zajló tanulás akadályozott, ezért a pervazív fejlődési zavarban szenvedő gyermekek számára a világról való megértés keretétől elsősorban nem a személyek közötti kapcsolatok szolgálnak.

A nevelés-oktatás legáltalánosabb távlati célja az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése. Ennek alapja a szociális, kommunikációs és egyéb kognitív készségek hiányának specifikus módszerekkel való kompenzálása, a fejlődésben elmaradt készségek fejlesztése, a mindennapi gyakorlati készségek és a tananyag speciális módszerek segítségével való tanítása. A legmarkánsabb problémákat a szociális interakciókban fedezhetjük fel. A legelső feladatunk a taníthatóságot megalapozó készségek elsajátíttatása: a pedagógus segítségének elfogadása, más személyek jelenlétének elviselése, az elemi viselkedési szabályok elsajátítása, az utánzás tanítása.

Fő fejlesztési területek a szociális kompetencián belül az önmagáról való tudás (pl. annak tudatosítása, hogy a gyermek mit tud, és mi az amit nem. A kedvelt és elutasított dolgok meghatározása, saját élmények felidézése, saját viselkedésére vonatkozó szabályok

betartásának tanítása stb.). A kapcsolatteremtés és annak fenntartásának képessége (pl. a metakommunikáció megértésének és használatának fejlesztése, egyszerű szociális rutinok megtanítása, iskolán belüli és kívüli szociális helyzetek viselkedési, udvariassági szabályai).

A fejlesztésben való továbblépéskor csak azokra az ismeretekre, készségekre alapozhatunk, melyeket a tanuló folyamatosan gyakorol. A tanultak folyamatos szinten tartása szükséges. Egyénre szabott motivációs rendszert kell kialakítani. Jutalomnak azt tekinthetjük, ami a gyermek számára örömforrás (ez lehet nagyon egyedi, szokatlan).

A környezet térben és időben strukturált, így informálja a tanulót arról, hogy mit, hol, hogyan, miért, mennyi ideig tegyen, tehet. A beszéd mellett nagyon fontos a gyermek szimbólumszintjének megfelelő vizuális eszközök, információhordozók alkalmazása.

○ **Inklúzió**

Az inklúzió azt fejezi ki, hogy az intézmény nem csupán beilleszti a gyermeket a meglévő közösségbe, hanem maga a környezet és a pedagógiai gyakorlat is alkalmazkodik a tanuló szükségleteihez. Ezáltal minden gyermek aktív, értékes tagja lehet az iskolai közösségnek, és fejlődését a pedagógusok, gyógypedagógusok és asszisztensek együttműködése segíti.

Az étkezések, szabadidős udvari játékok, valamint az iskolai rendezvények és ünnepek alkalmával valósul meg a szociális területen. A tanórákon, szünetekben lehetőség szerint gyógypedagógiai asszisztens segítséget nyújt a pedagógusok a sajátos nevelési igényű tanulók támogatásához. A tanulóink szükség esetén és a szakértői véleményekben előírt módon a tantermi közös órán kívül külön fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

j) Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló fejlesztőprogramja

- legalapvetőbb cél a szociális beilleszkedés megvalósítása
- a személyiség harmonikus fejlődésének biztosítása
- a szocializációs képességek kiemelt fejlesztése
- a tanulói aktivitás serkentése, a folyamatos motiváció biztosítása
- gyakorlatorientált képzés
- az életvezetési technikák elsajátítása, gyakorlása
- a képességek korrekciója és fejlesztése egyéni és kiscsoportos formában,

- egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a hátrányok csökkentésére,
- az épen maradt, kevésbé sérült részképességek feltárása és fejlesztése,
- a személyiség gazdagítása: az önfogadásra, mások elfogadására, toleráns magatartásra való nevelés,
- az eredményes társadalmi integrációra törekvés

Célok

A legfontosabb pedagógiai elvek alapján az iskola alapvető, átfogó célkitűzése az iskolai tevékenységek valamennyi területén és szintjén egy gyakorlatias, a tanulók önmegvalósítására szolgáló nevelés-oktatás megvalósítása.

Az intézmény kiemelt célja, hogy az itt szerzett ismeretek a gyermekek számára a mindennapi életben használható tudássá váljanak. Ahhoz, hogy ezt a tudást képesek legyenek minél jobban elsajátítani, szükséges a tanulók terheinek csökkentése. Továbbá kiemelt célunk, olyan készségek – képességek megtanítása, amelyek a gyermekek számára nagyobb esélyt biztosítanak az életben való boldogulásukhoz.

- Kommunikációfejlesztés –

A gyermekek kommunikáció fejlesztése a beszéd fogyatékos gyermekek fejlesztésével megegyező módon történik.

- Finommotorika fejlesztés –

A grafomotoros képesség, a síkbeli orientációs képesség, a vizuális érzékelés, észlelés és a kreativitás fejlesztését célozzák meg.

- olvasás és írástanítás- A meixner-féle módszertan alapján Meixner Ildikó Játékház tankönyvcsaládjának segítségével történik, melyet az enyhe értelmi fogyatékos gyermeket tanító első osztályokban is évtizedek óta sikerrel alkalmaznak.
- A számolás tanítása : megegyezik a dyscalculiás gyermekek módszertani lépéseivel

Felső tagozatban enyhe értelmi fogyatékos tanulóinknak egyéni haladási tempó segíti beilleszkedését és a tantárgyi minimumkövetelmények elsajátítását.

Pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztens és lehetőség szerint segédtanár alkalmazásával biztosítjuk a tanórai differenciálást egyes tananyagrészeknél.

Iskolánk egyik alapvető célkitűzése, hogy Meixner Ildikó gyógypedagógus-pszichológus (az iskola névadója) prevención, reedukáción alapuló pedagógiai szemléletmódját, amely az oktatási folyamat egészére alkalmazható paradigma, intézményünkben a pedagógiai munka

valamennyi színterén megvalósítsuk. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy iskolánk valamennyi pedagógusa, mind a nyolc évfolyamon ismeri és alkalmazza a Meixner-féle pedagógiai alapelveket, amelyek a következők:

- Az aprólékosan felépített fokozatosság elve (a tananyag apró lépésekre bontása, sok ismétléssel).
- A (betű)tanítás hármas asszociációs kapcsolatának kialakítása (akusztikus, vizuális, beszédmotoros).
- A Ranschburg-féle homogén gátlás kialakulásának megelőzése.
- A gondolkodás merevségének (rigiditásának) elkerülése.
- Csak pozitív megerősítést, fejlesztő értékelést alkalmaz „elfogadva követel”
- A szemléletesség elve.

4. fejezet - *Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek*

Az alapelvek mellett a Meixner-féle módszertan is kiemelt módon van jelen a pedagógiai munkában:

- az első és második osztályosok olvasás-írástanítása Meixner Ildikó: Játékház című tankönyvcsaládját, illetve a Játékház 2 tankönyvcsaládot használva, Meixner-módszerrel történik

Az eddig leírtak iskolánk valamennyi tanulójának segítenek hatékonyabbá és gördülékenyebbé tenni a tanulás folyamatát. Ugyanakkor iskolánkban integráltan történik a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel-, valamint a sajátos nevelési igényű tanulási és egyéb zavarokkal küzdő tanulók oktatása-nevelése is. Számukra, a fent leírtakon túl a következő lehetőségek, feltételek is biztosítottak:

A tanórákon

- egyéni haladási ütem biztosítása
- differenciált, személyre szabott módszertani eljárások alkalmazása, elsősorban a tanulási folyamatot segítő szemléltető eszközök, gyakorlóanyagok, feladatlapok formájában
- személyre szabott, individuális ellenőrzés-értékelés, elsősorban a tanuló önmagához mért fejlődését alapul véve; szöveges értékelés mind a nyolc évfolyamon illetve a vizsgálati eredményekkel, diagnózissal összhangban az adott tantárgy értékelése alóli felmentés lehetősége.

A tanórákon kívül személyre szabott, kiscsoportos tantárgyi felzárkóztató foglalkozásokon illetve rendszeres tantárgyi korrepetáláson vehetnek részt tanulási problémával küzdő tanulóink.

Iskolánkban gyógypedagógus-logopédus, fejlesztő pedagógus segíti a pedagógusok munkáját és a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését a következő rehabilitációs foglalkozásokon:

- logopédiai terápia (beszédhang korrekció)
- diszlexia, diszgráfia prevenció
- diszlexia, diszgráfia reedukáció
- az olvasási- és írási készségek, képességek fejlesztése
- matematikai készségek, képességek fejlesztése, diszkalkulia terápia
- autizmus-specifikus pedagógiai terápiák

5. fejezet - *A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai*

A művészeti iskolában 3. osztálytól felfele választható Környezet- és kézműves kultúra tanszak. A jelentkezés egy tanévre szól.

A jelentkezést írásban kell megtenni. Minden tanév májusában előjelentkezést kérünk a szülőktől, annak érdekében, hogy a művészeti iskolai csoportokat megszervezhessük.

A meghirdetett korrepetálásokat, felzárkóztató foglalkozásokat bármelyik tanuló igénybe veheti alkalomszerűen is, ugyanakkor ezek a foglalkozások a tanító vagy szaktanár által kötelezővé tehetők.

A tehetséggondozó foglalkozások nem kötelezőek, a részvételt a szaktárgyat tanító tanító vagy szaktanár javasolja, erről a szülőt értesíti, közli a foglalkozás időpontját.

Iskolánkban pedagógus választásra nincs lehetőség.

6. fejezet - *Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái*

Az összefoglaló (témazáró) írásbeli számonkérést a beszámoltatás előtti második tanórán a szaktanár köteles bejelenteni. Egy tanítási napon két összefoglaló jellegű írásbeli beszámolóval több nem terhelheti a tanulókat. Az írásbeli munkákat annak elkészülte után legkésőbb 5 munkanappal a szaktanár kiértékelni köteles.

A tanítási órák keretén belül zajló szóbeli beszámoltatásról való döntés minden esetben az érintett pedagógus kompetenciája. A beszámolás értékelésében és minősítésében köteles az egyéni képességeket figyelembe venni.

Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés mindenkori célja, hogy a pedagógus felmérje a tanulók tudását, készségeit, képességeit, visszacsatolást kapjon a megértésről. Így követheti nyomon a fejlődést, amiről a pedagógusnak kötelessége visszajelzést adni a tanulónak és a szülőnek. pedagógiai feladatunk, hogy folyamatosan mérjük a követelmények teljesülését is.

A beszámoltatásokra vonatkozó alapvető kritérium, hogy a szakvéleményekben foglalt, igazgatói határozattal megerősített beszámoltatási kedvezményeket (több idő, eszközhasználat engedélye, szóbeli beszámolás alkalmazása írásbeli helyett, könnyített írásbeli beszámoló szóbeli helyett, alternatív beszámoltatási mód az egyéni szükségleteknek megfelelően) biztosítani kell. Az írásbeli számonkérések anyagát a fejlesztést végző gyógypedagógussal egyeztetnie kell. A számonkérések egységes követelménye továbbá, hogy objektív legyen, differenciáltan történjen, biztosítson megfelelő felkészülési időt, mindenképpen igazodjon a tanuló életkori sajátosságaihoz és a tananyag jellegéhez.

A számonkérés lehet előre bejelentett vagy előre nem bejelentett.

A témazáró dolgozatokat a megírás előtt egy héttel (5 tanítási nappal) be kell jelenteni. Egy tanítási napon maximum két témazáró iratható.

Minden írásbeli számonkérést a pedagógusnak a megírástól számított 5 munkanapon belül ki kell javítania.

A számonkérés formái lehetnek:

- szóbeli (felelet, kiselőadás, prezentáció)
- írásbeli (röpdolgozat, feladatlap, félévi vagy évvégi felmérés, témazáró, fogalmazás)
- gyakorlati (alkotás, mozgásos feladat, mérés, kísérlet)
- projekt (kutató munka, csoportmunka eredménye)
- digitális (online teszt, prezentációs anyag)

A számonkérések értékelése megtörténhet szóban és írásban, százalékos vagy százalékos értéknek megfelelő érdemjeggyel 4.osztály második félévétől felfele.

A tanulónak biztosítani kell a javítás lehetőségét, amennyiben élni kíván ezzel.

Hiányzás esetén a hiányzás utáni első tanítási napon nem kérhető számon a tanuló, kivéve, ha a számonkérés anyaga még a hiányzást megelőző időszakból való. Mivel az e-Kréta felületén

folyamatosan követhető a tanórai tananyag és a házi feladatok, ezért elvárt, hogy a hiányzás után pótolja lemaradását a tanuló, ebben segítséget kérhet a pedagógusaitól.

7. fejezet - *A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése*

A tanítási-tanulási folyamat szerves és elkülöníthetetlen része az értékelés. Az iskolai életben a tananyag elsajátításán túl a motiváció, a pozitív, reális énkép, az önszabályozás, az önállóság, a közösségbe való beilleszkedés a cél. Iskolánk minden folyamatát ennek rendeli alá, így az értékelési rendszerben hangsúlyossá válik a személyes, önmagához mért értékelés, kiegészülve az ön- és társértékelés megfelelő formáival. A teljesítmény mérése ehhez rendelődik hozzá.

Az értékelésben tehát fontos szempont, hogy a diákok kognitív képességeiről, tudásáról való visszajelzés mellett a gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztését segítse. Az alsó tagozaton, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók esetén a személyre szabott, árnyalt szöveges értékelés az eszköze a tanulási motiváció fenntartásának, és a szociális kompetenciák fejlesztésének, miközben a diákok egyéni képességeit, szokásait, személyiségjegyeit is figyelembe veszi.

Már az iskolába lépés első napjaiban megkezdődik a közös értékrend kialakítása. Ezáltal válik minden osztály - a nagy közösségben - egyedivé. A tanulók - pedagógusi segítséggel – a saját maguk által kialakított szabályokat, értékrendet igyekeznek betartani és egymással is betartatni. Kezdetben a rövid távú célok kitűzésén, és azok következetes, azonnali értékelésén és a visszajelzésen van a hangsúly. Az évek során egyre tudatosabban kerülnek meghatározásra a célok és az azokhoz vezető utak. Az egyéni és csoportcélok szétválnak, és a pedagógus segítségével egymást kiegészítve lesznek az iskolai életet szervező elemek.

A megismerkedés időszakában indul az a pedagógiai szakmai munka is, mely az egyéni fejlesztéshez szükséges tanulási képességeket, valamint a diákok szociális és érzelmi tulajdonságainak felmérésére összpontosít. Ennek alapján készülhet el minden egyes gyermek ún. „bemeneti szintjének”, a későbbiekben pedig az egyéni haladásának meghatározása, nyomon követése. A gyermek képességeinek, személyiségének változásai így saját korábbi szintjéhez viszonyíthatók. Az írásbeli értékelőket évfolyamonként végigolvasva követhetővé válik a gyermek személyiségének és képességeinek teljes fejlődése.

Az egyéni fejlődés követése mellett elengedhetetlen, hogy az értékelési rendszerben az objektív mérés is jelen legyen. Ezt a fajta külső kritériumhoz és normához való viszonyítást iskolánkban az osztályfokok során fokozatosan vezetjük be.

A tanulókat saját fejlődésük, tanulásuk terén partnernek tekintik a pedagógusok. Megosztják velük az információkat a történeésekről, a történeések miértjeiről. Minden helyzetben képviselik, hogy a cselekedeteikért és fejlődésükért felelősséget kell vállalni. Megtanítják őket tanulni; a tudás megszerzésének módját és forrásainak ismeretét tartva a legfontosabbnak. A bátorító nevelés kommunikációjára alapozva, a gyermekek belső motivációjára építve, azt felkeltve és fenntartva, a pozitív önértékelés kialakításával ösztönözik őket. A pedagógusok az iskola Pedagógiai Programjában megfogalmazott szemléletet magukévá téve az értékelést a tanítási folyamat során a többféle fejlesztési cél érdekében tudatosan használják.

Pedagógusaink fontos attitűdje a pozitív, segítő magatartás. A tanárok mellett a tanulók is szabályalkotók, és a folyamatok végrehajtásának ellenőrzői. A közösen kialakított szabályok, szerződések és ezek megszegésének szintén közösen megállapított „természetes következményei” is partneri viszonyt teremtenek tanár és diák között. A tanár-diák kapcsolat alapja a kölcsönös tisztelet, melynek kialakítása egy hosszabb folyamat, és legtöbbször nélkülözi a minősítő eszközöket.

A nevelés területén a tanár szóban és írásban megjelenő megjegyzései visszajelző funkcióval rendelkeznek, nem jeleznek mérhető teljesítményt. A tanár dolga, hogy a visszajelzéseken túl a gyerekek segítségét nyújtson. A gyerek dolga, hogy levonja a visszajelzésekből a konzekvenciákat.

Az értékelés, a gyermekek erőfeszítését megerősítő vagy az esetleges szabályszegésére reagáló visszajelzések átszövik egy-egy osztály mindennapjait, folyamatosan fejlesztve a diákok önértékelését. Ezen túl a tanár példamutató magatartásán keresztül is megérezhetik a gyerekek, hogy hogyan lehet előítélet-mentesen, nyitottsággal és bizalommal fordulni a másik ember felé. Az objektív értékelés során a pedagógus előre tájékoztatja a tanulókat az elvárt teljesítményről, a folyamat végén pedig őket is bevonja a visszajelzésbe.

A célok eléréséhez szükséges, hogy a pedagógusok az életkori sajátosságoknak megfelelően folyamatosan, napi szinten, szóban is visszajelezzenek a gyerekeknek. A szóbeli visszajelzés eszköz a teljesítmény, a viszonyulás megerősítésére vagy javítására.

A pedagógus szóbeli visszajelzései mellett visszajelzést adhatnak a gyermeknek a diáktársai is, továbbá az oktató-nevelő folyamatban mindennapos szinten megjelenik a gyerekek önreflexiója, önértékelése.

A pedagógusok félévkor és tanév végén bizonyítványként részletes tájékoztatást adnak az adott gyermek fejlődéséről, állapotáról. Alsó tagozaton ezeknek az értékeléseknek a legfőbb szempontja a gyermek önmagához képest mért haladása, fejlődése. A félévenként kiadott bizonyítványok eleinte csak erre a viszonyításra épülnek. Ezt követően a diákok fokozatosan

ismerkednek meg a formatív és kritériumorientált értékelés különböző formáival. Így az alsó tagozat végére a tanulók többségénél már kialakult önértékelésre építhetnek a pedagógusok, így a tanítási folyamatban alapozhatnak arra, hogy a továbbiakban is motiváltak maradjanak mind a lassabban haladók, mind a tehetségesek.

A szöveges értékelés csak a minisztérium által kibocsátott bizonyítvány nyomtatvánnyal együtt érvényes, mely tartalmazza a tanulók adatait, mulasztását, felsőbb osztályba való lépésének engedélyét.

A félévi és a tanévvégi értékelések kiadásának időpontját a minden iskolára vonatkozó, jogszabályban meghatározott Tanév rendje szabályozza.

A tanulók tanulmányi előrehaladását 4.osztály második félévétől felfelé érdemjeggyel is értékeljük. Havonta minimum egy alkalommal szükséges ilyen értékelést adnia a szaktárgyat tanítónak, amit az e-Kréta felületén kell vezetnie.

○ **Diagnosztikus mérések**

Tanulóik első mérését a fenntartó Meixner Alapítvány szakemberei végzik, mielőtt a gyermek beiratkozna iskolánkban. Az alapítvány pszichológusai, logopédusai komplex pedagógiai-pszichológiai vizsgálat keretében mérik a leendő tanulókat. A felmérés alapján a pedagógusok a gyermek osztályba kerülése előtt tudhatják, milyen intellektuális képességekkel, nyelvi, matematikai készségekkel, milyen együttműködési képességgel, milyen részképesség zavarokkal, vagy kiemelkedő képességekkel rendelkezik, várhatóan munkatempója, terhelhetősége mekkora.

Az első év végén minden tanuló olvasás- és írásvizsgálatát elvégzik a fejlesztéssel foglalkozó pedagógusok. A mérések az évfolyamnak megfelelő a Meixner-féle olvasólapokkal, illetve írásvizsgálattal történik.

Az első osztályos sajátos nevelési igényű tanulókat félévkor is mérik, a megfelelő olvasólappal. Minden tanév elején és minden tanév végén a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartás zavarral küzdő, a fejlesztésben részt vett, illetve az osztályfőnökök által javasolt tanulókat mérjük a Meixner Ildikó - féle olvasólapokkal, illetve írásvizsgálattal. A diagnosztikus mérések alapján állítjuk össze a következő tanévre a fejlesztő csoportokat. A beszéd fogyatékos gyerekek esetén tanév elején és tanév végén szókincsvizsgálatos is átesnek, melyet logopédus végez, az életkornak megfelelő, Meixner Ildikó féle szókincsvizsgálattal.

Az első osztály végén minden tanuló szóbeli számolási képességét is mérjük. Ennek eredménye alapján alakítunk ki szükség szerint diszalkúlia-redukációs csoportot, illetve a tanító ez alapján szervezi osztályában a differenciált óravezetést.

○ **Szummatív mérések**

Minden tanév végén a szaktanár, valamint a tanító, saját maga által választott, vagy készített felmérésekkel végzi tanév végén, valamint egy-egy témakör végén a méréseket. A mérések központosítása pedagógiai műhelymunka keretén belül folyamatos lehetőség.

○ **Az értékelés fejlesztő formái - szöveges értékelés**

Iskolánkban az oktatásért felelős miniszter engedélye alapján, a negyedik évfolyam első félévének végéig kizárólag a szöveges értékelést alkalmazzuk. A negyedik évfolyam végén az érdemjeggyel való értékelést szöveges értékeléssel egészítjük ki. A felső tagozaton, a sajátos nevelési igényű tanulók érdemjegyét, a szakértői bizottságok által meghatározott területen érintett tantárgyakból, nevelőtestületi határozat alapján, szöveges értékeléssel egészítjük ki.

A magatartás és szorgalom értékelésére a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 54.§ (4) bekezdésének b) és c) pontjában meghatározott formát alkalmazzuk, annak részletes kifejtése mellett.

Iskolánkban a **szöveges értékelés minőségi, tartalmi kritériumai** a következők:

- Nevezze meg az adott tantárgy vonatkozó időszakára témakörönként a tanuló megszerzett ismereteit, képességeit.
- A tanuló teljesítményét mindig önmagához képest minősítse.
- Diagnosztikus jellegű legyen.
- Tartalmazzon útmutatást a hiányosságok pótlására vonatkozóan.
- Múltányolja a tanulói befektetett energiát, ugyanakkor nevesítse ennek hiányát.
- A gyermeket nevelő-oktató pedagógusok által készített értékelést az osztályfőnök rendszerezi és foglalja egységes szerkezetbe.

○ **A sajátos nevelési igényű (SNI), és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget mutató (BTMN) tanulók javítási lehetőségei**

A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget mutató tanulóknak a szakvéleményben leírtak szerint, vagy a szaktanár megítélése alapján, biztosítani kell a szóbeli javítási lehetőséget, kizárólag a szaktanár által megadott határidőig. Ezt az érintett tanulóknak kell kezdeményeznie. Amennyiben erre vonatkozóan nem tesz lépéseket, illetve nem tartja be a határidőket, úgy az írásbeli számonkérésének érdemjegye tekintendő érvényesnek. Ez nem érvényes azokra a tanulókra, akik a szakvélemény alapján eleve fel vannak mentve az írásbeli

számonkérés alól. A tanulókkal kapcsolatos információkról a szaktanárok kötelesek tájékozódni a megfelelő szakmai műhelyeken, szükségé esetén lehetőségük van a szakértői véleményekbe való betekintésre bármikor, a pozitív diszkrimináció megvalósulása érdekében.

Az objektív mérés minőségi munkánk egyik alapfeltétele. Az iskolán belül ezért **egységes mérőeszközöket** alkalmazunk. Alsó tagozatban, a negyedik évfolyam második féléve kivételével, a felmérések eredményeit minden esetben, százalékos arányban adjuk meg. Tantárgyanként a felmérések eredményének összesített százalékos eredménye megjelenik a szöveges értékelésben is. (Kivéve az első évfolyam végén, illetve a második év félévekor.) Ez az alapja az érdemjegyre való átváltásnak is. Az átváltás szabályai a következők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy:</u>
100 – 90 %	jeles 5
89 – 80 %	jó 4
79 – 60 %	közepes 3
59 – 45 %	elégséges 2
44 – 0 %	elégtelen 1

○ A tanév végi értékelés sajátosságai

A tanulók munkáját, teljesítményét, magatartását, szorgalmát félév és a tannév végén a nevelőtestület értékeli. Félévkor a kiemelkedően teljesítő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek, mely az elektronikus naplóban kerül rögzítésre. A tanév végén az egyes tantárgyakból kiemelkedően teljesítő tanulók tantárgyi dicsérete a bizonyítványban záradék formájában jelenik meg (lsd. SZMSZ). A nevelőtestület döntése alapján a több tantárgyból is kiemelkedően teljesítő (ideértve a magatartás és szorgalom értékelését is) tanulók általános nevelőtestületi dicséretben részesülhetnek, melyet a bizonyítvány záradék formájában tartalmaz.

8. fejezet - *A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezése elvei*

Csoportbontással a felső tagozaton élünk a következő tantárgyak esetében:

- idegennyelv (2021-től kizárólag angol nyelv)
- magyar nyelvtan
- matematika
- digitális kultúra
- technika és tervezés

- lehetőség szerint: történelem, természetismeret, biológia, kémia, fizika, földrajz

A fejlesztő, rehabilitációs foglalkozások csoportszervezéseinek elvei a következők:

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottságok által kiadott szakvélemény alapján, valamint a tanulók képességeinek, életkorának figyelembevételével alakítjuk ki a logopédia, dyslexia, dysgraphia prevenciós és reedukációs csoportokat. Egy csoport létszáma általában 3-4 fő.

A csoportok alakítását a tanév megkezdésekor kezdik el szervezni a gyógypedagógusok a tanítók, tanárok, osztályfőnökök együttműködésével. A szülők írásban kapnak tájékoztatást a logopédia és fejlesztő órák pontos idejéről.

Az alsó tagozatban minden évfolyamon, minden osztály számára külön napközis csoportot szervezünk. A napközis foglalkozások helyszíne értelemszerűen az osztályok saját osztályterme. A felső tagozaton létszámtól függően egy, illetve két napközis csoportot szervezünk. Egy felsős napközis csoport létszáma nem haladhatja meg a 26 főt. A felsős napközis csoportokat évfolyamonként szervezzük, az egymáshoz közel álló évfolyamokból alakul ki egy-egy napközis csoport, pl. 5-6. -os csoport és 7-8.-os csoport.

Minden felső tagozatos tanuló számára kötelező jelleggel tanulószobai foglalkozást szervezünk. A tanulószobai foglalkozáson a részvétel kötelező, kivéve, ha ez alól a szülő a gyermek felmentését kérte, és az intézmény igazgatója azt engedélyezte. Nem kell részt vennie a tanulószobai foglalkozáson annak a tanulónak, aki a tanulószoba ideje alatt fejlesztő órán, korrepetáláson, felvételi előkészítő foglalkozáson, vagy tehetséggondozó foglalkozáson vesz részt.

9. fejezet - *A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek*

Ez a felmérés 5 pontból áll. Mindegyik feladat elvégzése után pontokat kap a felmérést végző személy az eredményére, és az egész felmérés végén az összpontszámával egy értékelésben meg tudhatja, hogy milyen a fizikai állapota.

Az első felmérés a Cooper-teszt lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítsük futással, amit mindig össze kell kötni pulzusméréssel, mely járás közben történjen. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy ha túl gyorsan kezd el futni a

felmérendő személy, akkor nagyon hamar kifulladás, és nem tudja végig futni; ezért erre a futás elején figyelmeztetni kell őket. A lényeg, hogy vegyenek fel egy kényelmes, nem túl gyors tempót, és azzal folyamatosan, megállás nélkül fussák végig a távot. Mindenki a lefutott távnak megfelelően kap pontszámot, természetesen figyelembe véve a kort és a nemet is (ez az összes teszt utáni pontozásra érvényes).

A második felmérés a helyből távolugrás. Itt nagyon fontos, hogy a gyermek jól tudjon lendületet venni, és azt is tudatnunk kell vele, hogy azt a pontot számítjuk a távolság lemerésénél, amelyik a legközelebb van a kiindulási ponttól, ezért nem éri meg, ha leteszi a kezét, hogy azzal segítse a lábát minél messzebbre letenni. Mindenkinek 3 kísérlete van, és ezekből csak a legjobbat kell számításba venni. A fiúknál és a lányoknál is van egy maximum távolság, amit ha megugrott, nem kaphat érte több pontot.

A harmadik felmérés a felülés. Itt is van maximum, amit főlegesen túllépni. Nem időre megy, hanem arra, hogy folyamatosan megállás nélkül mennyit tud megcsinálni a felmérendő személy. Nagyon fontos, hogy nem lehet segíteni egymásnak, vagyis nem szabad fogni a társ lábát. A karjának végig a tarkóján kell lennie, a térdét föl kell húznia, és a talpán kell támaszkodnia, és felüléskor meg kell érintenie a könyökével a térdét. Ha ez nem sikerül, akkor érvénytelen a felülés, és a felmérésnek is vége. (Maximum 4 percig)

A negyedik felmérés a törzsemelés. Mint ahogy az előzőeknél (és még az utolsónál is), itt is van egy elérhető maximum. Itt is a folyamatosság a lényeg. Ha az illető megáll pihenni, vége a felmérésnek. A kezét a tarkójára kell tennie, és minimum 10 cm-re föl kell emelni a földről a felső-testét. A két könyököt össze kell érinteni, majd újra szétnyitni és visszaereszkedni. A leereszkedéskor sem teheti le a fejét pihenni, végig a levegőben kell megtartania magát.(Maximum 4 percig)

Az ötödik és egyben utolsó felmérés a fekvőtámasz. A felmérés lényege, hogy hány szabályos, férfi fekvőtámaszt tudott megcsinálni a gyermek. A térdét nem teheti le a földre, folyamatosan kell a karhajlítást-nyújtást elvégeznie, és nem mozgathatja csak a kezét. (Fiúk maximum 4, lányok 2 percig)

A pontozás így alakul:

1. Cooper-teszt: 20 m =1 pont
2. Helyből távolugrás: 3 cm =1 pont
3. Felülés: 4 db=1 pont
4. Törzsemelés: 5 db=1 pont
5. Mellsőfekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás: lányoknak 1db, fiúknak 2 db =1 pont

Az elérhető maximális pontérték: 140 pont

A Cooper-tesztnél a maximális pont, ami adható: 77 pont

A másik négy esetében ez a pontszám $63 = 21 + (3 \times 14)$. A 21 pont a helyből távolugrásból, a 3×14 pont a fekvőtámaszból, a felülésből és a törzsemelésből tevődik össze.

Ezek a pontszámok 7-25 éves korig érvényesek. A nem és életkor változásával a pontozás is változik.

Miután az összes felmérés elkészült, és mindegyikre megkapták a pontjaikat, azokat összeadva csoportokba sorolhatjuk őket. 7 ilyen csoport létezik.

Igen gyenge

0-20. 5 pont

Gyenge fizikai állapota miatt gyakran rossz a közérzete. A mindennapi tevékenységétől rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Munkavégzése közben nehezen tud tartósan odafigyelni, koncentrálni. Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly, hosszantartó feladat elé állítják.

Gyenge

21-40.5 pont

A mindennapi tevékenységétől, fizikai-szellemi munkavégzésétől még estére általában elfárad. Igen gyakori, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra. Sok esetben már reggel is fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.

Kifogásolható

41-60.5 pont

A rendszeres mindennapi tevékenységétől, estére ugyan még elfárad, de reggel általában kipihenten ébred. A megszokottnál több fizikai-szellemi munka, azonban még erősen igénybe veszi. Ha tartósan (több nap, hét) többletmunkát vállal, csak nagy erőfeszítés mellett tudja megfelelő hatékonysággal végezni.

Közepes

61-80.5pont

A közepes szint elérése azt jelzi, hogy az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén elérte azt a szintet, amely (az eddigi tapasztalataink szerint) a legtöbb foglalkozási ágban már elegendő ahhoz, hogy mindennapi tevékenységét, esetenként az időszakos túlmunkát maradéktalanul elvégezhesse. Ahhoz azonban, hogy az egészséges létezése kiegyensúlyozott maradjon, ("legalább" az eddig megszokott időtartam és intenzitás mellett) a továbbiakban is törekednie kell arra, hogy a rendszeres testedzés életvitele szerves része maradjon. Ha az időszakos többlet-munka, vagy egyéb okok miatt a közérzetében tartós romlást érez, ajánlatos megnézni, (egy újabb fittség méréssel) hogy összefüggésben hozható-e a fizikai állapotában bekövetkezett esetleges romlással? Vannak olyan egyének akiknek rendszeres testedzés nélkül is sikerül ezt a szintet elérni és megtartani, mert kiváló testi, biológiai, fiziológiai adottságokat örököltek, szívós, egészséges, hosszú életű szülők, nagyszülők) és egészségi állapotukat nem rombolják egy vagy több káros szenvedéllyel. Ezt a szintet heti 2-3 óra, az életkornak megfelelő optimális idejű és intenzitású testedzéssel szinte bárki elérheti. Mindenki célja és saját érdeke kell legyen, ezen szint elérése és folyamatos megtartása.

Jó

81-100.5pont

Ezt a szintet általában azok érik el, akik több éven át, valamilyen sportágban - alacsonyabb szintű szakosztályban - amatőr szinten versenyeznek, és heti két-három alkalommal rendszeresen edzenek. Ha valaki már gyermekkorában eldönti, hogy élsportoló szeretne lenni, legjobb ha szakember irányításával, az életkori sajátosságok figyelembe vételével, minél fiatalabb életkorban hozzákezd az általános fizikai teherbíró-képességének az adott sportághoz "szükséges", vagy " kell" értékig fejlesztéséhez.

Kiváló

101-120.5pont

A kiváló szint eléréséhez, heti négy-öt edzés csak akkor elegendő, ha örökletes tényezőként kiváló testi, biológiai, fiziológiai adottságok is jelen vannak.

Extra

121-140 pont

Aki ezt szintet eléri, fizikailag kiválóan terhelhető. Ez a szint szinte valamennyi élsportolónak elegendő ahhoz, hogy a kiválasztott sportágra jellemző speciális kondicionális képességeket a "kell értéknek" megfelelő szinten lehessen tartani.

10. fejezet - *Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei*

Célunk olyan iskolai környezet kialakítása, amely biztosítja, hogy a gyerekek testileg és lelkileg is egészségesen fejlődjenek, ugyanakkor harmóniában lehessenek mesterséges és természetes környezetükkel. Legfőbb elveink a következők:

- Elfogadó, befogadó környezet teremtésével lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanuló minden szempontból biztonságban érezze magát iskolánkban.
- Az optimális fizikai megterhelés minden gyermek számára fontos, személyiségének fejlődése szempontjából.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő mozgásigényt nem csupán kielégítenünk, de növelnünk is kell.
- Ki kell alakítani azokban a tanulóknak, akiknek fizikai erőnlétük az átlagosnál jobb, a felelősség tudatát azokkal szemben, akiknek fizikai erőnlétük, mozgáskoordinációjuk közepes, vagy gyenge.
- Meg kell teremteni a gyerekekben az igényt a testi-lelki-szellemi harmónia kialakítására.
- Az egészséges táplálkozás elengedhetetlen eleme az egészséges életmódra nevelésnek.
- A tanulókat mesterséges és természetes környezetük védelmére és tiszteletben tartására kell nevelni. Ennek részeként taneszközök, valamint az iskola felszerelésének óvására, szükség esetén karbantartására kell ösztönözni őket.
- A környezettudatos magatartásra nevelést hiteles példákkal, mindennapos alkalmazással kell megvalósítani.
- A tartós, természetes eszközöket kell előnyben részesíteni mind az iskolai felszerelés, mind a tanszerek esetén.

11. fejezet - *A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei*

Iskolánkban a pozitív, megerősítő értékelés pedagógiai módszereink egyik alapja. A pedagógus folyamatos biztató visszajelzései segítik és támogatják a legkisebbeket, és azokat, akiknek erre folyamatosan szükségük van.

Kiemelt jutalmat érdemel a tanuló, ha

- tevékenységével hozzájárul a közösség épüléséhez,
- ha szabadidejében az iskolai közösségért végez társadalmi munkát,
- ha kiemelkedő teljesítményével hozzájárul az iskola hírnevének növeléséhez,
- ha iskolán kívüli szereplésével pozitívan képviseli az intézményt,
- ha társaival szemben kiemelkedően és/vagy rendszeresen segítőkész magatartást tanúsít,
- ha az elvárhatónál kiemelkedően többen foglalkozik iskolai tanulmányaival,
- ha képességeinél magasabb színvonalon teljesíti a tanulmányi követelményeket

A jutalmazás formája lehet

- szaktanári dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret
- dicsérő oklevél
- tárgyi jutalom
- kitüntetés: „Év diákja” cím. Az alapítás éve 2009.

A jutalmazás formájáról az érintett pedagógus, az osztályfőnök, az igazgató, vagy a nevelőtestület dönt az egyedi esetek mindenkorai mérlegelésével. Az Év diákja címet az év végi osztályozó értekezlet végén a nevelőtestület ítéli oda.

○ **A magatartás és szorgalom minősítésének elvei**

A magatartás és szorgalom értékelésére a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 54.§ (4) bekezdésének b) és c) pontjában meghatározott formát alkalmazzuk, annak részletes kifejtése mellett.

Példás magatartás feltételei:

Nincs igazolatlan órája. Kitűnő közösségi munkával, jó kezdeményezéseivel, iskolai és iskolán kívüli kulturált magatartásával érheti el. A rendet megtartja, nincs igazolatlan hiányzása.

A jó magatartás jellemzői:

Viselkedése kulturált. A közösségi munkában többnyire aktív, feladatait felelősséggel látja el. A rendszabályokat megtartja, igazolatlan óráinak száma félévenként legfeljebb egy.

Változó magatartás:

A közösségbe beilleszkedett. Viselkedése időnként kifogásolható. A közösség jó kezdeményezéseivel gyakran szembehelyezkedik, de igyekszik hibáin javítani.

Felelősségérzete változó, igazolatlan óráinak száma 2-5 között van. Egynél több írásos fegyelmezési beírással rendelkezik.

Rossz magatartás:

A közösségbe nem illeszkedett bele. Viselkedése ellen súlyosabb kifogás is felmerült. Fegyelmezetlenségével a közösség munkáját gátolja. Társainak általában rossz példát mutat. Igazolatlan óráinak száma meghaladja az ötöt.

Példás szorgalmú a tanuló, ha az iskolai feladatait maradéktalanul teljesíti, lelkiismeretesen látja el. Tanórákon aktív. Teljesítménye megfelel képességeinek. Összességében példamutató. Érdeklődésnek megfelelő területen él az önművelés lehetőségeivel.

Jó a szorgalma a tanulónak, ha munkájában lelkiismeretes, a tanórákra rendszeresen felkészül. Teljesítménye képességeihez mérten jónak értékelhető.

Változó szorgalmú a tanuló, ha munkájában tanári ösztönzéssel változó teljesítményt ér el. Otthoni munkája rendszertelen.

Szorgalma hanyag, ha tanulmányait hanyagul, rendszertelenül végzi, vagy teljesítménye nem éri el a tantárgyi minimumot, illetve a tőle elvárható minimumot.

12. fejezet - *Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása*

Alsó tagozat:

Alapvető tendencia, hogy az alsó tagozatos tanuló lehetőleg az iskolában, a napközi idejében biztosított irányított tanulási foglalkozás keretében elkészüljön a napi írásbeli, valamint memorizálandó szóbeli házi feladatokkal. A napköziben a módszertanilag felkészült pedagógusok vezetésével differenciált tanulásirányítás folyik, mely tartalmazza a felkészülésre, gyakorlásra szükséges időt is. Az alsó tagozatban az írásbeli és szóbeli feladatokhoz szükséges idő nem haladhatja meg a 40-45 percet. A napközis tanító a tanulóidőt levezető, lazító, rekreációs feladatokkal, játékokkal szakítja meg a hatékony tanulás érdekében.

Felső tagozatban alapvető irányelv, hogy az egy napon kiadott írásbeli feladatok elvégezhetők legyenek a tanulószoba ideje alatt. A tanulószobán is lehetőséget kell biztosítani a differenciált segítségadásra, valamint a szóbeli felkészítésre. A tanulószoba vezetőjének segítenie kell a tanulástechnikák kialakítását, az egyéni képességek ismeretében.

Mind az alsó, mind a felső tagozatra vonatkozó elv, hogy írásbeli és szóbeli feladat csak olyan tananyagra vonatkozhat, mellyel a tanulók a tanórákon már foglalkoztak. Az otthoni feladat is lehet differenciált. Ismeretlen anyag feldolgozása és elsajátítása otthoni, tanulószobai, napközis

felkészülés feladata nem lehet! Ez alól kivételt képeznek a kutatómunkák, melyek önkéntes alapúak, vagy tanári segítséggel megtámogatottak, illetve nem igénylik az ismeretek elsajátítását.

13. fejezet - Könyvtári órák tartása

Az iskola társadalomtudományos szaktanterme alkalmas a könyvtári foglalkozások megtartására. A szaktanterem berendezése lehetővé teszi, hogy a tanulók megismerkedjenek a könyvtár felépítésének, szerkezetének, tulajdonságainak és használatának alapjaival. A második évfolyamtól felfelé minden évfolyamon évenként minimum egy könyvtári órán minden osztálynak részt kell vennie.

Az iskolai könyvtár megismerésén túl az intézmény környezetében található állami könyvtárban is rendszeres látogatást tesznek a gyerekek csoportos foglalkozás keretén belül, a délutáni napközis foglalkozás ideje alatt. A fővárosi központi könyvtárba minden tanulónak legalább egyszer el kell jutnia a nyolc év során.

14. fejezet - A tanulók esélyegyenlőségét, szociális hátrányok enyhítését szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség megvalósulását három alapvető szinten kell megoldanunk.

1. A tanulási nehézséggel rendelkező gyerekek esélyegyenlősége
2. A kiemelten tehetséges gyermekek esélyegyenlősége
3. A szociális hátrányokkal rendelkező gyermekek esélyegyenlősége

A tanulási nehézséggel rendelkező gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések a következők:

- Minden iskolánkba érkező tanuló komplex pszichológiai- pedagógiai vizsgálaton vesz részt annak érdekében, hogy képességeiről a pedagógusoknak pontos képe legyen.
- A fenntartó alapítvány szakvéleménye, illetve a szakszolgálatok, szakértői bizottságok szakvéleménye alapján fejlesztő foglalkozásokat szervez az iskola az érintett tanulók számára. A fejlesztő foglalkozásokon való részvétel nem zárja ki a tanulót a kötelező órákon való részvételből.
- A tanulási nehézséggel rendelkező tanulók akadálymentes nevelése-oktatása érdekében a tanórákon differenciált oktatás folyik, ahol a szaktanár/tanító a feladatok kiadásánál minden esetben az egyéni képességeket és fejlettségi szintet veszi igénybe.

- A tanuló tudásának számonkérésekor figyelembe kell venni a szakvéleményekben foglaltakat, és ennek megfelelő differenciált számonkérést kell lehetővé tenni.
- Az esélyegyenlőséget hivatott megvalósítani az alsó tagozatban alkalmazott szöveges értékelés, valamint a felső tagozatban a sajátos nevelési igényű tanulók érdemjegyének kiegészítése szöveges értékeléssel. A tehetséges gyermekek esélyegyenlőségét szolgálja, a tanórai differenciálás, mely keretében a jó képességű tanulók számára a szaktanár/tanító a képességeket kielégítő differenciált feladatokat ad.
- A tehetséges gyerekek számára biztosítani kell a szakköri továbbképzés lehetőségét, valamint a különböző szintű versenyeken való részvétel biztosítását, a versenyekre való felkészülést.
- A tehetséges gyermekek kibontakozását segíti a művészeti iskolai képzés is.
- Intézményünkben a sajátos nevelési igényű, a nagycsaládos, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő tanulók az ide vonatkozó törvényi rendelkezések alapján részesülnek étkezési, tankönyvvásárlási, művészeti iskolai térítési díjfizetési kedvezményen. A szociális hátrányokkal rendelkező tanulók esélyegyenlőségét segíti, hogy minden olyan rendezvénytől tartózkodunk, mely előtérbe hozhatja a tanulók közötti szociális különbséget.
- Az anyagi hozzájárulást igénylő programokon a rászoruló tanulókat alapítványi, vagy iskolai támogatással segítjük.
- Olyan kulturális programokat szervezünk, melyek valódi értéket képviselnek, és amelyen való részvétele nem lenne biztosított a család által minden gyerek számára
- Az iskolai, vagy osztály kirándulásokon, táborokon az alsó tagozatos gyerekek zsebpénz nélkül vesznek részt, az osztályfőnök felelős a közös pénz kezeléséért, amelyről a szülőknek, támogatás esetén az iskolának és az alapítványnak is be kell számolnia.
- A felső tagozatosok az iskolán kívüli programokon egységes, közösen meghatározott összegű zsebpénzzel vehetnek részt.
- A programokra való eljutást közös szervezéssel mindenki számára lehetővé kell tenni. Semmilyen szervezett programból nem maradhat ki tanuló azért, mert az anyagi feltételeke nem tudja előteremteni!

III. Az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja

Készült az alapfokú művészetoktatás alapprogram (2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú melléklete) alapján

(https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alpprogramok/alapfoku_muveszetoktatasa)

NEVELÉSI PROGRAM

- **Bevezetés**
- **Az alpprogram szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában**

“A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján az alapfokú művészeti iskola feladata a tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelés és oktatás biztosítása, mely lehetővé teszi, hogy a tanuló képességeinek kibontakoztatása, személyiségének fejlesztése, tehetségének felismerése és kibontakoztatása érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt.

Az alapfokú művészetoktatás alpprogramja (továbbiakban Alpprogram) a művészeti-kulturális műveltség azon részeit, tovább építhető elemeit tartalmazza, amelyeket az alapfokú művészeti iskolákban elsajátíthatnak a tanulók.

Az Alpprogram a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, népművészet, a színművészet és bábművészet iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.

Az Alpprogram részét képező tantervi programok és követelmények (a továbbiakban: tantervi program és követelmény) tartalmazzák azokat a képességfejlesztő célokat és feladatokat, követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell, és amelyek az adott művészeti ágon belül az alapfokú művészeti iskolák közötti átjárhatóságot biztosítják. Az Alpprogram lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek, digitális tananyagtartalmak és taneszközök alkalmazását.

A művészetoktatás tantervi programja az oktatás szerkezetéhez igazodva előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokból álló, legfeljebb 12 éves program.

A követelmény és tantervi program különböző életkorban teljesíthető, a

tananyagtartalom mélységét a pedagógus a csoport életkor szerinti összetételének megfelelően határozza meg. A tananyagtartalmat a tantervben meghatározott kereteket és a pedagógiai program előírásait figyelembe véve az iskola, a tanszaki munkaközösségek és a pedagógusok határozzák meg, amelyeket a tematikus tervekben, vagy tanmenetekben rögzítenek.

A tantervi program lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez, a tehetséggondozás feladatainak megvalósításához megfelelő tanulmányi idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

Az alapfokú művészetoktatás megalapozza a művészi kifejezőkészséget, elősegíti a szakmai orientációt, a szakirányú továbbtanulást. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

Az alapfokú művészeti iskolák a követelményeket és tantárgyi programokat alapul véve készítik el az iskola pedagógiai programját, azon belül a helyi tantervét, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével hoznak létre, és amelyben rögzítik az iskolák sajátos arculatának jellemzőit, és keretet biztosítanak a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenységéhez. A helyi szabályozás lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére.

Az alapfokú művészeti iskola jelentős esélyteremtő szerepet vállal a végzettség nélküli korai iskolaelhagyás csökkentésében, az integráció támogatásában, a tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésében. Színteret, és a művészeti ágak megfelelő szakmai környezetet biztosít a tanulók továbbtanulási esélyeinek növeléséhez, életminőségük javulásához.

A művészetoktatás a köznevelés feladatkörén belül lehetőséget teremt a művészeti

ágak és a partnerintézmények közötti együttműködésre (konstruktív pedagógia a projekt módszer, kooperatív és a kollaboratív munkaforma, tematikus közösségi alkalom révén), valamint kulturális és pedagógiai együttműködést biztosít más intézményekkel, településekkel, önkormányzatokkal, annak érdekében, hogy a művészeti nevelés minél több gyermek, tanuló számára elérhető legyen, valamint a művészetoktatás eredményei minél szélesebb körben hasznosuljanak. A művészeti iskola kultúraközvetítő szerepvállalása, társadalmi felelősségvállalása és jó gyakorlatainak átadása révén hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók minél eredményesebben vegyenek részt ismereteik megszerzésében, gyarapításában, tudásuk és tehetségük komplex kibontásában.”

Az oktatási hivatal által meghatározott alapfokú művészetoktatás alapprogram
[*\(https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatasi\)*](https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatasi)

• Alapelveink

A magyar művészetoktatás olyan értékorientált pedagógiai szemléletet képvisel, amelynek középpontjában a gyermek sokoldalú személyiségfejlesztése, az egyéni adottságok kibontakoztatása és a differenciált nevelés áll – ennek szellemében működik a Meixner Iskola alapfokú művészeti iskolája is, tudatosan építve erre a nevelési alapra a saját művészeti programját.

A művészeti nevelés nem csupán az értékek közvetítését szolgálja, hanem az alkotófolyamat révén új értékek létrehozását is elősegíti, ezáltal a tanuló aktív részévé válik a kultúra formálásának.

A művészetoktatás tantervi programja a hazai művészeti nevelés több évtizedes tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, valamint a korszerű pedagógiai és módszertani elvárásokra épül. A tananyag eszközként szolgál a tanulók értelmi, érzelmi és esztétikai neveléséhez, valamint az önkifejezés és a kreativitás fejlesztéséhez.

A tantervi programok megvalósítását holisztikus szemlélet, élménypedagógiai megközelítés és gyakorlatorientált felépítés jellemzi. A művészeti képzés a készségek és képességek formálását, az élményekben gazdag tanulási helyzeteket és az egyéni tapasztalatszerzést a személyiségfejlesztés szerves részeként kezeli,

igazodva a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A tananyag a művészeti nevelés főbb területeit öleli fel – zene, tánc, képző- és iparművészet, színjátszás és bábművészet –, és az ezekhez kapcsolódó alapismeretek elsajátítását támogatja. A tananyagot áthatja a kompetenciaalapú szemlélet, amely négy fő területre összpontosít: a kognitív ismeretekre, a személyes képességekre, a társas-szociális attitűdökre és ezek fejlesztésének módszertani megalapozására. A rugalmas tantervi szabályozás lehetőséget ad az integrált oktatás-nevelés megvalósítására, és támogatja a Nemzeti alaptantervben (NAT) meghatározott kulcskompetenciák – különösen a kreativitás, az önkifejezés és a kulturális tudatosság – fejlesztését. A művészetoktatás a nevelési célokat támogató, iskolarendszerű képzési forma, amely szerves része az alapfokú oktatás-nevelésnek.

A tanulási folyamatok megújítását szolgálja az infokommunikációs technológiák tudatos bevonása, amely elősegíti a pedagógiai innovációk átadását, az egyéni tanulási utak támogatását és a differenciált fejlesztés megvalósítását. Ez a komplex személyiségfejlesztés alapvető feltétele, és hozzájárul a tanulók digitális kompetenciáinak fejlődéséhez is.

A digitális pedagógiai eszközök alkalmazása nemcsak újfajta együttműködési formákat és tudásmegosztást tesz lehetővé, hanem figyelembe veszi a digitalizáció mentális és egészségügyi hatásait is, ezzel is támogatva a gyermekek egészséges fejlődését. A magyar művészetoktatás tevékenységrendszere elősegíti olyan kortárs közösségek létrejöttét, amelyek a kulturális értékek megőrzésén túl aktívan részt vesznek a társadalmi együttműködés és kohézió erősítésében.

- **Az alapfokú művészeti oktatás - nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében**

A művészeti tevékenységek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a személyiségfejlődés szempontjából, hiszen olyan sajátos nevelési terepet kínálnak, ahol a belső világ kifejezése, az élmények feldolgozása és az önazonosság megélése egyaránt támogatást nyerhet. A művészeti nevelés elősegíti a személyiség integrálódását, aktivizálja a képességeket, és lehetőséget ad a tehetség fokozatos kibontakoztatására is.

A rendszeresen megélt pozitív, cselekvő élmények olyan attitűdöket és

magatartásformákat alakítanak ki, amelyek nemcsak a művészi tevékenységekben, hanem a mindennapi életben és a munkavégzés során is az eredményesség alapvető összetevőivé válnak. A művészeti gyakorlat fejleszti az érzékelés és észlelés finomságát, valamint gazdagítja a kifejezés árnyaltságát – ezzel is hozzájárulva az esztétikai érzékenység formálódásához.

A tanulók a művészeti nevelés során személyes tapasztalatokon keresztül ismerik meg a különböző művészeti stílusokat és irányzatokat, miközben közvetlen élményként tapasztalják meg a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, színjátszás és bábművészet kifejezésformáit. A művészet alapfokú oktatása ezen túlmenően rávilágít az alkotás örökítő és közvetítő szerepére, és megerősíti annak üzenetét, hogy az alkotóképesség az ember egyik legértékesebb adottsága.

A képzés hozzájárul az esztétikai szemléletmód kialakulásához, a kreatív önkifejezés igényének megerősítéséhez, és fejleszti a tanulók kommunikációs képességét. Az egyéni és a csoportos művészeti tevékenységek egyaránt támogatják a szociális érzékenység kibontakozását, az együttműködésre való hajlandóságot, a problémákra adott rugalmas válaszadást, valamint az infokommunikációs eszközök tudatos és célszerű használatát.

Külön figyelmet kap a nemzetiségi identitás megerősítése is: a művészeti nevelés lehetőséget nyújt a tanulók számára, hogy megismerjék, megőrizzék és megjelenítsék kulturális hagyományaikat és közösségi értékeiket, ezzel is elősegítve a közösséghez való kötődés erősödését.

- **A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái**

Alapfokú művészeti iskolánk szemléletében központi szerepet kap, hogy a művészeti nevelés csak akkor lehet hatékony, ha a szülők, a gyermekek és a pedagógusok bizalmon és kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködése folyamatos és aktív. A Meixner Ildikó által képviselt gyermekközpontú szemlélet egyik alappillére az egyénre szabott fejlesztés, amely csak akkor valósulhat meg, ha a gyermek szűkebb és tágabb környezete is támogatja azt.

A nyitott iskola modelljét követve kiemelten fontosnak tartjuk a szülők bevonását az iskolai életbe, az oktatási folyamat átláthatóvá tételét, valamint a tanulók számára biztonságos, szeretetteljes légkör biztosítását. A Meixner-pedagógia

alapelveivel összhangban törekszünk a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartásra, hogy a gyermek fejlődését közösen, partnerségben tudjuk támogatni.

Ennek érdekében iskolánk rendszeresen szervez a művészetoktatásban résztvevő tanulók és családtagjaik számára közös programokat, kiállításokat, nyitott rendezvényeket, amelyek nemcsak a közösséget erősítik, de lehetőséget adnak a tanulói fejlődés bemutatására és elismerésére is.

A szülői kapcsolattartás formái:

- *Hivatalos csatornák:* szülői értekezletek, fogadóórák, nyílt napok, online tájékoztatás (KRÉTA, e-mail), igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórák.
- *Kötetlen alkalmak:* kiállítások megnyitói, ünnepi események, közös kirándulások, iskolai és múzeumi programok.

A tanulói kapcsolattartás formái:

- *Hivatalos csatornák:* tanórákon kívüli konzultációk, diákönkormányzat, diákközgyűlés, igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórák, online tájékoztatás (KRÉTA, e-mail)
- *Kötetlen alkalmak:* kézműves foglalkozások, tematikus napok, kiállításmegnyitók, alkotótáborok, közös kulturális programok.

A Meixner-szemlélet szerint minden tanuló egyedi tempóban fejlődik, ezért fontos számunkra, hogy minden gyermek és szülő érezze: figyelmet, értő meghallgatást, és személyre szabott támogatást kap. A tanulók problémáikkal bármikor bizalommal fordulhatnak pedagógusaikhoz.

- **Külső kapcsolatok, együttműködések formái**

A partneri együttműködést segítő további alkalmak:

- Kiállítások, tárlatok szervezése iskolán kívüli helyszíneken (Csodavár, Csokonai Kulturális Központ, Mester Galéria, Pólus Center...)
- részvétel országos versenyeken, pályázatokon,
- kézműves foglalkozások és bemutatók óvodások számára,

- nyílt órák szervezése
- workshopok
- kapcsolattartás más kerületi és kerületen kívüli művészeti iskolákkal.

• **Az oktató-nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke**

A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések összeállításakor a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 161. § (3) bekezdésének b) és c) pontjai az irányadók. A rendelet alapján a miniszter által kiadott hivatalos felszerelési jegyzék tartalmazza azokat a kötelező (minimális) eszközöket, amelyek elengedhetetlenek a nevelő-oktató munka színvonalas ellátásához.

Az ezen túlmutató eszközbeszerzésekhez – legyen szó bővítésről, korszerűsítésről vagy új taneszköz bevezetéséről – minden esetben előzetes egyeztetés szükséges a fenntartóval.

Az alábbi lista a **Vizuális alapozó gyakorlat és a Vizuális alkotó gyakorlat** tantárgyak oktatásához szükséges alapvető eszközöket és felszereléseket tartalmazza, amelyek biztosítják a tantárgyak szakszerű és élményszerű tanítását.

Művészeti terem		
eszközök, felszerelések	menyiségi mutató (db)	megjegyzés
tanulói asztalok, székek	a tanulók létszámának figyelembevételével	
nevelői asztal, szék	1+1	
tárolószekrény	4	
hagyományos tábla	1	
okostábla	1	
mobil filces tábla	1	
CD-lejátszó	1	
laptop	1	
projektor	1	

mobil lámpa (reflektor)	1	
vízcsap	1	
sötétítő függöny	ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
szelektív szeméttároló	1	
zárható szekrény	1	
rajztábla	16	

A grafika és festészet alapjai, és a műhelygyakorlat tanításához előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke

Művészeti terem		
eszközök, felszerelések	mennyiségi mutató	megjegyzés
tanulói asztalok, székek	a tanulók létszámának figyelembevételével	
nevelői asztal, szék	1+1	
hagyományos tábla	1	
okostábla	1	
festőállvány	10	
tárgyasztal (állítható)	műhelyenként 2	
dobogó, paraván	műtermenként 1	
mobil lámpa (reflektor)	műtermenként 2	
vízcsap	műhelyenként 1	
vízmelegítő	1	
mappatartó	1	

szekrény		
tároló állvány	műhelyenként 1	
sokszorosító grafikai prés	1	
zárható vegyszertároló	1	
kéziszerszámok (grafikai eszközök)	tanulónként 1	
sötétítő függöny	ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
szelektív szeméttároló	1	

Pinceműhely		
eszközök, felszerelések	mennyiségi mutató	megjegyzés
tűzzománc kemence	1	
kerámiaégető kemence	1	
fazekas korongozó (lábbal hajtós)	1	
korongozó (elektromos)	1	
tanulói asztalok, székek	a tanulók létszámának figyelembevételével	
nevelői asztal, szék	1+1	
tárolószekrény	6	
szárító polcos szekrény	6	

hagyományos tábla	1	
laptop	1	
projektor	1	
vetítővászon (kihúzható)	1	
mobil lámpa (reflektor)	1	
vízcsap	1	
vízmelegítő	1	
szelektív szeméttároló	1	
zárható szekrény	1	
rajztábla	16	
fém műves eszközök	a tanulók létszámának figyelembevételével	
fafaragó eszközök	a tanulók létszámának figyelembevételével	
textil műves eszközök	a tanulók létszámának figyelembevételével	
kerámia műves eszközök	a tanulók létszámának figyelembevételével	

Infoterem

eszközök, felszerelések	menyiségi mutató	megjegyzés
asztali számítógépek/ tabletek	a tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	digitális grafikai feladatok esetén
tanulói asztalok,	a tanulók létszámának figyelembevételével	

székek		
nevelői asztal, szék	1+1	
okostábla	1	
laptop	1	
projektor	1	

IV. Az alapfokú művészeti iskola helyi tanterve

• HELYI TANTERV

• KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

• Az alapfokú művészetoktatás céljai a képző- és iparművészet területein

Az alapfokú művészetoktatás fontos céljai közé tartozik a tanulók kreatív és alkotói készségeinek fejlesztése, melyeket élménypedagógiai módszerek segítségével igyekszik egyénre szabni. Emellett célul tűzi ki a tanulók személyiségfejlesztését, képességeik erősítését, valamint a hagyományos értékek közvetítését és megőrzését. Az alapfokú művészetoktatás elősegíti a kritikus gondolkodás fejlesztését, a kulturális hagyományok ápolását és a nemzeti identitás erősítését is.

Fejleszti a tanulók önkifejezését, kreativitását és kommunikációs képességeit, támogatja a felfedező tanulást, az együttműködést. Az esélyteremtés és a szociokulturális hátrányok csökkentése is kiemelt szempont, miközben ösztönzik a tehetséges diákokat és segítik pályaeorientációjukat.

Az egészséges életmódra nevelés és a fenntarthatóság fontosságának hangsúlyozása is része az oktatásnak, ahogy a kortárs művészet és művészeti irányzatok megismertetése is. A digitális lehetőségek kiaknázása segíti a tanulókat felelősségteljes módon való részvételre is ösztönözve őket.

Összességében tehát az alapfokú művészetoktatás sokrétű célokat fogalmaz meg, melyeknek célja a tanulók teljes körű fejlődése és kulturális gazdagítása.

- **A képző- és iparművészet műfajának célrendszere és funkciói**

Az alapfokú művészetoktatás alapprogram 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú mellékletéből:

“Az alapfokú képző- és iparművészet oktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a látás és a képzelet finomításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás *tantervi programja és követelménye* lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság alakítására, a látás kiművelésére. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek finomítják a kezűgyességet, technikai érzékenységet, valamint erős motivációs bázist teremtenek, melyek fejlesztik az érzelmek, gondolatok, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, alakítja készségeiket. A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott tanszak sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megismertesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A program integrált órászervezési lehetőséget biztosít arra, hogy a főtárgy órakeretéhez közvetlenül kapcsolódhasson valamely kötelező tantárgy tananyagának elsajátítása, feldolgozása. A tanuló mindkét tantárgyból osztályzatot kap, és a helyi tantervben rögzített feladatok szerint tehet művészeti alapvizsgát, illetve művészeti záróvizsgát.”

Alapfokú művészetoktatás alapprogram

(https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alpprogramok/alapfoku_muveszetoktatas)

- **A képző- és iparművészet műfaj oktatás fejlesztési követelményei**

Intézményünk nevelési szemléletét áthatja a minőség iránti elkötelezettség és a tehetségek folyamatos támogatása, miközben megőrizzük nyitott, támogató szolgáltatói attitűdünket. Hisszük, hogy a ránk bízott gyermekek személyisége – lelki egyensúlya, gondolkodásmódja, érzelmi világa, viselkedési mintái, valamint kreatív késztetései és alkotókészsége – akkor bontakozhat ki igazán, ha olyan szeretetteljes, elfogadó és inspiráló környezet veszi őket körül, ahol minden egyes gyermekre egyénileg figyelünk, és ahol mindenki valódi eséllyel indulhat.

Kiemelten kezeljük a különleges adottságokkal rendelkező diákok személyre szabott támogatását, miközben lehetőséget biztosítunk művészi önkifejezésük kibontakoztatására, eredetiségük és kíváncsiságuk megőrzésére. Arra törekszünk, hogy olyan tudást, eszközöket és szemléletet adjunk át nekik, amelyek nemcsak a jelen kihívásaival segítenek megbirkózni, hanem alapot nyújtanak a jövő tudatos és derűs alakításához is.

- **Bemeneti kompetenciák**

Nincs szükség iskolai előképzettségre.

- **Kiemelt kompetenciák az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás területén**

A kiemelt kompetenciaterületek a vizuális művészeti alkotótevékenység révén segítik a személyiség fejlődését és az önkifejezés kibontakoztatását. Ezek a kompetenciák elősegítik a rugalmas alkalmazkodást a változó élethelyzetekhez, a problémafelismerést és a problémamegoldást.

- Szakmai kompetenciák

A környezet által közvetített üzenetek befogadása és értelmezése

Tervezési és alkotási készség

Kreativitás

Vizuális gondolkodás és kifejezőkészség

Manuális és digitális eszközhasználati készség

Anyaghasználati készség

Komplex szemlélet

Esztétikai érzék

Problémaérzékenység

Biztonságos munkavégzés képessége

- Személyes kompetenciák

Nyitottság

Fejlődőképesség

Önállóság

Önkifejezés

Rugalmasság

Érzékenység

Kísérletező kedv

Interaktivitás

- Társas kompetenciák

Motiválhatóság

Empátia

Kezdeményezőkészség

Együttműködési készség

- **Módszerkompetenciák**

Figyelem összpontosítása

Gyakorlatias feladatértelmezés

Ismeretek helyén való alkalmazása

Ötletgazdagság

Módszeres munkavégzés

Munkakörnyezet tisztántartása

- A képző- és iparművészet műfaj oktatásának sajátosságai
- Alapvető kompetenciák és jellemzők

Tevékenységek központúság

A tanulók vizuális tananyag tartalmakat és feladatokat gyakorlati tevékenységek révén dolgozzák fel. A tanulás alapját a cselekvésből származó tapasztalat képezi, amely komplex témákba ágyazva valósul meg.

Feladattudatosság

A tanulók hosszabb időn át elmélyülten foglalkoznak egy-egy témával vagy témakörrel, amely elősegíti a türelem, a kitartás és a koncentrált figyelem fejlődését.

Alkotói magatartás

Fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód és a lényegkiemelés képessége. A tanulók érzékenyebbé válnak a problémák felismerésére, és fejlődik a kreatív problémamegoldás iránti készségük.

Komplexitás

A tanulás során biztosított az átjárhatóság a képző-, ipar- és médiaművészeti területek között, amely lehetőséget ad a különböző művészeti ágak összekapcsolására.

Folyamatszerűség

A tanulók nem csupán egy-egy feladat végrehajtását tanulják meg, hanem a feladatok egymásra épülő sorozatát, projektfolyamatként való kezelését is.

Kreatív cselekvőképesség

Lényeges elemei a kísérletező kedv, a lényeglátás, a szituációra adott kreatív válaszok, a döntésképeség és a nézőpontváltás rugalmassága.

Interaktivitás és együttműködési készség

A tanulók aktívan részt vesznek személyközi helyzetekben, fejlődik a kooperációra és az innovatív gondolkodásra való hajlandóságuk.

- Átfogó képességek és készségek

Vizuális és kreatív képességek

Az alkotói magatartás fejleszti a nyitottságot, az egyéni látásmódot és a lényegkiemelést. A kreatív cselekvőképesség megjelenik a kísérletező hozzáállásban, a döntéshozatalban és az önálló gondolkodásban.

Problémamegoldó képességek

A problémaérzékenység segíti a tanulókat a helyzetek felismerésében és azok önálló megoldásában. A feladattudatosság támogatja a hosszú távú kitartást és a feladat iránti elköteleződést.

Művészeti integráció és komplexitás

A komplexitás elősegíti a művészeti ágak közötti kapcsolatok felismerését és az azok közötti átjárást. A folyamatszerűség lehetővé teszi a tanulók számára, hogy egymásra épülő feladatok sorozataként lássák a tanulási folyamatot.

Személyes és társas képességek

Az interaktivitás és az együttműködési készség elősegíti a kooperatív tanulást, a közös gondolkodást és a hatékony kommunikációt. A nyitottság és a rugalmasság támogatja az új ötletek és nézőpontok elfogadását.

Módszeres munkavégzés

A tanulók megtanulják a figyelem fókuszált irányítását, a feladatok alapos és strukturált végrehajtását. A módszeres munkavégzés a szervezettségre és a hatékony tanulási stratégiák kialakítására épít.

- **A képző- és iparművészet műfaj tantárgyainak tartalma**
- **Tantárgyi felépítés**

Vizuális alapozó gyakorlatok: Az előképző két évfolyamának komplex művészeti tantárgya, amely sokszínű alkotó játékot kínál. Az anyagok, eszközök és technikák megismerése segíti a tanulók kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

Kötelező tantárgyak:

- Vizuális alkotó gyakorlat: Az alapfokú évfolyamok kötelező tantárgya.

Feladata a vizuális eszköztár bővítése, és a művészi kifejezés formanyelvének kialakítása változatos kreatív feladatokon keresztül.

- Grafika és festészet alapjai: Főtárgy az alapfok 1-3. évfolyamán, amely a képi kifejezés alapjainak elsajátítását biztosítja, és előkészíti a művészi igényű szakmai munkát.
- Szakmai műhelygyakorlat: Főtárgy az alapfok 4. évfolyamától kezdve, lehetőséget ad az ősi, hagyományos és kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek megismerésére és elsajátítására, a tanulók érdeklődése és képességeik szerint választható.

Szabadon választható tantárgyak:

- Népművészet
- Művészettörténet

TANSZAKOK

Képzőművészeti tanszak

A Képző- és iparművészet műfaj közös tanszaka az előképző évfolyamokon és az alapfok 1-3. évfolyamain.

Környezet- és kézműves kultúra tanszak

A Képző- és iparművészet műfaj egyedi szakmai tanszaka az alapfok 4. évfolyamától az alapfok 6. évfolyamáig.

Az előképző és az alapfokú évfolyamok tantárgyi felépítése

Főtárgyak

Előkészítő 1-2. évfolyam - *Vizuális alapozó gyakorlatok*

Alapfok 1-3. évfolyam - *Grafika és festészet alapjai*

Kötelező tárgy

Alapfok 1-6. - *Vizuális alkotó gyakorlat*

Főtárgyak az egyedi tanszakokon az alapfok 4-6. évfolyamáig

Környezet- és kézműves kultúra tanszak - *Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat*

Választható tantárgyak:

Alapfok 1-6. évfolyam - *Népművészet*

Alapfok 3-6. évfolyam - *Művészettörténet*

• **Az Alapfokú Művészeti Iskola óraterve az előképző, és az alapfok évfolyamaira**

Az oktatási hivatal által meghatározott alapfokú művészetoktatás alapprogram (2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú melléklete) alapján

Képző- és iparművészet műfaj

Tanszakok		Képzőművészeti tanszak				Egyedi szakmai tanszakok							
Évfolyamok		Előkészítő (E)		Alapfok évfolyamok (A)						Továbbképző évfolyamok (T)			
		(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtantárgyak	Vizuális alapozó gyakorlatok	2-4	2-4										
	Grafika és festészet alapjai			2	2	2							
	Tanszaki műhelygyakorlat						2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	Vizuális alkotó gyakorlat			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgyak	Népművészet			(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
	Művészettörténet					(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
Összes óra:		2-(4)	2-(4)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)

Az összes óra rovatában az első szám a heti minimális óraszámot jelöli, a második szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis- és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tanéven belül a tantárgyi óraszámok átcsoportosíthatók.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

- **A művészeti alapvizsga általános követelményei**

A tanulók az alapfokú tanulmányok végén művészeti alapvizsgát tehetnek. A továbbképző évfolyamokra az mehet, aki sikeresen letette az alapvizsgát. A vizsga szabályait, módját és tételsorait az iskola határozza meg saját szabályzatban vagy a helyi tanterv részeként. Iskolánkban alapfokú művészeti képzés folyik, továbbképző évfolyamok nincsenek. Az alapfokú művészeti iskolákban az azonos tanszakok átjárhatóak, az alapvizsga letétele után másik intézményben továbbképzőn a tanulóink folytathatják tanulmányaikat.

- **A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei**

Művészeti alapvizsgát tehet az a tanuló, aki sikeresen elvégezte az alapfokú művészeti iskola utolsó évfolyamát és jelentkezett a vizsgára. Az alapvizsga az adott tanév végi vizsgával együtt is megszervezhető.

- **A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja**

A művészeti alapvizsga követelményeit és konkrét vizsgafeladatait az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján kerül meghatározásra. A vizsgafeladatokat művészpédagógusaink állítják össze, biztosítva, hogy azok mérjék és értékeljék a tanuló felkészültségét és tudását. A feladatokat a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, és ha nem felelnek meg a követelményeknek, átdolgoztathatja azokat. A vizsga tantárgyai a művészeti ágak főtárgyaiból és kötelezően választható, vagy választható tárgyakból állnak.

- **A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés**

Mentesülhet a művészeti alapvizsga alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt vagy szintet elérte.

- **A művészeti alapvizsga minősítése**

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán tantárgyanként külön osztályzattal kell értékelni. Az alapvizsga eredményét a tantárgyakból kapott osztályzatok számtani átlaga adja. Ha az átlag öt tizedre végződik, a gyakorlati tantárgy osztályzata dönti el a végső eredményt.

A tanuló akkor tett eredményes művészeti alapvizsgát, ha minden tantárgy követelményeit teljesítette. A vizsga sikertelen, ha bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kap. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek követelményeit nem teljesítette.

- **A Képző- és iparművészet műfaj művészeti alapvizsga tantárgyai**

A művészeti alapvizsga követelményeit az egyes tantárgyi programok záró szakasza tartalmazza.

Az alapfokú művészeti vizsga tantárgyak a Képző- és iparművészet oktatásban:

- 1.) *Vizuális alkotó gyakorlat*
- 2.) *Tanszaki műhelygyakorlat:*

Környezet- és kézműves kultúra tanszak:

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatantárgyak:

- Művészettörténet
- Népművészet

Képző- és iparművészet műfaj tanszakai és tantárgyai:

- **KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK**

- **VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK tantárgy**

(Az előképző 1-2. és alapfok 1-3. évfolyamok közös tanszaka)

A vizuális készségeket megalapozó foglalkozások célja, hogy támogassa a gyermekek érzékelési és befogadói képességeinek fejlődését. A művészettel való játékos találkozások során erősítjük a pozitív belső tulajdonságokat, miközben formáljuk az esztétikai érzékenységet és a vizuális nyitottságot. Ezek a tevékenységek hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek természetes képi kifejezőkészsége gazdagodjon, finomodjon, és egyre tudatosabbá váljon. A tantárgy komplex, élményszerű és örömteli művészeti helyzeteken keresztül ösztönzi a kreatív gondolkodást és az alkotói önbizalom kibontakozását.

A Meixner-pedagógia alapelvei – a fokozatosság, játékoság, egyéni tempó és

élményalapú tanulás – kiválóan illeszkednek az alapfokú művészeti iskolánk követelményrendszeréhez. Iskolánkban a tanulók nemcsak technikákat sajátítanak el, hanem fejlődik kreativitásuk, finommotorikájuk, vizuális gondolkodásuk és önkifejező képességük is. A Meixner szemlélet hangsúlyt helyez a biztonságos, bátorító tanulási környezetre, ahol a gyerekek saját sikerélményeiken keresztül fejlődnek. A differenciált fejlesztés révén minden tanuló a saját ütemében haladhat, így a művészeti tevékenységek nemcsak eredményesek, hanem örömteliek is. Mindez különösen fontos azok számára, akik tanulási nehézséggel küzdenek, hiszen számukra is biztosítjuk a kibontakozás lehetőségét. Az alkotásra és élményszerű felfedezésre épülő gyakorlataink az olvasás-írás tanulásán túl is fejlesztik a figyelmet, emlékezetet és a kreatív gondolkodást. Nálunk a művészet eszköze a személyiségfejlesztésnek és a tanulási utak támogatásának.

Az első két évben a szülők vállalják, hogy gyermekük rendszeresen részt vesz az előképző foglalkozásokon, amelyek megalapozzák a későbbi művészeti munka biztonságát és örömet. Ezek az évek különösen fontosak, mert ekkor alakul ki a tanulók belső motivációja és vizuális nyitottsága. A Meixner alapokra épített művészeti képzés így valóban minden gyermekhez szól – játékosan, élményszerűen és támogatóan.

• **Előképző (E/1-2. évfolyam)**

Fejlesztési feladatok:

- Közvetlen érzéki tapasztalás: a hallás, látás és tapintás révén szerzett élmények képi és plasztikai feldolgozása.
- Környezet szépségeinek felfedezése: a természeti és tárgyi környezet szépségeinek megismerése és értékelése. Ember és környezetének világa.
- Hagyományok megismertetése: a hagyományok élményszerű bemutatása.
- Kézműves tevékenységek: nyitottság kialakítása egyszerű kézműves munkák iránt, hagyományos mesterségek megismertetése.
- Arányok és formák: az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedezése, megtapasztalása.
- Önkifejezés formái: az önkifejezés különböző formáinak megismerése.
- Alkotómunka alapjai: az egyéni és csoportos alkotómunka alapjainak

elsajátítása.

- Személyes alkotótevékenység: az alkotótevékenység személyes megnyilvánulásokkal teli megélése.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

Színek, formák, hangok megfigyelése és hasonlóságaik észrevétele. Hangokkal, mozgással és látvánnyal való analóg játékok. Dramatizálással, mozgással és hangokkal érzelmek, élmények kifejezése. A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése. Az érzékszervi tapasztalások fokozzák a gyermekek érzékenységét és figyelmét a környezetük iránt, bevonása révén az alkotási folyamatban való aktív részvétel elősegíti a komplex gondolkodást és a kreatív kifejezőmódok megismerését. Mindez gazdagítja a gyermekek kognitív fejlődését, akárcsak az érzelmi és szociális készségeik fejlődését.

Vonal és forma

A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. A forma gazdasága. Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok.

A vonal és forma alapismereteinek elsajátítása lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy jobban megértsék a vizuális kompozíciók és struktúrák alapjait. Ezen ismeretek révén képesek lesznek hatékonyabban alkalmazni a tervezési és problémamegoldási technikákat. A forma gazdasága és a különféle formaképző játékok révén a gyermekek kreativitása és térbeli érzékenysége is fejlődik, amely segíti a művészeti és praktikus feladatok megoldását.

Felületek

A környezet felületeinek megismerése élményszerű megtapasztalatok révén. Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal. A felületek különböző textúráinak és tulajdonságainak felfedezése során a gyermekek fejleszthetik a tapintási érzékelésüket és a kreatív anyaghasználati készségeiket. A felületképzési technikák megismerése segíti különböző készségeik finomítását, és hozzájárul a különböző anyagokkal való kísérletezéshez és innovatív megoldások kereséséhez.

Méret és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb/nagyobb; hosszabb/rövidebb). Játékos arányváltó feladatok. A méretek és arányok tanulmányozása nemcsak a vizuális és térbeli érzékek fejlesztésére szolgál, hanem hozzájárul a matematikai és logikai készségek fejlesztéséhez is. Az arányok játékos vizsgálata elősegíti a gyermekek számára az egyensúly és a harmónia fogalmának megértését, amely hasznos a különböző művészeti és gyakorlati feladatok során.

A színek világa

A színek hangulati hatásának átélése és alkalmazása. Színkeverési játékok. A színek hangulati és pszichológiai hatásainak megértése segít a gyermekek érzelmi kifejezésének és színes élményeiknek a gazdagításában. A színkeverési játékok során elsajátított technikák hozzájárulnak a színelmélet mélyebb megértéséhez, amely alapot ad a további vizuális és művészeti fejlődéshez.

Téri

élmények

A sík és a tér megtapasztalása. Térjátékok (kinn, benn, fent, lent); zárt és nyitott terek. Téri élmények rajzi és plasztikai megjelenítése. A térbeli tapasztalatok és játékok segítenek a gyermekek térbeli tudatosságának fejlődésében, elősegítve a háromdimenziós gondolkodást. A sík és térbeli élmények vizuális és plasztikai megjelenítése erősíti a térbeli orientációs készségeket, valamint a kreatív problémamegoldást.

Idő

élmények

Az idő múlásának és a változás megtapasztalása. Eseménysor kifejező képsorozat és leporelló készítése. Egyszerű animációs játékok. Az idő és változás konceptualizálása során a gyermekek megismerkednek az időbeli összefüggésekkel és a narratív struktúrákkal. Az eseménysorok és animációs játékok készítése támogatja a történetmesélési készségeket, valamint a kreatív gondolkodás és a szekvenciális logika fejlesztését.

Mese

és

valóság

A mesebeli világok, lények és történések síkban és plasztikában. Környezetünk formái és szereplői sík és plasztikus formában. A mese és a valóság határainak felfedezése segít a gyermekek képzelőerejének és kreativitásának fejlesztésében, miközben hozzájárul a kulturális történetek és értékek megértéséhez. A mesebeli

világok és a környezetünk formáinak ábrázolása lehetőséget ad az egyéni és kollektív imaginációk kifejezésére.

Tárgykészítés

Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák). A tárgykészítés során szerzett tapasztalatok segítenek a finommotorika és a kreatív problémamegoldás fejlesztésében. A használati és ajándéktárgyak létrehozása lehetőséget ad a gyermekek számára, hogy személyre szabott, egyedi alkotásokat készítsenek.

• Vizuális alapozó gyakorlatok • Feladatcsoportok	Előképző 1.	Előképző 2.
Érzékelés és kifejezés képi világa 8 óra	Mesék világa. Magyar népmesék, mesék és mondák távoli tájakról. Meseköltés. Mit hallottál? Hogyan láttad? Milyennek képzelted? Érzékszerveink. Megfigyelés: Színek, formák és hangok hasonlóságainak észrevétele. Vizuális és analóg játékok: Hangokkal, mozgással és látvánnyal kombinált játékok. Érzelmi kifejezés: érzelmek és élmények megfogalmazása szavakkal, rajzzal, mozgással - drámajátékok. Ritmus és mozgás: vizuális megjelenítés a ritmus és mozgás alapján. Érzelmek megjelenítése élményrajzokon keresztül: boldogság, öröm, vidámság, szomorúság, egykedvűség, harag... stb.	Mesék, mondák, versek világa. Mihez hasonlított? Mit éreztél? Hogyan folytatnád? Színek, formák és hangok megfigyelése, hasonlóságaik felismerése és megkülönböztetése. Hangokkal, mozgással és látvánnyal való játékos kísérletezés, ezek összefüggéseinek felfedezése. Érzelmek és élmények kifejezése dramatizálással, mozgással és hangokkal, például szerepjátékok és színjátékok révén. A ritmus és a mozgás vizuális megjelenítése, például táncos rajzokkal és mozgásos festményekkel. A színek hangulati hatásának felhasználása a műalkotásokban, például a méret, a tiszta színek és a kép

		központi alakjának kiemelése a kompozícióban.
Grafikai alapelemek játéka - vonal, pont, folt 8 óra	A vonalak és foltszerű formák megjelenése a valóságban és a képzőművészetben. Az alakzatok gazdag megjelenítési lehetőségei. Pont-, vonal-, folt- és formaképző tevékenységek. Vizuális alapelemek megismerése: pont, vonal, folt. Kreatív gyakorlatok: • Pont: sűrűsödés, ritkulás, pontból vonal és folt kialakítása (például esőcseppek, virágszirmok). • Vonal: sűrűsödés, ritkulás, vékony, vastag, rövid, hosszú vonalakkal foltképzés (például zápor, szalmakötegek). • Folt: kicsi, nagy, fekete-fehér foltritmusok (például tél).	A vonalak és foltok különböző formáinak felfedezése a valóságban és a művészetben. A formák egyszerűsége és hatékonysága. Játékos tevékenységek pontokkal, vonalakkal, foltokkal és formákkal. A vizuális alapelemek használata: pont, vonal, folt. Játékos gyakorlatok: • Foltok különböző méretben és fekete-fehér ritmusban (például tél témájában). Műalkotások bemutatása: őskori barlangrajzok, pointillista képek és Victor Vasarely vonalas alkotásai. Mindezek alkalmazása saját tervezésű illusztrációkon.
Felületi játékok 7 óra	A környezet felületeinek élményszerű felfedezése tapasztalatok által. Felületformázó játékok síkban és plasztikában különböző anyagokkal. Plasztikus anyagok megismerése: gyurma, agyag, sóliszt gyurma, tészta, meleg viasz stb. hasonlóságainak és különbségeinek feltárása. Saját ujjlenyomatok és a tenyér, lábnyomok különbségei.	A környezet felületeinek felfedezése és leképzése különböző anyagok használata során. Felületformázó játékok síkban és térben változatos anyagokkal, ezek kombinációjával. Őskori nyomok: állatok és növények maradványai a kőzetekben. Különböző eszközökkel ritmikus vonalak létrehozása plasztikus felületen
Méreték és arányok 7 óra	Méreték és arányok érzékelése játékos tapasztalatok által (pl.	Méreték és arányok érzékelése a mindennapi

	kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb...). Játékos arányváltó feladatok gyakorlása. Hasonlóságok, azonosságok és különbségek megfigyelése. Jellemzők felismerése képekről, fotókról, karakterek kifejezése.	tapasztalatokban (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb...). Játékos feladatok arányok változtatásával. Többalakos kompozíció létrehozása, figyelembe véve a különbségeket. Karakterek arányainak torzítása az expresszió érdekében.
Színek világa - Különböző színek megismerése és jelentése 10 óra	Színek hangulati hatásainak megismerése és alkalmazása. Színkeverés játékok. Gyermekversek és mesék színes technikával készített illusztrációinak elkészítése. A feladatokat zenei alapokon, az évszakok jellemző színeinek megfigyelésén és színek kompozíciók létrehozásán keresztül végezhetjük. Ajánlott technikák: akvarell, színes ceruza, mozaik.	Színek érzelmi hatásainak megismerése és alkalmazása Színkeverés játékok gyakorlása Színek felfedezése: alapszínek megismerése, színkeverés kipróbálása, mellékszín kialakítása. Hideg és meleg színek jellemzése, szíkontrasztok szerepe. Sötét és világos színek hangulati hatásainak vizsgálata. Komplementer színpárok, színárnyalatok és tiszta színek megismerése Ajánlott technikák: akvarell festés, színes ceruzák használata, mozaik készítés
Tér és idő - játékos térbeli felfedezések az idő tükrében 8 óra+6 óra	A sík és a tér felfedezése játékos módon. Térjátékok, irányok, viszonyítások. Térélmények megjelenítése síkban és plasztikusan; rajzokban, festményekben, plasztikákban. Kalandos tájékozódás a rajzlapokon, mesebeli térkép tervezése, megvalósítása. Építőkockás téri játékok: téri helyzetek létrehozása és megoldása. Vizurobot feladatok - analógiára épülő tájékozódási gyakorlatok.	A sík és a tér megismerése. A sík és a tér közötti különbségek megértése és vizualizálása. A téri viszonyok és arányok felfedezése rajzban és plasztikában. Különböző téri formák és struktúrák megjelenítése. Térbeli viszonyok és mozgások játékos felfedezése. Zárt és nyitott terek felfedezése és ábrázolása. Az idő és változás kifejezése képsorozatokban. Eseménysorok, fejlődéstörténetek ábrázolása.

		Utazások, emberi élet, és cselekvésfolyamatok ábrázolása egyszerű jelekkel és jelképekkel. Vizurobot feladatok - analógiára épülő tájékozódási gyakorlatok.
A képzelet világa 10 óra	Mesebeli világok felelevenítése. Mesehallgatás után a kedvenc jelenetek elképzelése és megrajzolása. Az események sorrendjének elmondása saját szavakkal. Művészi illusztrációk nézegetése és megbeszélése. Illusztrációkészítési technikák kipróbálása. Mese képi megjelenítése: a kedvenc meserészlet illusztrálása különböző technikákkal (például zsírkréta-vízfesték, tus-vízfesték, filctoll-vízfesték, tempera-kréta).	A mese illusztrálása különböző technikákkal és anyagokkal, a történet és a karakterek vizuális megjelenítése síkban és térben. A kiemelés és figyelemfelkeltés módjainak feltérképezése, például szín, méret, elhelyezés, díszített felület alkalmazása. Mesebeli világok és lények ábrázolása síkban és térben. Plasztikai modellek készítése mesealakokról és eseményekről, valamint a mese élményének vizuális ábrázolása. Környezetünk formáinak és szereplőinek síkbeli és térbeli ábrázolása. Különböző technikák alkalmazása a környezet vizuális megjelenítésére, beleértve a grafikai és plasztikai formákat. A különböző ábrázolási technikák azonosítása, például vonalas ábrázolás, foltszerű ábrázolás, kevert technikák, színes ábrázolás. A technikák alkalmazása a kívánt vizuális hatás elérésére.
Tárgyvilágunk 8 óra	Minket körülvevő tárgyaink. Mesebeli varázslatos tárgyak. Hagyományos kézműves tárgyak megismerése, technikája, elkészítése.	Játékok és ajándéktárgyak. Mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdomborművek, agyag- és gipszfigurák készítése.

	Kortárs tárgyszervezők alkotásainak megismerése. A design világa gyermekszemmel. Ünnepi díszek és ajándékok készítése. Különböző anyagok használatának és technikáinak kipróbálása a művészeti iskola műhelyeiben.	Ünnepekhez kapcsolódó dísz tárgyak és ajándékok létrehozása. Különböző anyagokkal való kísérletezés (agyag, gipsz, textil, papír) és azok technikáinak kipróbálása. Kortárs tárgyszervezők alkotásainak megismerése, átírása.
MeixnerFest - Kiemelt rendezvényhez kapcsolódó program 4 óra	Év végi kiállításrendezés a gyerekek bevonásával. A programhoz kapcsolódó dekoráció elkészítése a művészeti tanulókkal.	

• **GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI tantárgy**

(főtárgy az alapfok 1-3. évfolyamon)

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja, hogy megismertesse a tanulókkal a képi világ sokszínűségét és a képi kifejezés különféle módjait. Ennek keretében hangsúlyozza a fantázia kibontakoztatását és a valósággal való összekapcsolását. A tantárgy felfedező és alkotó folyamaton keresztül segít a tanulóknak az önálló, kreatív tevékenységek elsajátításában. A grafika és festészet alapjainak tanulmányozása során a diákok megismerkednek a különböző technikákkal és kifejezési formákkal, melyek elősegítik a művészi igényű szakmai munkához szükséges alapok megszerzését. A tantárgy célja a művészi érzékenység fejlesztése és a kreatív látásmód megerősítése, előkészítve ezzel a tanulókat a későbbi, komplexebb művészeti feladatokra.

Alapfokú évfolyamok (A/1-3. évfolyam)

• **A/1. évfolyam**

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása: a tanulók megismerik a környezet esztétikai értékeit, amely hozzájárul a vizuális érzékenységük fejlődéséhez.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése: az alapvető eszközök és anyagok használatának elsajátítása, amelyek elengedhetetlenek a grafikai és festészeti munkákhoz. A későbbi műhelymunkák során az önálló tervek

elkészítésénél, prezentálásánál hasznosítható tudás segíti őket ötleteik átadásánál.

- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása: a vonalak, színek, felületek és díszítmények játékos és kreatív alkalmazásának ösztönzése.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása: a képalkotáshoz elengedhetetlen érzéki és technikai tudás megszerzése.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása: az alkotás örömének hangsúlyozása és a személyes kifejezés ösztönzése.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés: a kreatív gondolkodás és a szabad alkotás elősegítése.

Tananyag

- Grafikai és festészeti ismeretek: alapvető fogalmak és technikák megismerése a grafika és festészet területén.
- A vonal megjelenési formái: a vonal különböző stílusai és alkalmazási lehetőségei.
- A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében: a színek hatása és alkalmazásuk az érzelmek kifejezésében.
- A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei: a különböző formák és textúrák jelentése és azok megvalósítási módjai.
- A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai: alapvető technikák és módszerek gyűjtése és gyűjtemények létrehozásához.
- Részlet és nagyítás: a részletek és nagyítás szerepe a képi ábrázolásban.
- A díszítés sajátosságai: díszítő technikák és stílusok, valamint azok alkalmazása.
- A nyomhagyás egyszerű technikái: alapvető nyomhagyási technikák bemutatása.
- Kompozíciós alapismeretek: az alapvető kompozíciós szabályok és elvek.
- Az illusztratív ábrázolás: az illusztrációk alapelvei és technikái.
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek: az eszközök helyes

használata és a munkavédelem alapvető szabályai.

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

A vonal

6 óra

- A vonal játékos formái a valóságban és a képzőművészetben: a vonal különböző stílusainak és funkcióinak felfedezése a valóság és a művészet tükrében, különböző eszközökkel történő kísérletezés.
- A vonal, mint a mozgás lenyomata: a vonal használata a mozgás nyomaként, például mozgó eszközökkel történő alkotás során.
- Mozgások vizsgálata és az eredmények kreatív feldolgozása különböző irányokban és céllal.
- Mozdulatokkal és mozgásokkal hagyott nyomok változatos felületeken és anyagokon.

A szín

8 óra

- Szín és mozgás: a színek és mozgások kapcsolatának felfedezése, különböző mozgások színnel való ábrázolása.
- Különböző mozgások, mozdulatok által keltett érzelmek kifejezése színekkel.
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel. Nagyméretű felületek színes lenyomatai mozdulatokkal, különböző eszközökkel.
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat: az élmények színben való megjelenítése és azok asszociációinak vizsgálata.
- Absztrakt színfoltokkal történő érzelmek és hangulatok ábrázolása.
- Kedvenc tárgyak vagy lények jellemvonásainak kifejezése színekkel, szokatlan formájú felületeken.
- A tárgyak és lények személyiségének és hangulatának kifejezése színek használatával.

Felület és forma

6 óra

- Az érzelmek megjelenítése különböző felületek és formák által.
- Kísérletezés különböző formákkal és felületekkel játékos módon.
- Gesztusokkal és mozdulatokkal létrehozott foltok és felületek vizsgálata, a tapasztaltak felhasználása az alkotás során.
- Az érzelmi állapotok vizuális kifejezése különböző formákban és felületeken.

Felület és textúra

6 óra

- A környezet felületeinek felfedezése és megismerése tapasztalati úton.
- A vizuális és tapintási érzékelés kapcsolatának megértése és alkalmazása.
- Anyagok gyűjtése és azok textúráinak rendszerezése.
- A gyűjtött anyagok felhasználása kollázsok létrehozásához.
- Az anyagok felületének tapintásos vizsgálata és érzékelése.

Minta a környezetben

8 óra

- Tárgyak mintáiból gyűjtemény készítése.
- Minták részleteinek nagyítása és új kontextusba helyezése.

Díszítés, díszítmények

6 óra

- Felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumok alkalmazásával.

Nyomhagyás

6 óra

- Nyomtatási technikák alkalmazása különböző formájú és felületű tárgyakkal.
- Nyomatok kiegészítése és továbbfejlesztése különböző eszközökkel.

Kompozíció

10 óra

- A kompozíció jelentése, szabályszerűségei. Képi elemek elrendezésének gyakorlása és vizsgálata.

- Azonos elemekből eltérő hatású és egyensúlyú kompozíciók készítése különböző technikákkal.

Képalkotás

12 óra

- Mesék és események szereplőinek nagyméretű illusztrációja.
- Történetek és mesék jeleneteinek illusztrálása különböző grafikai és festészeti technikákkal.

Értékelés és kiállításrendezés

4 óra

Az év végi értékelés során a gyermekek egyéni fejlődési útját, alkotói kibontakozását és kifejezőképességének alakulását figyelembe véve, támogató és megerősítő visszajelzést adunk. A tanév zárásaként megrendezett kiállítás nemcsak az elvégzett munkák bemutatására ad lehetőséget, hanem ünnepi keretet is teremt a közösen megélt alkotói élményeknek. Ezzel a közösségi eseménnyel erősítjük a gyermekek önbecsülését, és teret adunk az értékteremtő folyamatok láthatóvá tételének.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit
- a díszítés sajátosságait
- a nyomhagyás egyszerű technikáit
- a kompozíciós alapismereteket
- az illusztratív ábrázolás alapjait

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolására
- forma, folt, felület és textúra létrehozására
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására
- képalkotásra

- gyűjtemény létrehozására
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

- **A/2. évfolyam**

Fejlesztési feladatok

- Grafikai és festészeti eszközök használata, az anyaghasználati készség fejlesztése
- Tapasztalatok gyűjtése vonallal, színnel, felülettel és kompozícióval
- Érzékszervi tapasztalatok és technikai ismeretek átadása, alkalmazása
- Örömteli alkotás ösztönzése
- Kreatív gondolkodás fejlesztése

Tananyag

- Grafikai és festészeti ismeretek
- A vonal: térábrázolás, vonalszerű anyagokkal való játék, grafikai megjelenítés
- A szín: szerepe és hatása, színes terek, színcserék
- Felület és textúra: kontrasztok létrehozása, felületek és textúrák ábrázolása
- Minta a környezetben: növények, állatok mintázatai
- Díszítés: plasztikus tárgyak díszítése
- Egyszerű nyomatok: sokszorosítási technikák
- Kompozíció: kiemelés szerepe, hangsúlyozás
- Illusztráció: az illusztratív ábrázolás hagyományos és digitális felületen.
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

Vonalak alkalmazása a térben

8 óra

- Térbeli vonalak. Különböző vonalakat használva térbeli kompozíciók létrehozása, például a vonalak irányának és formájának kihangsúlyozása.

- Vonalszerű anyagokkal készült installációk. Kötél, szalag és más vonalszerű anyagok alkalmazása térjátékok és installációk készítéséhez.
- Grafikai megjelenítés. Térbeli vonalterek grafikai eszközökkel való ábrázolása, mint például ceruzarajzok, tollrajzok vagy digitális technikák.

Színek és formák kapcsolata

6 óra

- Színes terek létrehozása. Téri formák és kompozíciók kialakítása színek alkalmazásával, színes festmények és kollázsok készítése.
- Színélmények festéssel és kollázssal. Színek által keltett érzelmek és hangulatok kifejezése különböző festészeti technikákkal és kollázsokkal.

Forma és felület

8 óra

- Felületi kontrasztok. Különböző felületek, mint például sima és durva textúrák összehasonlítása és kontrasztok létrehozása.
- Gesztusokkal létrehozott foltok. Ecsetvonásokkal és más gesztusokkal létrehozott foltok és felületek vizuális információinak feltárása.

Felület és textúra

8 óra

- Textúrák gyűjtése, ábrázolása. Különböző felületek és textúrák megjelenítése képeken és fotókon, textúrák vizuális és tapintási tulajdonságainak bemutatása.
- Gyűjtött fotók átalakítása. Fotók és fénymásolatok grafikai és festészeti technikákkal történő átalakítása, szín- és textúra kiegészítéssel.
- Kollázsok készítése. Az átalakított fotókból és gyűjtött képekből kollázsok készítése különböző anyagok és technikák kombinálásával.

Mintázatok a környezetben

8 óra

- Növényi és állati minták. Növények és állatok mintázatainak megfigyelése és ábrázolása (mikro-, macrofotók).
- Méret- és léptékváltás. Gyűjtött minták méretének és léptékének változtatása új perspektívák és hatások eléréséhez.

Díszítmények

6 óra

- Plasztikus tárgyak díszítése. Háromdimenziós tárgyak felületeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal. Minták, színek és textúrák alkalmazása a tárgyak felületén.

Egyszerű nyomatok

8 óra

- Nyomtatási technikák alapjai. Egyszerű sokszorosítási technikák (pl. papírdúc, karc, sablon) alkalmazása képi üzenetek létrehozásához, technikák és hatások kísérletezése.

Kompozíció és kiemelés

8 óra

- Kép elemeinek kiemelése. A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, mesékben és művészetben. Kép elemek hangsúlyozása formával, színnel, aránnyal, nézőponttal és egyéb kompozíciós eszközökkel.

Képalkotás

8 óra

- Illusztrációk készítése. Történetek és mesék jeleneteinek grafikai és festészeti ábrázolása. Vegyes technikák alkalmazása, mint például festett ceruzarajzok, színezett tollrajzok, kollázsok és egyéb kreatív megoldások.

Értékelés és kiállításrendezés

4 óra

Az év végi értékelés során a gyermekek egyéni fejlődési ívét, alkotói önállóságának alakulását és kifejezőeszközeik gazdagodását figyelembe véve adunk személyre szabott, támogató és megerősítő visszajelzést. Ebben az életkorban már nagyobb hangsúlyt kap a tudatosság, az önreflexió és az egyéni megoldások keresése, így az értékelés során ezek kibontakozását is elismerjük. A tanév zárásaként megrendezett kiállítás nemcsak az elkészült munkák bemutatására nyújt alkalmat, hanem méltó ünnepe is a közösen végzett alkotó munkának. Ez az esemény lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek büszkén vállalják és

megmutassák fejlődésüket a szülőknak, pedagógusoknak és társaiknak. A kiállítás egyúttal megerősíti a tanulóban az alkotás értékét, a befektetett munka megbecsülését, és segíti őket abban, hogy önmagukra alkotóként is tekintsenek. Az ilyen közösségi alkalmak fontos állomásai az önbizalom és a pozitív énkép építésének, különösen ebben az érzékeny fejlődési szakaszban.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- Vonalak térképző szerepét
- Színek hatását a tárgyakon és a térben
- Felület és textúra kapcsolatát
- Gyűjtés és gyűjteménykészítés alapjait
- Díszítés sajátosságait
- Kiemelés módjait
- Illusztratív ábrázolás sajátosságait

Legyen képes:

- Vonalas térábrázolás készítésére
- Lelki minőségek kifejezése színekkel és formákkal
- Felület és textúra kontrasztok létrehozására
- Egyszerű nyomatok készítésére
- Képalakításra különböző technikákkal
- Gyűjtemény létrehozására
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

• **A/3. évfolyam**

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkákhoz szükséges eszközök és anyagok használatának fejlesztése.
- A vonalvezetés, színek, felületek, díszítések és kompozíciók terén szerzett tapasztalatok gazdagítása.
- Az alkotómunka örömeinek felfedezése, amely teret ad a személyes önkifejezésnek.
- A kreatív gondolkodás és alkotás iránti készség fejlesztése.

- Az önkifejezés változatos formáinak használata és alkalmazása.

Tananyag

- A grafikai és festészeti alapismeretek elmélyítése klasszikus és digitális eszközökkel történik, lehetőséget adva a hagyományos és kortárs technikák összehangolt alkalmazására.
- A vonalvezetés tudatos használata és a mozgás dinamikájának megértése segíti a kifejezőképesség gazdagítását.
- A színek egymáshoz való viszonyának, érzelmi hatásainak és harmonikus vagy kontrasztos kapcsolatainak vizsgálata révén a tanulók vizuális érzékenysége és színérzéke tovább fejlődik.
- A forma, folt, felület és textúra esztétikai és jelentéstartalmi szerepének tudatosítása erősíti a képi kifejezés árnyaltságát.
- A gyűjtés és gyűjtemények kreatív újraértelmezése lehetőséget teremt az egyéni vizuális világ kibontakoztatására.
- A funkció és díszítés összefüggéseinek megértése elősegíti az alkalmazott művészeti gondolkodás fejlődését.
- Egyedi motívumok, motívumrendszer. A tanulók saját motívumokat hoznak létre, és azokból rendszereket alkotnak, ezáltal fejlesztve kompozíciós érzéküket és vizuális gondolkodásukat.
- A dombornyomás technikáinak kipróbálása újfajta anyaghasználatra és felületképzésre ad lehetőséget.
- Különböző kompozíciós megoldások és illusztratív sorozatok létrehozása során a gyerekek képesek lesznek vizuálisan történetet mesélni.
- A tantárgy kiemelt figyelmet fordít az eszközök szakszerű használatára és az alapvető munkavédelmi ismeretek elsajátítására, ezzel is támogatva a tudatos, felelősségteljes alkotói attitűd kialakulását.

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

A vonal

8 óra

- A változások vizuális lenyomatai
- Valós és képzeletbeli változások megjelenítése különféle grafikai és

festészeti technikákkal

- Improvizatív és tudatos vonaljátékok, hangokkal való kísérletezés
- Különböző hangok, zajok és zenék hatására különböző karakterű vonalak és vonalhálók alkotása

A szín

8 óra

- A színek egymáshoz való viszonya és érzelmi hatásai
- Természeti jelenségek megjelenítése színekkel és árnyalatokkal
- Egy-egy szín és más színek kapcsolatának átélése meséken és dramatikus játékokon keresztül, majd az élmények festői megjelenítése
- Finom vizuális minőségek és színharmóniák kialakítása
- Fogalmak, hangok és mozdulatok színek és színharmóniák által való kifejezése
- Színkontrasztok és tartalmi ellentétek érzékeltetése

A felület

6 óra

- A felület és az ábrázolási szándék összefüggései
- Különböző érzelmi és hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikák segítségével
- Foltok és folthatárok vizsgálata
- Éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és ábrázolása a valóságban
- Transzparencia, ellenfény és a részletek láthatóságának megjelenítése

Textúra képzés

6 óra

- Változatos textúrájú felületek létrehozása különböző anyagok felhasználásával
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

8 óra

- Műalkotásokról, építményekről és fotókról minták és ornamentikák gyűjtése

- A gyűjtött és továbbgondolt minták felhasználása különböző tárgyakon

Díszítés, díszítmények

4 óra

- Mikro terek külső és belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, amelyek funkcióval és jelentéssel bírnak
- A mikro terek lakóinak és lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

8 óra

- Meghívók, plakátok, képregények készítése sablonnyomás technikával, kivágott papír vagy műanyag motívumok felhasználásával

Dombornyomatok

6 óra

- Plasztikus papírnyomatok készítése különböző anyagok és tárgyak segítségével

Kompozíció

8 óra

- Különböző komponálási módok kipróbálása
- Játékos kísérletek és variációk egy saját alkotás vagy különböző reprodukciók képi elemeinek és szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

8 óra

- Illusztrációk készítése
- Történetek és mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal, mint a monotípiá, kollázs vonalas és festett kiegészítéssel, valamint krétarajzzal

Értékelés és kiállításrendezés

4 óra

Az év végi értékelés során a tanulók egyéni fejlődését, alkotói önállóságát és kifejezőképességének gazdagodását vesszük figyelembe, és megerősítő, támogató visszajelzést adunk. Ebben az életkorban már megjelenik a tudatosabb tervezés, a

személyes stílus keresése, így az értékelés ezeket az irányokat is kiemeli. A tanév végén megrendezett kiállítás nemcsak az elvégzett munkák méltó bemutatása, hanem lehetőség az önkifejezésre és az alkotói identitás megerősítésére is. A közösségi élmény és a nyilvános szereplés segíti a diákokat abban, hogy magabiztosabban vállalják gondolataikat és munkáikat mások előtt is.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit
- a színek egymáshoz való viszonyát - a színek érzelmi minőségét
- a színharmóniákat, színkontrasztokat
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit
- a funkció és díszítés kapcsolatát
- a dombornymat készítésének technikáját

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására
- dombornymat készítésére
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

● **VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT tantárgy**

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy középpontjában a tanulók egyéni, kreatív személyiségjegyeinek kibontakoztatása áll. A tantárgy célja, hogy támogassa a diákokat élményeik, benyomásaik és ismereteik feldolgozásában, valamint megerősítse a pozitív lelki és érzelmi tulajdonságokat. Különös hangsúlyt kap a képi emlékezet és a képzelet gazdagítása, valamint a vizuális kifejezőkészség fejlesztése – mint a személyiségformálás eszközei.

A tantárgy feladata olyan változatos, motiváló alkotó folyamatok biztosítása, amelyek illeszkednek a tanulók életkori sajátosságaihoz, és lehetőséget nyújtanak az egyéni és csoportos alkotótevékenységek gyakorlására. A feladatok célja, hogy ösztönözzék az önálló gondolkodást, a kreatív problémamegoldást, valamint elősegítsék az értékmegőrzés és értékteremtés szemléletének kialakulását.

A tanulók megismerkednek a színek, formák és kompozíciós alapelvek alkalmazásával, valamint a különféle képzőművészeti technikákhoz szükséges eszközök és anyagok tudatos használatával. A tantárgy lehetőséget nyújt a népművészet és a művészettörténet alapvető ismereteinek feldolgozására is, melyeket a tanulók az alkotótevékenységek során saját élményeiken keresztül építenek be.

A gyakorlati munkavégzés szerves része a munkafegyelem és a biztonság tudatosság kialakítása is. Ennek érdekében a tanulók megismerik és alkalmazzák a baleset-, munka-, környezet- és tűzvédelemmel kapcsolatos alapvető szabályokat, amelyek betartása minden alkotótevékenység során elvárt.

Alapfok (A/1-3. évfolyamok)

Fejlesztési feladatok

- A tanulók ösztönzése a vizuális jelenségek és a környezet tudatos megfigyelésére, valamint a látvány befogadására és értelmezésére a képzőművészeti technikák alkalmazásán keresztül.
- Az alkotótevékenységekhez szükséges alapvető eszközhasználat és anyagalakítási módszerek megismerése, kipróbálása.
- A figyelem irányításának, a feladatra való összpontosításnak és a kitartó munkavégzésnek a fejlesztése, alkotáson keresztül történő megerősítése.

Tananyag

- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök és technikák megismerése és alkalmazása.
- A képző- és iparművészet, a népművészet, valamint a médiaművészet alapvető technikáinak kipróbálása, tapasztalati úton való elsajátítása.
- A mesékre jellemző történetvezetési formák megismerése és azok vizuális megjelenítése különféle eszközökkel.
- Témavariációk alkotása, valamint különböző méretű munkák elkészítésének sajátosságai, vizuális kifejezőeszközei.
- Az eszközhasználatra, munkavégzésre és biztonságra vonatkozó szabályok

tudatosítása és gyakorlati alkalmazása.

- **A/1. évfolyam**

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

Mesék és kalandos történetek feldolgozása - Illusztratív mesefeldolgozások

8 óra

- Egyéni fantáziára épülő vizuális történetalkotás
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek tudatos keresése
- Vonalrajzos kompozíciók létrehozása egyszerű alapformákból, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta, vízfesték)

Színes világok megelevenítése

8 óra

- Kitalált történetek képi megfogalmazása színes kompozíciókban
- A színek érzelmi hatásának vizsgálata, tudatos használata
- Színharmóniák és kontrasztok felfedezése különböző technikákkal (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert eljárások)

Plasztikus figurák

8 óra

- Mesehősök és állatfigurák megjelenítése térben (agyag, gipsz, papírmasé)
- Figurateremtés alapjai: karakterjegyek, arányok, testtartás és kifejező részletek

Megszemélyesítés és karakterábrázolás

8 óra

- Síkbeli figurák kialakítása különféle anyagokkal
- Álarcok, maszkok készítése a karakterekhez illő forma- és színvilággal (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

A mesék birodalma – környezetteremtés

8 óra

- Vizuális környezetalkotás mesehősök számára
- Természeti és mesterséges környezet modellezése kollázs- és montázstechnikával (fénymásolt motívumok, textúrák felhasználásával)
- Hangulati elemek tudatos megjelenítése (vidám, mozgalmas, félelmetes, kopár stb.)

Varázslatos tárgyak és különös eszközök

6 óra

- A történetekhez kapcsolódó valós és képzeletbeli tárgyak létrehozása
- Edények, használati és varázseszközök készítése természetes és újrahasznosított anyagokból
- Díszítőelemek, kézműves technikák alkalmazása: nyomatok, karcolás, faragás, fonás
- Termékek, ágak és egyéb természeti anyagok beépítése komplex tárgyalakotásba

Figura és mozgás

8 óra

- Történetszereplők megjelenítése ecsetrajzokkal, színfoltokkal
- Mozdulatok és mozgássorok vizuális ábrázolása
- Egyszerű animációs megoldásokkal való kísérletezés (pl. lapozókönyv, mozgókép-sorozat)

Minta, jel, jelkép

8 óra

- Mintaképzés síkbeli és térbeli formákban
- Törzsi és népi motívumok gyűjtése, alkalmazása saját munkákban
- Szimmetrikus papírkivágások, pozitív–negatív formák, sorminták
- Fonásos technikák kipróbálása (papírcsíkok, zsinórok, fonalak)
- Állati, növényi, szám- és ősi szimbólumok feldolgozása a mesék kontextusában

Időkerék – az évszakok váltakozása

8 óra

- Az évkörhöz kapcsolódó népi hagyományok vizuális és plasztikai feldolgozása
- A kézműves kultúra jellegzetes technikáinak megismerése (pl. textil-, fa- és terményalapú eljárások)

Értékelés és kiállításrendezés

2 óra

A tanév során készült alkotások bemutatása, a vizuális történetmesélés és az egyéni kifejezőmód megjelenítése kiállítás formájában. A kiállítás összeállítása a tanulókkal közösen történik, lehetőséget teremtve a reflektív értékelésre és a vizuális kommunikáció fejlesztésére.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó ábrázolási formákat, az alapvető ábrázolási technikákat
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra
- rajzok, színes képek és plasztikus tárgyak készítésére
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
- ügyelni a képek kidolgozottságára

• A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, kifejezési formáinak, anyagainak és eszközeinek tudatos megismertetése.
- A képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása az alkotási folyamat során, az önálló önkifejezés lehetőségeinek felfedezésével.
- A környezetből érkező vizuális ingerek értelmezése, az ezekben rejlő

üzenetek befogadásának és feldolgozásának elősegítése.

- Az egyéni kreatív személyiségjegyek előhívása, az egyéni látásmód megerősítése.
- A tanulói érdeklődés folyamatos fenntartása, valamint a kitartó, céltudatos munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

- Ábrázolás és tárgyalakotás az életkori sajátosságokhoz igazított, változatos alkotó folyamatokba ágyazva.
- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges eszközök és anyagok egyéni és csoportos, kreatív felhasználása.

A forma- és színhasználat tudatosítása: a kompozíció, a kontraszt, a ritmus és harmónia vizuális alkalmazása.

- Különböző képzőművészeti és kézműves technikák elsajátítása és gyakorlása (rajz, festés, nyomatkészítés, díszítés, építés, plasztika).
- A különféle méretű alkotások készítésének formai és technikai sajátosságainak megértése és alkalmazása.
- Hagyományos kulturális elemek, népművészeti és művészettörténeti érdekességek beemelése az alkotási folyamatba.

- Az eszközhasználat, a munkafolyamatok és a környezetvédelmi, munkavédelmi szabályok tudatosítása és következetes betartása.

Feladatcsoportok

A/2. évfolyam

Történetmesélés vonalakkal

6 óra

- Hétköznapi események és egyszerű történetek főbb motívumainak megjelenítése vizuális eszközökkel.
- A történetek feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban, hangsúlyos kontúrokkal (ceruza, tűfilc, tus).
- Különböző vonalminőségek kipróbálása az elbeszélés érzelmi tónusának fokozásához.

- Jelenetsorozatok tartalmazó leporelló készítése – történetek vizuális feldolgozása egymásra épülő képekben.

A színek érzelmi világa

8 óra

- Saját élmények, emlékek feldolgozása színes képi kompozíciókban.
- A színek érzelmi hatásának tudatosítása: öröm, feszültség, nyugalom stb.
- Színharmoniak és szíkontrasztok alkalmazása különböző technikákkal (színes ceruza, pasztell, tempera).

Plasztikus figurák – formai kísérletek

8 óra

- Kedvenc állatfigurák és domborművek létrehozása különböző anyagokból.
- Képzeletbeli lények megalkotása: fantáziafigurák mintázása agyagból, gipszből, papírmaséból.
- A figurák díszítése, jellegzetes karakterjegyek és formák kiemelése.

Szabadon formálható anyag – ünnepek és személyes tárgyalakotás

8 óra

- Az ünnepekhez kapcsolódó egyedi tárgyak és ajándékok készítése különféle anyagok felhasználásával.
- A jelen kor és a néphagyomány ünnepi díszleteinek vizuális újraértelmezése.
- Kreatív kézműves megoldások alkalmazása az ünnephez kapcsolódó szimbolikus tartalom kiemelésére.

Tér és idő vizuális megjelenítése

8 óra

- Történetek, események vagy folyamatok ábrázolása képsorozatban, fázisrajzokkal (pl. temperával, tollal).
- Eseménynaptár készítése monokróm vagy színes technikák alkalmazásával.
- Az otthoni környezet ábrázolása és modellezése agyagból: térformálás, elrendezés, tárgyakapcsolatok.
- „A mi városunk” – közös színes kompozíció készítése csoportmunkában.

Minta, jel, jelkép – a vizuális kultúra elemei

8 óra

- Mintaképzés síkbeli és térbeli (plasztikus) technikákkal.
- A magyar népművészet mintakincsének feldolgozása, motívumgyűjtés és alkotás.
- Fonások készítése háncsból, zsinórból, fonalból – ritmus, szerkezet, színekombináció.
- Természeti formák stilizálása: levelek, virágok, állatok.
- Geometriai szimbólumok alkalmazása: kör, négyzet, háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó motívumok.

Tárgyalkotás – anyagismeret és technikák

8 óra

- A gyapjú és más textilanyagok tulajdonságainak és felhasználási lehetőségeinek felfedezése.
- Különféle kézműves technikák és díszítési módok kipróbálása (nyomtatás, varrás, fonás stb.).
- Természetes anyagok (pl. ágak, termések) kreatív alkalmazása más anyagokkal kombinálva.
- Ragasztóanyagok és ragasztási technikák megismerése, biztonságos használata.
- Ékszerkészítés talált vagy újraértelmezett anyagokból.

Évszakváltás – hagyomány és kézművesség

8 óra

- Az ünnepekhez kötődő népi hagyományok vizuális és plasztikai feldolgozása.

A kézművesség jellegzetes technikáinak, formavilágának és díszítőelemeinek alkalmazása évszakhoz kapcsolódó témákban.

Megszemélyesítés – önkép és karakterformálás

8 óra

- Önarckép készítése: arányok, karakterjegyek és személyes vonások megfigyelése és ábrázolása.
- Az emberi arc formai sajátosságainak tanulmányozása: karakter, mimika, érzelem.

- Portréfotók újraértelmezése felnagyítással, ismétlődéssel és átirattal (fénymásolt alapként).
- Maszkok készítése különböző anyagokkal (papír, agyag, papírmásé), egyéni karakterek megformálása.

Értékelés és kiállításrendezés

2 óra

A tanév során létrehozott alkotások bemutatása kiállítás keretében, amely teret ad az egyéni kifejezőmód, az ötletgazdagság és a képi nyelv fejlődésének megünneplésére. Az értékelés során hangsúly kerül a részvételre, a kreatív megoldásokra és a vizuális kommunikáció tudatosságára is. A kiállítás közös tervezése, rendezése fejleszti a csoporton belüli együttműködést, a térbeli és esztétikai gondolkodást.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat
- az alapvető ábrázolási technikákat
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra
- vázlatok, rajzok, színes képek és plasztikus tárgyak készítésére
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára

• **A/3. évfolyam**

Fejlesztési feladatok

- A tanulók életkori sajátosságaihoz illeszkedő, sokféle alkotótevékenységen keresztül segítjük az ismeretek és élmények befogadását, megértését és kreatív feldolgozását.
- Az egyéni és közös munkák során támogatjuk a gyerekekben rejlő kreativitás kibontakozását, valamint az önkifejezéshez szükséges pozitív belső tulajdonságok megerősödését.
- A képzelet, a képi emlékezet és az asszociációs képesség fejlesztésével

hozzájárulunk a vizuális érzékenység és az esztétikai nyitottság kialakításához.

- A népművészet és a művészettörténet értékeinek bevonása gazdagítja a gyerekek látásmódját, és lehetőséget ad a kulturális minták újragondolására az alkotás során.
- A vizuális kifejezés fejlődésével együtt erősödik az önálló alkotás öröme, az egyéni ötletek kibontása és a megvalósításhoz szükséges gyakorlati készségek.

Tananyag

- Ábrázolás és tárgyalakítás alapjai: a forma-, szín- és térérzékelés fejlesztése változatos vizuális feladatokon keresztül.
- Síkbeli és térbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök: tudatos, biztonságos és kreatív használat.
- Művészeti technikák gyakorlása: képző-, ipar-, népművészeti és médiaművészeti elemek játékos és kísérletező alkalmazása.
- Kézműves technikák megismerése: például nemezelés, fonás, agyagozás, textil- és papíralapú eljárások.
- Változatos témavariációk: ugyanazon vizuális témák többféle méretben és technikával történő feldolgozása.
- Eszközhasználati és munkavédelmi alapismeretek: biztonságos munkakörnyezet kialakítása, alapvető szabályok elsajátítása.

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

Történetmesélés vonalakkal

8 óra

- Egyszerű történetek vizuális feldolgozása különféle vonalrajzokon keresztül
- Hangsúlyos kontúrok és változatos vonalminőségek alkalmazása (ceruza, toll, tus)
- Jelenetek összeállítása leporelló formában, vizuális narráció kialakítása

A színek érzelmi hatása

8 óra

- A színhasználat hangulati és kifejező szerepének vizsgálata
 - Színkontrasztok és színharmóniák tudatos alkalmazása különböző kompozíciókban
- A színek érzelmi töltetének bemutatása különféle technikákkal (színes ceruza, pasztell, tempera, vegyes technika)

Plasztikus figurák – formai kísérletezés

14 óra

- Figuratervezés, karakteralkotás: arányok, jellegzetes formajegyek tudatos megfigyelése
- Képzeletbeli lények (táltosok, mitikus állatok, szörnyfigurák) létrehozása domborművek mintázásával
- Természeti formák megfigyelése és ábrázolása: növények, termések szerkezete, színvilága (színes ceruza, akvarell, kréta)

Tér és idő – ciklikusság, áramlás

8 óra

- Kompozíciók tervezése spirál- és hullámmotívumok felhasználásával
- A természet körforgásának vizuális megjelenítése (pl. évszakok váltakozása) különböző technikákkal: olajpasztell, tempera, kollázs, montázs

Minta, jel, jelkép – szimbolikus képi gondolkodás

10 óra

- Életfa és varázsnövény motívumok feldolgozása népmesék és mondák alapján (viaszos technika, karcolás agyagba vagy gipszbe, festés)
- Papírkivágások: szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmus és sorminták alkalmazása
- Fantáziára épülő illusztrációk készítése, szimbólumrendszerek létrehozása
- Elvonatkoztatás – anyaggyűjtés és képi absztrakció gyakoroltatása
- Az elemek (tűz, víz, föld, levegő) szimbolikus megjelenítése különböző kultúrák motívumaiból
- Színek szimbolikája: színkompozíciók készítése kivágott motívumokkal, ragasztással

Tárgyalkotás – kézműves és művészeti technikák ötvözése

16 óra

- Történetekhez vagy tematikus tartalmakhoz kapcsolódó tárgyak, eszközök létrehozása (pl. varázseszközök)
- Különféle hagyományos kézműves technikák alkalmazása: mintázás, karcolás, díszítés
- Állatfigurás vagy emberalakos edények tervezése és készítése
- Különféle anyagok (textil, gyapjú, nemez, természetes anyagok) kreatív használata
- Nemezfigurák készítése hagyományos eljárásokkal
- Termések, ágak, természeti alapanyagok beépítése tárgyalkotásba más technikákkal ötvözve
- Ragasztási technikák megismerése, különböző ragasztóanyagok kipróbálása
- Ékszerek tervezése és készítése különböző alapanyagok felhasználásával
-

Évszakváltás – hagyomány és átváltozás

6 óra

- Az évszakokhoz kötődő népi hagyományok vizuális és plasztikai feldolgozása
- Mozgatható bábfigurák tervezése és kivitelezése
- Pálcás vagy lécre szerelt bábok készítése (papírkivágás, festés, kollázs)
- Álarcok és maszkok készítése különféle anyagokból (papír, agyag, papírmasé, gipsz)

Értékelés és kiállításrendezés

2 óra

Az elkészült alkotásokból közösen létrehozott kiállítás alkalmat ad a tanulók egyéni fejlődésének, vizuális kifejezőmódjának és kreativitásának bemutatására. A kiállításrendezés során fejlődik a tanulók térbeli látásmódja, esztétikai érzéke és csoportos együttműködési készsége. Az értékelés során kiemelt szempont az egyéni ötletgazdagság, a kivitelezés igényessége és a személyes megközelítés.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat
- az alapvető ábrázolási technikákat
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra
- a látvány és jelenségek értelmezésére
- vázlatok készítésére, átírásra
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására
- ügyelni a képek kidolgozottságára

- **A/4. évfolyam**

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmezés tudatos fejlesztése kiemelt cél, mely segíti a tanulókat abban, hogy környezetüket érzékenyen és értőn szemléljék.
- Az alkotómunka során fokozatosan ismerkednek meg a tárgyalakotás, a képző-, ipar- és médiaművészeti tevékenységek alapjaival.
- Lényeges feladat a látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismerése és alkalmazása a gyakorlatban. A vizuális nyelv elemeinek és kifejezőeszközeinek elsajátítása megalapozza a tanulók önálló alkotókészségét.
- A foglalkozások célja továbbá az esztétikai érzékenység és a képi műveltség fejlesztése, valamint a feladattudatos, kitartó munkavégzés megerősítése.

Tananyag

- A látvány megfigyelése, értelmezése és vizuális rögzítése különböző technikák és megközelítések alkalmazásával.
- A síkbeli (pl. rajz, festés, nyomatkészítés) és plasztikus (pl. mintázás, építés) munkákhoz szükséges eszközök és anyagok tudatos használata.

- Különféle képző-, ipar-, nép- és médiaművészeti technikák kipróbálása, tapasztalati úton történő elsajátítása.
- A formák és színek célszerű alkalmazásának gyakorlása, valamint a térábrázolás alapjainak megértése és alkalmazása az egyéni alkotásokban.
- A tárgyalakotáshoz kapcsolódó anyagismeret, technikai eljárások és kézműves megoldások gyakorlása. Hagyományos és új médiumok – például digitális eszközök, kevert technikák – megismerése és integrálása.
- Tanulmányrajzok, szabadkézi vázlatok és makettek készítése, melyek segítik a gondolatok vizuális megformálását. A témák változatos értelmezése, különféle méretű és hangulatú alkotások készítése.
- A munka során az eszközhasználat és a biztonságos munkavégzés szabályainak tudatosítása és következetes betartása.

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

Történetsszövés és történetábrázolás

6 óra

- A tanulók képzeletbeli utazást tesznek különböző idősíkokon keresztül – a múlt, a jelen és a jövő világában.
- A választott korszak hétköznapijainak megidézése során vizuális eszközökkel jelenítik meg az adott kor hangulatát, tárgyi világát és emberi szereplőit.

Környezetábrázolás és hangulatteremtés

6 óra

- A környezet rajzos feldolgozása során az épített elemek, például homlokzatok, nyílászárók és városi részletek megfigyelésén és ábrázolásán keresztül fejlődik a vizuális elemzőképesség.
- A tanulók kollázsokat készítenek eltérő textúrájú anyagok felhasználásával, kiegészítve tussal, páccal, grafikai eszközökkel.
- Makettek készítésével lehetőséget kapnak térbeli kompozíciók megalkotására, építészeti elemek játékos újragondolására különféle

anyagok felhasználásával.

Színharmoníák

6 óra

- A színhasználat során a tanulók megismerkednek a monokróm színvilágtól a komplementer színpárokig terjedő lehetőségekkel.
- Gyakorolják, hogyan lehet egy főszín köré építkezni, és hogyan alakíthatók ki elsődleges keverékszínekkel egységes hangulatú kompozíciók.
- Kísérleteznek a tiszta színek és szürkék kombinációjával a képi egyensúly és kontrasztok eléréséhez.

Rész és egész

8 óra

- A vizuális szerkesztés és ritmus témájában a tanulók papírmozzaikat alkotnak, amely során a kisebb elemekből építkező formaalkotás logikáját sajátítják el.
- Színes rózsablakokat terveznek, melyekben a kompozíció, a szimmetria és a színkezelés egyszerre érvényesül.

Képeskönyv

8 óra

- A tanulók egyéni vizuális naplót vagy képes kódexet készítenek, amely a saját életük eseményeit jeleníti meg.
- Megismerkednek az alapvető könyvkötészeti eljárásokkal, például az irkafűzéssel, valamint a papír fizikai és esztétikai tulajdonságaival.
- A könyvekben helyet kap a szöveg is: betűkép- és iniciálétervezés, kézzel írott részletek, díszített oldalak.

Mintakincs

10 óra

- A tanulók tematikus motívumokat és díszítéseket gyűjtenek, majd azokat vázlatfüzetben rendszerezik.
- Egyes mintarészleteket kiemelnek, nagyítanak, és új összefüggésbe helyeznek, például vízfestéssel vagy ecsetrajzzal, különböző léptékben – gyakran páros munka keretében.
- Ornamentikus mintákat terveznek a természet forma- és

motívumkincséből kiindulva, például levelek, virágok stilizálásával. Ehhez akvarell ceruzát, vízfestéket és sablonokat használnak.

Plasztika

16 óra

- A térbeli alkotás keretében a tanulók oszlopszobrokat, kisplasztikákat és képzeletbeli lényeket mintáznak.
- Inspirációt merítenek a természetből és a mitológiából: valódi állatokat, szörnyalakokat, vízköpőket formálnak meg. A cél a figurateremtő képzelet fejlesztése, valamint a térbeli látás és formaalakítás készségének megerősítése.

Öltözképtervezés

6 óra

- Az öltözképtervezés során a viselhetőség és az arányok figyelembevételével készítenek ruhaterveket papír és textil felhasználásával.
- A színválasztás és anyaghasználat tudatosítása mellett technikai megoldásokat is alkalmaznak, mint például hajtogatás, karcolás, ragasztás, festés, varrás.
- Az alkotások lehetnek ruhamodell-tervek vagy akár díszlet-jellegű viseleti darabok.

Arcképtár

6 óra

- A tanulók arcképeket és önarcképeket készítenek különböző elképzelt szerepekben, történelmi vagy fantáziabeli korokba helyezve. A feladat során fejlődik a karakterábrázolás, a mimikai részletek megfigyelése és megjelenítése. Különböző technikákat használnak: ceruzarajz, kréta, tempera.
- A munkákból arcképtárat állítanak össze, amely tükrözi a személyes megközelítéseket és a kreatív átalakítás képességét.

Értékelés és kiállításrendezés

2 óra

Az elkészült munkákból a tanév végén közös kiállítást rendeznek, amely lehetőséget ad az alkotások bemutatására, az egyéni fejlődés megünneplésére. A

kiállítás előkészítése során fejlődik a térhasználat, az esztétikai érzék, és lehetőség nyílik az önreflexióra is. Az értékelésnél hangsúlyt kap az ötletgazdagság, az alkotói hozzáállás, a technikai megvalósítás igényessége és a kitartó részvétel.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához választható vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét
- a tervezéstől a tárgyalatásig tartó kreatív folyamat részeit
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- változatos - forma - faktúra és felületminőségek létrehozására
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására
- egyéni eszközhasználatra
- a műalkotások értő befogadására
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

• A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fejlesztés egyik központi célja, hogy a tanulók nyitottá váljanak az őket körülvevő emberi és természeti környezet szépségeinek felismerésére, és megerősödjön bennük az érdeklődés a művészetek, valamint az alkotótevékenységek iránt.
- Fontos feladat a látás pontosságának, a megfigyelés és a látványértelmezés képességének tudatos fejlesztése.
- A program során bővül a kézműves, képző- és iparművészeti, valamint

médiaművészeti technikák eszköztára, miközben a tanulók különféle anyagokkal és eljárásokkal kísérleteznek.

- Cél a látvány utáni ábrázolás szabályainak felismerése, és a vizuális nyelv alkalmazásának egyre tudatosabb használata a különböző alkotási feladatokban.
- A manuális készségek és az alkotóképesség folyamatos fejlesztése mellett hangsúlyt kap a stílusérzék megalapozása, az egyéni kifejezőmód erősítése.

Tananyag

- A látvány tudatos megfigyelése és perspektivikus ábrázolása a vizuális érzékelés, valamint a térbeli gondolkodás fejlesztésének eszköze.
- A tanulók különféle rajzeszközöket, plasztikus és modellező anyagokat ismernek meg, és ezekkel biztonságosan, célszerűen dolgoznak.
- A képző- és iparművészet, a népművészet, valamint a médiaművészet alapvető technikáit tapasztalati úton sajátítják el. A gyakorlatok során az egyes műfajokra jellemző előadásmódokat is megfigyelik és kipróbálják.
- Foglalkoznak formai és színtani alapismeretekkel, melyek megalapozzák a vizuális döntéshozatalt az alkotások során.
- A tárgyalakotási feladatok során megismerkednek különféle alapanyagokkal, azok fizikai tulajdonságaival és a hozzájuk kapcsolódó technikai megoldásokkal.
- A hagyományos kézműves eljárások mellett a korszerű, új médiumok használatára is lehetőség nyílik. A tanulók előképeket tanulmányoznak, ezekből inspirációt merítve készítik el saját munkáikat.
- A feldolgozott témák különféle méretű és technikájú munkákban öltenek testet, így a méretarány és arányosság kérdése is gyakorlati jelentőséget kap.
- A munkavégzés során kiemelt figyelmet fordítanak az eszközhasználat szabályaira, a biztonságos munkakörnyezet kialakítására, és az alapvető munkavédelmi előírások betartására.

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

Történetmesélés képekkel

8 óra

- Mindennapi jelenetek megalkotása képzeletbeli helyszíneken.
- Ünnepi pillanatok megjelenítése különféle vizuális eszközökkel: képi, fotós, videós vagy digitális technikák alkalmazásával.

Építészeti formák – Tornyok, várak, paloták

10 óra

- Épületek ábrázolása tusrajz technikával.
- Formaszerkezet és felület: különféle anyagok textúráinak, struktúráinak vizsgálata és kollázsok készítése tussal, páccal.
- Makettek készítése csoportmunkában, különböző anyagok kreatív felhasználásával.

Színharmóniák és fényviszonyok

10 óra

- Tájképek festése különböző napszakokban – hajnal, dél, szürkület, éjszaka – csupán színfoltokkal.
- Digitális gyűjtések és grafikai kísérletek számítógépes programok segítségével.
- Telt és tört színek, komplementerek, valamint ezek árnyalatainak tanulmányozása akvarellfestéssel, krétarajzzal vagy vegyes technikával.

Környezetünk képi megjelenítése

10 óra

- A tárgyi világ és a természet részletes megfigyelése.
- Az ablakon túli táj ábrázolása különböző technikákkal: pitt-kréta, festék.
- Perspektivikus látásmód fejlesztése: vonalperspektíva, légtávlat, szintávlat.
- Termélység megjelenítése: előtér, középtér, háttér tusrajzban, szénrajzban.

Képeskönyv készítése

8 óra

- A természet törvényszerűségeinek és jelenségeinek megfigyelése, dokumentálása.
- Növények és állatok részletes illusztrációja alapos megfigyelés alapján.
- Magyarázó rajzok, részletek, feliratok készítése: ceruza- és tusrajz, temperafestés, kalligrafikus kézírás vágott hegyű tollal.

Motívumgyűjtemény és mintatervezés

12 óra

- Korhű textilminták, díszítőelemek gyűjtése és vázlatfüzetbe rajzolása.
- Részletek kiemelése, nagyítása, új kontextusba helyezése különböző léptékekben, vízfestékekkel és ecsetrajzzal (páros munka).
- Ornamentikák szerkesztése természeti elemek – főként növények – felhasználásával.
- Díszítőelemek ritmikus, szimmetrikus elrendezése pozitív-negatív formákban.
- Természetes formák leegyszerűsítése, stilizálása, forma- és színvariációk kidolgozása papírmetszetek segítségével.

Fény és árnyék vizsgálata

12 óra

- Misztikus térélmények kialakítása a fény-árnyék hatások kreatív alkalmazásával.
- Jellemző fényviszonyok vázlatos megjelenítése.
- Téralkotás különféle anyagok (pl. textil, zsinór, karton) és változatos világítások felhasználásával – közös, csoportos munka során.
- Fényképek és videók készítése: a létrehozott terek és művek dokumentálása, bejárása, „életre keltése”.

Értékelés és kiállítás

2 óra

A tanév során készült munkákból tematikus válogatás készül, amely lehetőséget ad az alkotások méltó bemutatására. A kiállítás előkészítése közös tervezéssel és munkamegosztással történik, ahol a tanulók aktívan részt vesznek a válogatásban, az installálásban és a tér berendezésében is. Az esemény célja nem

csupán az elkészült művek megosztása, hanem a közösségi élmény erősítése, az önértékelés és a kortárs visszajelzések elősegítése. A kiállítás akár iskolai rendezvény, szülői bemutató vagy digitális tárlat formájában is megvalósulhat.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához választható vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét
- a tervezéstől a tárgyaláshoz tartó kreatív folyamat részeit
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra
- a műalkotások értő befogadására
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
- a baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

● A/6. évfolyam

Fejlesztési célok

- A tanulók képességeinek fejlesztése annak érdekében, hogy a látott világ, a megtanult ábrázolási technikák és a személyes kifejezőmód összhangba kerüljenek az alkotás során.
- A természetes és emberi formák különféle megjelenítési lehetőségeinek megismertetése, az ábrázolási sokszínűség tudatosítása.

- A stílusérzék, valamint az arányok helyes érzékelésének és alkalmazásának tudatos fejlesztése.
- Az önálló alkotás ösztönzése: a kézműves technikák közül a feladatnak és a személyes elképzeléseknek megfelelő eljárások kiválasztásának és alkalmazásának képessége.
- A látvány utáni rajzolás és festés mélyítése: a kompozíciók, színhasználat és előadásmódok árnyaltabb, kifinomultabb alkalmazása.
- A képi világ értő olvasása és létrehozása: a tanulók képi műveltségének gazdagítása, vizuális kifejezőkészségük erősítése.

Tananyag

- Rajzolási és festési alapismeretek: különféle rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus (háromdimenziós) anyagok megismerése, kipróbálása.
- A képzőművészeti, iparművészeti, népművészeti és médiaművészeti technikák alapjainak elsajátítása és kreatív alkalmazása.
- Tematikus variációk kidolgozása, különféle méretű és típusú vizuális alkotások létrehozása, az ezekhez kapcsolódó formai és technikai sajátosságok figyelembevételével.
- Az eszközhasználat szabályainak és az alapvető munkavédelmi előírásoknak a tudatosítása és betartása a biztonságos, felelősségteljes alkotómunka érdekében.

Feladatcsoportok

36 hét heti 2 óra – 72 óra

Történetek képi megjelenítése

6 óra

- Mozgalmas, narratív jelenetek alkotása, amelyek vizuális eszközökkel közvetítik a történet cselekményét és hangulatát.
- Groteszk vagy humoros történetek illusztratív feldolgozása a korábban megismert stílusjegyek és ábrázolási formák – például képi, fotós, videós vagy digitális eszközök – kreatív alkalmazásával.

Építészeti terek – Tornyok, várak, paloták

6 óra

- Az épületek belső világának vizsgálata és ábrázolása, térszerkezet és hangulat megjelenítése.
- Komplex építészeti kompozíciók létrehozása tusrajzzal és vegyes technikákkal: kollázsok különböző felületű, textúrájú anyagokkal, páccal, tussal való kísérletezés.

Színharmoníák a viseletben

6 óra

- Öltözetek tervezése pasztellszínek alkalmazásával, a színharmoníák vizsgálata különféle stílusjegyek tükrében.
- Elektronikus gyűjtések és kísérletek számítógépes grafikai programokkal a divat és színvilág kapcsolatának megértésére.

Öltözképzés és tárgyalás

8 óra

- Maszk és legyező készítése funkcionális és méretbeli szempontok figyelembevételével.
- A különböző anyagokból való építkezés lehetőségeinek felfedezése: papír, textil, valamint a karcolás, hajtogatás, ragasztás, festés és varrás technikáinak alkalmazása.
- A színek és anyagok tudatos kiválasztása az esztétikai és funkcionális hatás elérése érdekében.

Kép és valóság viszonya

6 óra

- A térábrázolás szabályszerűségeinek és optikai csalódások vizuális megjelenítésének vizsgálata.
- A perspektivikus és axonometrikus ábrázolás elmélyítése játékos, ironikus példákon keresztül – pl. Escher művészete alapján.
- Tárgyak ábrázolása extrém nézőpontokból: alulnézet, felülnézet, közeli és távoli perspektíva grafittal, szénrel vagy pittkrétával.

Motívumkincs és ornamentika

8 óra

- Építészeti díszítések, épületminták gyűjtése, elemzése, majd vázlatfüzetbe történő rögzítése.
- A minták egyes részleteinek kinagyítása és új környezetbe helyezése vízfestékekkel, ecsetrajzzal, különböző léptékek alkalmazásával (páros munka).
- Díszítőmotívumok szerkesztése természet ihlette elemek – például növények, csigák, kagylók – felhasználásával, akvarell ceruzával, vízfestékekkel, sablonnal való munkával.

Tárgymegfigyelés és egyediség

8 óra

- Azonos rendeltetésű tárgyak vizsgálata: hasonlóságok és különbségek megfigyelése, egyedi jellemzők kiemelése.
- A részletek ábrázolása ceruzával és vízfestékekkel, hangsúlyozva a tárgyak karakterét és formai sajátosságait.

Kompozíciós gyakorlatok – Tárgyak összhangja

8 óra

- Csendéletek komponálása klasszikus és egyéni megoldások alapján.
- Drapériák, hétköznapi és szokatlan tárgyak elrendezése zsúfolt vagy letisztult kompozíciókban, a részletek gondos kidolgozásával.

Vizsgamunka elkészítése

14 óra

A tanulók önálló, komplex vizsgamunkát készítenek, amely összefoglalja a tanév során elsajátított vizuális ismereteket, technikai készségeket és egyéni látásmódjukat.

Értékelés és kiállításrendezés

2 óra

Az év végén létrejövő kiállítás célja a tanulók munkáinak bemutatása, értékelése. A tárlat tervezésébe a diákok is bekapcsolódnak, válogatják és installálják alkotásaikat, így megtapasztalják az önálló művészi prezentáció alapjait. A

kiállítás lehet iskolai, nyilvános vagy digitális formában is elérhető, elősegítve a kortárs visszajelzést és a vizuális kommunikáció élményét.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához választható vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására
- egyéni eszközhasználatra
- a műalkotások értő befogadására
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

- Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje fel és értse meg:

- a vizuális művészetek alapvető eszközeit és kifejezőformáit (pl. vonal, folt, szín, forma, tér),
- a tárgytervezés és tárgykészítés lépéseit: az ötlet megszületésétől a kivitelezésig,
- a rajzolás, festés és térbeli alkotás jellemzőit, az ezekhez szükséges anyagokat és eszközöket,
- a különféle képi megjelenítési módokat és kézműves technikákat (pl.

kollázs, papírplasztika, textil),

- a művészettörténet főbb korszakaiban megjelenő jellegzetes alkotásokat, tárgykultúrákat, motívumokat,
- az alkotás során betartandó alapvető baleset- és munkavédelmi szabályokat.

A tanuló legyen képes:

- önállóan végiggondolni és megvalósítani egy alkotói folyamatot – az ötlettől a kész munkáig,
- a környezet megfigyelésére és a látott világ visszaadására rajzban, festésben vagy más képalkotó módban,
- motívumokat gyűjteni, azokat átalakítani, feldolgozni, és vázlatok formájában bemutatni,
- egyszerű perspektivikus ábrázolás alkalmazására, térbeli hatás keltésére,
- az alapvető színtani ismeretek – pl. komplementerek, árnyalatok – használatára tudatos színválasztásban,
- kompozíciós elvek alkalmazására (pl. egyensúly, ritmus, hangsúly) egy-egy képi megoldás során,
- különféle anyagok és eszközök célszerű, kifejező használatára (pl. ceruza, festék, papír, textil, agyag),
- gondosan, következetesen megmunkált alkotások létrehozására,
- a művészettörténeti példák tartalmi és formai elemeinek megértésére, felismerésére és alkalmazására saját munkájában is,
- az alkotás közbeni munkarend és biztonság betartására

• **Művészeti alapvizsga – Vizuális alkotó gyakorlat**

Meixner-pedagógiai szemléletű megközelítés

• **A vizsga felépítése**

A tanulók szabadon választott témát dolgoznak fel a második félév során, melyet tetszőleges technikával és anyaggal készítenek el a vizsga napjáig. A szabadon választott vizsgamunka együtt kerül értékelésre a helyszínen megoldott feladattal.

A vizsga kizárólag gyakorlati elemekből áll, és a tanuló vizuális készségeinek, művészeti tudásának, valamint technikai jártasságának bemutatására szolgál.

A vizsga időtartama: 120 perc

A vizsga két fő részből áll:

- A) Vizsgamunka bemutatása – 15 perc
- B) Helyszíni feladatmegoldás – 105 perc

• A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy állítja össze, hogy az komplex módon mérje a tanuló:

- tervezői és kreatív gondolkodását,
- alkotó és konstruáló képességeit,
- technikai jártasságát a különböző anyagok és eszközök használatában,
- vizuális nyelvhasználatát, művészeti ismereteit, esztétikai érzékét.

A vizsgamunkának tükröznie kell a tanuló felkészültségét a vizuális művészeti ág anyagismeretében, műfaji sajátosságaiban, és meg kell mutatnia a tanuló önálló vizuális gondolkodásmódját.

• Az értékelés szempontjai

A vizsgamunkát a következő szempontok szerint értékeljük:

- Esztétikai érzékenység és művészeti ismeretek megjelenése
- Tervezési és tárgyformáló képesség (plasztikai megoldások, arányérzék)
- Kreativitás és kísérletező kedv
- Anyag- és eszközhasználatban való jártasság
- Térbeli gondolkodás, konstruálási és kompozíciós készség
- A kifejezés és a technika összhangja (forma, szín, anyagválasztás)
- Egyediség és a vizuális elemek közötti összhang

• KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK

• KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA MŰHELYGYAKORLAT

tantárgy

- A Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat tantárgy pedagógiai céljai – Meixner-szemléletű megközelítése

A Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat tantárgy célja, hogy a tanulóknál fokozatosan kialakuljon a nyitottság és az érdeklődés a környezettudatos gondolkodás és a kézműves alkotómunka iránt. A tantárgy a gyakorlati tapasztalásra, személyes megélésre és élményszerű tanulásra épít, így természetes módon erősíti a tanulóknál a környezet iránti érzékenységet, a kézzel végzett alkotás örömeit és az értéket teremtő munka iránti elköteleződést.

A foglalkozásokon a tanulók megismerkednek a tárgyalat és a környezetkultúra alapvető folyamataival, technikáival és eszközeivel, miközben az egyéni megfigyelésre, az önálló munkavégzésre és a csoportos együttműködésre is lehetőségük nyílik. A tervezéstől a kivitelezésig tartó alkotói folyamat tudatos végigkövetése fejleszti a kitartást, a figyelmet és a feladattudatot, miközben fokozatosan kialakul a tanulóknál az esztétikai érzék, az arányérzék és az önkifejezés igénye.

A tananyag alapját képezi a népművészeti, iparművészeti és kortárs tárgykultúra megismertetése, mely lehetőséget teremt a múlt értékeinek a jelenbe való integrálására. A hagyományos technikák újraértelmezése során a tanulók felismerik a kultúrák közötti kapcsolódásokat, ezáltal erősödik bennük a hovatartozás-tudat, ugyanakkor empátikusabbá és elfogadóbbá válnak más népek, kultúrák tárgyi világa iránt is.

A tantárgy nagy hangsúlyt fektet a személyes felfedezésre és a tapasztalati tanulásra. Ezért a tanulók rendszeresen gyűjtőmunkát végeznek, vázlatokat, rajzokat, fotókat, dokumentációkat készítenek. Ezekből rekonstruálnak, újraterveznek, kreatívan újraalkotnak. A tantárgy tehát nemcsak manuális készségeiket fejleszti, hanem rendszerező gondolkodásukat, vizuális emlékezetüket és kifejezőkészségüket is.

Az oktatás a tanulók életkorához igazodva épít a fokozatosság és az egyéni haladás elvére. Az elméleti és gyakorlati tartalmak egymást támogatva, integrált módon jelennek meg. A tantárgy fontos részét képezik a könyvtár-, múzeum- és kiállításlátogatások, melyek az élményszerű tanulás és az önművelés irányába nyitják meg a tanulót, előkészítve ezzel a későbbi önálló ismeretszerzés lehetőségét is.

Alapfokú évfolyamok (A/4-6. évfolyamok)

- **A/4. évfolyam**

- Fejlesztési célok

- A tanulóknál fokozatosan kialakuljon a nyitottság és érzékenység a környezetkultúra, valamint a kézműves alkotómunka értékei iránt.
- A természetes és ember által formált környezet, valamint a tárgyi világ megfigyelése révén fejlődjön a vizuális érzékelés, az értelmező gondolkodás és az esztétikai tudatosság.
- Irányított megfigyelésekre és élményszerű tapasztalatszerzésre építve fejlődjön a tanulók anyagismerete, kreativitása, manuális ügyessége és önálló alkotóképessége.
- A műhelymunka keretében a tanulók ismerkedjenek meg a tárgyalakítás különböző szakaszaival, azok tervezésétől a kivitelezésig, miközben fejlődik térátításuk, formaérzékük és kézügyességük.
- A kézműves technikák alkalmazásán keresztül fejlődjön az egyéni kifejezőkészség, a konstruktív gondolkodás, valamint az együttműködés és a feladattudat.
- A különböző anyagok és eszközök megismerésén keresztül tudatosuljon azok funkciója, tulajdonságai és biztonságos használatuk szabályai.

- **Tananyagtartalmak**

Környezet- és kézműves kultúra alapismeretek

- A természetes és mesterséges környezet elemei, az emberi tevékenység nyomán létrejövő tárgyi világ jellemzői
- A tárgykultúra szerepe a mindennapokban, az ember tárgyalakító és környezetformáló tevékenysége
- A tárgyelemzés alapvető szempontjai: funkció, forma, anyag, esztétika
- A tárgyformálás történeti rétegei: ősi, kézműves és ipari alkotások megfigyelése, összehasonlítása
- A környezetkultúra és kézműves kultúra jelentőségének bemutatása, a műhelymunka sajátosságai

Anyagismeret és technikák

- Alapvető kézműves anyagok: növényi részek, textíliák, papír, agyag – ezek fizikai tulajdonságai és formálási lehetőségei

- A tárgyalatás eszköztára: kéziszerszámok és segédeszközök biztonságos használata, munkavédelmi alapismeretek
- A tárgyalatás lépései: tervezés, formaadás, összeállítás, dekorálás
- Makettkészítés alapjai: kisméretű környezeti modellek, építmények létrehozása papírból, kartonból, egyéb újrahasznosítható anyagokból

Környezeti szemléletformálás

- A természeti és épített környezet fogalma, jellemzői
- Települési és lakóhelyi környezetünk megfigyelése, értelmezése
- Az ember környezetalakító tevékenysége és annak következményei
- Ünnepekhez, jeles alkalmakhoz kapcsolódó tárgyalatás: hagyományőrzés, díszítés, ünnepi terek, tárgyak tervezése és kivitelezése

Feladatcsoportok - A/4. évfolyam részére

36 hét heti 2 óra – 72 óra

- A műhelymunka környezete és szabályai

4 óra

- A tanulók megismerkednek a kézműves és környezetkultúra műhelyének berendezésével, rendjével, valamint a biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival.
- Az alapanyagok, eszközök és szerszámok helyes, célszerű használatának elsajátítása.
- A felelősségteljes, szabályokat betartó magatartás fejlesztése közösségi helyzetekben.

- Tárgyalatás – ismeretek és készségek fejlesztése

22 óra

- A kézműves tárgyalatás lényegének megértése, a tervezés és kivitelezés főbb szakaszainak gyakorlása.
- A formák és színek szerepe az önkifejezésben és az esztétikum megteremtésében.
- A tárgyalatás folyamatának átlátása: ötlet – tervezés – kivitelezés – értékelés.

- A tárgyak közötti harmónia, formai és színbeli összhang tudatosítása.

- Anyag- és technikaismeret a kézművességben

22 óra

- A környezetben található természetes és mesterséges anyagok vizsgálata.
- Az anyagok tulajdonságainak felfedezése: formálhatóság, alakíthatóság, textúra, faktúra.
- Növényi részekből készíthető tárgyak és azok egyszerű elkészítési módjai.
- A textil mint alapanyag: festési, mintázási, nyomhagyási eljárások, valamint az ezekkel készült tárgyak megtervezése és kivitelezése.
- Egyszerű fonási technikák elsajátítása.
- Papír mint sokoldalú alapanyag az alkotásban.
- Az agyag tulajdonságainak felfedezése és kreatív alkalmazása a tárgykészítés során.

- Lakókörnyezet és tárgykultúra

22 óra

- Az otthon és a lakókörnyezet vizsgálata: lakhely funkciói, elrendezése, építészeti típusok.
- Természettel összhangban élő közösségek (pl. törzsi kultúrák) és a modern környezet viszonya.
- Az épített környezet formavilágának, funkcióinak és a természetes környezettel való kapcsolatának megfigyelése.
- Külső terek (parkok, kertek, udvarok) vizuális és funkcionális szerepe.
- Az ünnepek és jeles alkalmak megjelenése a környezeti és tárgykultúrában.
- Az ünnepekhez kapcsolódó alkotások készítése a megismert anyagok és technikák felhasználásával.

- Értékelés, kiállításrendezés

2 óra

- Az elkészült alkotások értékelése egyéni és közösségi szempontok szerint: az önreflexió és a társak munkájának megbecsülése.
- A munkák bemutatása: kiállításrendezés az iskolán belül vagy kívül, közösségi élményteremtés.

- **Követelmény**

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra fő területeit, a tárgyalakotás szerepét
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait
- a környezet- és kézműves kultúra műhely berendezését, munkarendjét
- a környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat munkavédelmi tudnivalóit
- a lakhelyhez és az ünnepekhez kapcsolódó környezet és tárgykultúra alapvető sajátosságait

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására
- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert eszközök szakszerű használatára
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására

- **A/5. évfolyam**

- **Fejlesztési célok és pedagógiai feladatok**

- A kézműves és környezeti kultúra iránti érdeklődés felkeltése, a nyitottság és kíváncsiság megalapozása, pozitív attitűd formálása az alkotótevékenységek iránt.
- A tárgyalakotás és környezetformálás tudatosítása: a használati tárgyak funkciójának és a környezeti harmónia jelentőségének felismerése.
- Tapasztalatszerzés irányított megfigyelések révén, amelyek lehetőséget biztosítanak élményszerű tanulásra, közvetlen felfedezésre.
- Különböző alapanyagok – fa, agyag, fonható szálak anyagok, fémek – megismerése, és az ezekkel való alkotás egyszerű technikáinak elsajátítása játékos, élményszerű módon.
- A tervezett és célirányos alkotómunka megalapozása, az önálló munkavégzéshez szükséges alapkompétenciák fejlesztése (kitartás, feladattudat, önellenőrzés).
- Az esztétikai érzékenység fejlesztése, a színek, formák, anyagok világában való jártasság elmélyítése.

- A kézügyesség, a manuális és konstruáló képességek fejlesztése változatos anyaghasználaton és technikákon keresztül.
- Tananyagtartalmak – Környezet- és kézműves kultúra
- Környezet- és tárgykultúra alapismeretek
 - A környezetkultúra és a tárgykultúra fogalma, az ember által formált mesterséges környezet elemei.
 - Az ember és a tárgyak kapcsolata: a használati tárgyak funkcionális, esztétikai és információhordozó szerepe.
 - A tárgyak megjelenésének vizsgálata: színek, textúrák, faktúrák, formák és hangulatok.
 - A használati és díszítő funkciók tudatosítása az alkotótevékenység során.
- Kézműves mesterségek alapjai
 - Bevezetés a kézműves tevékenységek világába: agyagművesség, famunka, fonható anyagok használata, fémeszközök alaptechnikái.
 - Egyszerű tárgyak és díszítőelemek készítése változatos alapanyagokból.
 - Az anyagokkal való bánásmód: alakíthatóság, formálhatóság, eszközhasználat.
 - Munkavédelmi és eszközhasználati szabályok ismerete és alkalmazása.
- Tárgyalkotási ismeretek és folyamatok
 - A tárgyalkotás lépéseinek elsajátítása: ötletelés – tervezés – kivitelezés – értékelés.
 - Az esztétikum megfigyelése és alkalmazása: forma, szín, anyag, harmónia.
 - A személyes ötletek kibontakoztatása az alkotás során, egyéni megoldások bátorítása.
- Környezeti és lakáskultúra
 - Az ember és környezete közötti kapcsolat vizsgálata.
 - Környezetalakítás szerepe a lakókörnyezetben: lakóépületek, belső terek, külső terek (park, kert, udvar).
 - A lakóhely funkciói, berendezése, alaprajz megértése életkorhoz igazított módon.
 - A lakáskultúra és lakberendezés alapelveinek játékos, alkotó feldolgozása.
- Hagyományok és kortárs értékek

- Történelmi, népi és művészettörténeti példák bemutatása: törzsi kultúrák, népművészet, iparművészet értékei.
- Az ősi és mai tárgyalkotási törekvések összehasonlítása, a múlt értékeinek továbbélése a mai környezetben.
- Más korok és kultúrák vizuális világa iránti empátia, nyitottság fejlesztése.
- Az alkotómunkában való felhasználás, a hagyomány és a modernitás kapcsolódási pontjainak megtalálása.

Feladatcsoportok - A/5. évfolyam részére

36 hét heti 2 óra – 72 óra

- Tárgyalkotási alapismeretek

6 óra

- A tárgyak formájának és funkciójának összefüggései: hogyan szolgálják a formák a használhatóságot és az esztétikumot.
- A tárgytervezés főbb lépései: ötletgyűjtés, tervezés, kivitelezési módok megválasztása, szerkezeti megoldások áttekintése.
- Az anyagválasztás és a technikák kiválasztásának szempontjai: mihez milyen anyag illik, mire milyen technika alkalmas.

A tárgyalkotás folyamata: előkészítés, formázás, díszítés, összeállítás, utómunka – minden szakasz tudatos és kreatív megvalósítása.

- A kézművesség anyagai és technikái

- Agyagművesség

16 óra

- Az agyag sokoldalú felhasználási lehetőségei, jellegzetes tárgytípusai (pl. edények, dísz tárgyak).
- Az agyag természetes tulajdonságai, alakíthatósága kézzel és egyszerű eszközökkel.
- Az alkotás lépései: formázás, díszítés, összeállítás, a tanult technikák alkalmazásával.
- Eszközhasználat és munkavédelmi szabályok az agyag megmunkálása

során.

- Alapvető díszítési eljárások: tapasztás, formába nyomás, felrakás, nyomhagyás, rátétechnika.
- Saját agyagtárgy készítése tanult technikák önálló vagy irányított alkalmazásával.

- Fa- és szálanyag-művesség, vesszőmunka

16 óra

- A fa, a vessző és fonható szál anyagok szerepe a tárgyalakításban; jellemző tárgytípusok (pl. dísz- és használati tárgyak).
- Ezeknek az anyagoknak a jellemző tulajdonságai és formálhatóságuk kézi technikákkal.
- Az anyagokhoz kapcsolódó eszközhasználat és biztonságos munkavégzés szabályai.
- Egyszerű technikák: sodrás, fonás, toldás, darabolás, vágás, csiszolás, ragasztás, kötözés, valamint díszítési eljárások (festés, pácolás, karcolás, ékrovás).
- Egyéni vagy csoportos alkotás készítése az anyag és technika tudatos megválasztásával.

- Fémművesség

16 óra

- A fémek használata a mindennapi tárgykultúrában; jellemző fém tárgyak és díszítőelemek.
- A fémek tulajdonságai, formálhatóságuk különböző eljárásokkal.
- Egyszerű fémmegmunkálási technikák: darabolás, hajlítás, domborítás.
- A fémmegmunkálás eszközei, használatuk és az ezzel kapcsolatos munkavédelmi szabályok.
- Önálló tárgykészítés a megismert fémes technikák kreatív alkalmazásával.

- Lakókörnyezet és lakáskultúra

16 óra

- A lakáskultúra alapvető elemei: hogyan hatnak ránk a bennünket körülvevő tárgyak, színek, elrendezések.

- A tárgyak, bútorok jelentéshordozó, kommunikációs szerepe – mit mesél el rólunk az otthonunk?
- A lakberendezés alapelvei: funkció, harmónia, esztétikum, praktikum.
- A bútorok, berendezési tárgyak mint szimbólumok a különböző kultúrákban és korokban.
- Környezettervezési és makettkészítési feladatok: képzeletbeli lakás, udvar, vagy közösségi tér tervezése a megismert anyagok és technikák felhasználásával.

• Értékelés és kiállításrendezés

2 óra

- A tanulók alkotásainak bemutatása, megosztása iskolai vagy osztálykiállítás keretében.
- A kiállításrendezés alapelvei: tematikus rendezés, esztétikus megjelenítés, alkotói szándék kifejezése.
- Az önreflexió és társértékelés fejlesztése: mit tanultam, hogyan oldottam meg, miben fejlődtem?
- A közös élményre építő záróesemény: az alkotás öröme, az elismerés és visszacsatolás ünnepi megélése.

• Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját
- az agyag, a fa, a vessző, a fonható szálanyagok és a fém felhasználási lehetőségeit
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait
- a tárgyalkotás fontosabb szempontjait
- a tanult tárgyalkotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit
- a lakáskultúra, a lakberendezés alapjait

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására
- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert eszközök megfelelő használatára
- az önálló tárgyalkotásra

- tárgyelemzésre adott szempontok alapján
- a tárgyakban rejlő esztétikum felfedezésére és megfogalmazására
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására

- **A/6. évfolyam**

- Fejlesztési célok

- A tanulók nyitottságának erősítése a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránt, az alkotás örömeinek megtapasztalása.
- Az ember által létrehozott tárgyi világ újabb területeinek felfedezése, a környezetkultúra sokféleségének megismertetése.
- A funkcionális tervezés, a környezetalakítás és az újrahasznosítás fontosságának tudatosítása a tárgyalakítás során.
- Irányított megfigyelések és alkotótevékenységek révén élményszerű tapasztalatok szerzése.
- A textil, nemez és bőr kézműves alapanyagainak megismerése, egyszerű, alkalmazható technikák elsajátítása.
- Az önálló, célirányos alkotómunka elvégzéséhez szükséges ismeretek megalapozása, a munkafolyamatok tervezésének támogatása.
- Az esztétikai érzék fejlesztése, a kéz ügyessége, konstruáló gondolkodás és a munkafegyelem alakítása; a kitartás, pontosság és igényesség megerősítése.

- **Tananyagtartalmak** – Környezet- és kézműves kultúra

- Környezet- és kézműves kultúra alapismeretek

- A mesterséges környezet, a tárgykultúra és környezetkultúra fogalmának értelmezése; az ember alkotta világ összetevőinek tudatos vizsgálata.
- Az ember és tárgyak közötti kapcsolat: tárgyaink mint használati eszközök, díszítőelemek és kommunikációs hordozók.
- Tárgyelemzés: forma, funkció, színek, textúrák és hangulatok értelmezése; a tárgyak minőségének, esztétikai értékének felismerése.
- A tárgyak használati és reprezentatív szerepe különböző kultúrákban, idősíkokban.
- Az újrahasznosítás szerepe a környezettudatos alkotásban – „új életet adni

a tárgyaknak”.

- Kézműves technikák: textil, nemez és bőrmunkák alapjai
 - A kézművesség hagyományos és modern formáinak megismerése.
 - Egyszerű dísz tárgyak, használati tárgyak tervezése és készítése textiltől, nemezből, illetve bőrből.
 - Az egyes alapanyagok tulajdonságainak és felhasználási lehetőségeinek megismerése.
 - Eszközhasználat, munkaszervezés, valamint a munkavégzésre vonatkozó biztonsági szabályok.
 - Az alkotás lépéseinek tudatos követése: tervezés – előkészítés – kivitelezés – díszítés – befejezés.
- Környezetalakítás és a tárgyalakítás kortárs vonatkozásai
 - Az ember és környezete közötti kapcsolat tudatosítása, a környezetalakításban rejlő lehetőségek feltárása.
 - Az aktuális környezetkultúra és design törekvések vizsgálata, példák keresése a közvetlen környezetből és a kortárs művészetből.
 - Az alkotás során szerzett tapasztalatok tudatosítása és kreatív alkalmazása egyéni vagy csoportos munkákban.
- Feladatcsoportok - A/6. évfolyam részére
36 hét heti 2 óra – 72 óra
- Tárgyalakítási ismeretek
8 óra
 - A forma, funkció és díszítés kapcsolatának tudatos vizsgálata, az esztétikai és praktikus szempontok összehangolása.
 - A tervezés lépéseinek megismerése, az alkotófolyamat tudatos megtervezése – az ötlet születésétől a kivitelezésig.
 - Az anyag- és technikaválasztás szempontjainak tudatosítása, a különféle anyagok és eljárások összehangolásának lehetőségei.
 - Az anyagok kombinálásának kipróbálása, kreatív párosítási módok felfedezése.

- A tárgyalás folyamatát az adott feladat és alapanyag függvényében: előkészítés, formálás, díszítés, összeállítás, befejező munkákat.

- Kézműves technikák és alapanyagok
- Textilmunkák

8 óra

- A textil sokoldalú felhasználási területeinek megismerése, a textíliák hétköznapi és ünnepi szerepe.
A különböző textilalapanyagok jellemzői, alakíthatóságuk, kézi megmunkálási lehetőségeik.
- Az alkotáshoz szükséges munkalépések, eszközhasználat és a biztonságos munkavégzés szabályai.
- Alapvető díszítőeljárások: egyszerű fonás- és szövés minták, öltéstechnikák, hímzés.
- A szabás és összeállítás alapvető módjai.
- Tárgyalás egyéni ötletek alapján, a megismert technikák kreatív alkalmazásával.

- Nemez

8 óra

- A nemez anyagának és készítési módjának megismerése, hagyományos és mai felhasználása.
- A gyapjú természetes tulajdonságai, formálhatósága a nemezkészítés során.
- Az alapvető munkalépések és az ezekhez kapcsolódó eszközök megismerése.
- Egyszerű tárgyak készítése (pl. díszek, kisebb használati tárgyak) a tanult technikákkal.

- Bőrmunkák

8 óra

- A bőr mint természetes alapanyag jellemzőinek és felhasználási lehetőségeinek feltérképezése.
- A bőr alakíthatóságának, eszközigényének és biztonságos feldolgozásának

elsajátítása.

- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési eljárások: bőrszálas fonás, nyomhagyásos díszítés (pl. poncolás, csontozás), lyukasztás.
- Alapvető összeállítási módok: lyukasztás, fűzés, csomózás.
- Tárgykészítés egyéni elképzelések alapján, a tanult bőrműves technikák felhasználásával.

- Újrahasznosítás a tárgyalkotásban

8 óra

- Az újrahasznosítás jelentősége a környezettudatos gondolkodás és alkotás szempontjából.
- A különféle alapanyagok újrahasznosíthatóságának felismerése és alkalmazása.
- Meglévő tárgyak funkcióváltása, újragondolása egyéni ötletek mentén. Újrahasznosítási feladatok megtervezése és megvalósítása a korábban megismert anyagok és technikák felhasználásával.

- Életmód és tárgykultúra

8 óra

- Az életmód, a tárgyhasználat és a környezetkultúra közötti kapcsolatok tudatosítása.
- A munkakörnyezet átgondolt tervezése, praktikus és esztétikai szempontok érvényesítése.
- A lakáskultúra ünnepi vetületei: tárgyak és szokások az ünnepek körül.
- A terítés kultúrájának elemei, a teríték szimbolikája, esztétikai és használati funkciók ötvözése.
- Ünnepi alkalmakhoz kapcsolódó téralakítás, dekorációtervezés és -kivitelezés.
- Új és ismert anyagok, technikák ötvözése ünnepi tematikájú tárgyalkotás során.

- Vizsgamunka készítése

18 óra

- Egyénileg megtervezett és kivitelezett tárgy létrehozása választott anyagból és technikával, személyes kifejezési szándékkal.

- Dokumentálás, értékelés és kiállításrendezés

6 óra

- Az alkotófolyamat dokumentálása (pl. fotó, leírás, vázlat).
- Önismereti és csoportos értékelési módszerek alkalmazása.
- A kész művek bemutatása, kiállítás megszervezése és berendezése – az alkotás értékeinek közös ünnepe.

- Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakotás szerepét, a tárgyak funkcióját
- a textil, a nemez, a bőr felhasználási területeit
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait, díszítési lehetőségeit
- a tárgyalakotás fontosabb szempontjait
- az újrahasznosítás szerepét, lehetőségeit
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét
- a lakáskultúra alapjait, az ünnepek megnyilvánulási lehetőségeit a környezet- és tárgykultúrában
- a tanult tárgyalakotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit

Legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására
- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert eszközök megfelelő használatára
- az önálló tárgyalakotásra
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására

- Kimeneti követelmények – Alapfokú évfolyamok befejezése után

Meixner-pedagógiai alapelvek mentén

A tanuló az alkotótevékenységek során, fokozatosan szerzett tapasztalatok és

élmények alapján:

- felismeri és megnevezi az ember által létrehozott környezet főbb jellemzőit, elemeit, összetevőit;
- megérti a környezetkultúra és a kézműves tárgyalakítás kapcsolatát, szerepét a mindennapi életben;
- képes különbséget tenni természetes és mesterséges anyagok között, felismeri azok felhasználási lehetőségeit és formaalakítási módjait;
- ismeri a tárgyalakítás alaplépéseit, és meg tudja különböztetni a tárgyak funkcióját és díszítő szerepét;
- tájékozódik az újrahasznosítás lehetőségeiben, és képes azt saját munkáiban is tudatosan alkalmazni;
- használja és érti az önálló tapasztalatszerzés eszközeit (megfigyelés, kipróbálás, kérdésfeltevés, összehasonlítás);
- tisztában van az alapvető munkavédelmi szabályokkal és képes azokat a gyakorlatban is betartani.

A tanuló:

- nyitott, kíváncsi és pozitívan viszonyul a környezetéhez – legyen az természetes vagy ember alkotta tér;
- képes az elsajátított ismereteket kreatívan és önállóan alkalmazni, legyen szó anyagokról, technikákról vagy ötletekről;
- örömmel és érdeklődéssel fedezi fel az anyagok tapintásának, alakíthatóságának élményét, fejlesztve ezzel érzékelését és finommotorikáját;
- a megismert eszközöket célszerűen és biztonságosan használja az alkotás során;
- képes egyéni ötletek alapján önállóan tárgyat tervezni és kivitelezni, amely kifejez gondolati tartalmat vagy funkcionális célokat szolgál;
- felismeri és le tudja írni egyszerű tárgykészítési folyamatok lépéseit, valamint meg tudja különböztetni ezek technológiai részeit;
- adott szempontok alapján tárgyakat képes elemezni, és értelmezi azok funkcióját, anyaghasználatát, formavilágát;
- nyitott a tárgyak esztétikai tartalmának és jelentéshordozó szerepének

felfedezésére; képes felismerni a hagyományos kézműves kultúra értékeit, és azokat saját alkotásaiban újragondolni, továbbértelmezni;

- tiszteletben tartja és alkalmazza a munka- és balesetvédelmi szabályokat, és mások munkáját is megbecsüli.

Ez a követelményrendszer biztosítja, hogy a tanuló az alkotómunka során ne csupán ismereteket sajátítson el, hanem fejlődjön a figyelme, finommotorikája, gondolkodása, esztétikai érzéke és személyisége is. A Meixner-szemléletnek megfelelően minden gyermeket saját fejlődési útján támogatunk a kreativitás, a tapasztalat és a sikerélmény mentén.

• **Művészeti alapvizsga – Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat**

- *Meixner-pedagógiai szemléletű megközelítés*
- **A vizsga részei**

A vizsga gyakorlati tevékenységekre épül, amelyeken keresztül a tanulók alkotó készségei, manuális képességei és gondolkodási folyamatai egyaránt megmutatkoznak. A vizsga felépítése lehetővé teszi az egyéni kifejezőerő kibontakozását, valamint a fokozatos feladatmegoldás során szerzett tapasztalatok és tudás alkalmazását. A jelenléti vizsga az iskolában a szakteremben, vagy műhelyben zajlik, a konkrét feladatot a helyszínen tudják meg a tanulók. A feladatokat a művészeti iskola művészpédagógusai közösen határozzák meg.

- Tervezési szakasz: 30 perc

Ebben a fázisban a tanuló a tervezés első lépéseit végzi. A forma, a funkció és az esztétikum összhangjára való törekvés közben fejleszti a vizuális gondolkodását, rendszerező és problémamegoldó képességét. A tervezés lépéseit a tanulók egyéni tempóban, de pedagógusi támogatással, strukturált keretek között végzik.

- Tárgykészítési szakasz: 150 perc

A kivitelezés során a tanuló tapasztalat útján valósítja meg tervét. A

gyakorlati folyamat lehetőséget ad a kézügyesség, szem-kéz koordináció, sorrendiség és finommotorika megfigyelésére és értékelésére. A differenciált eszköz- és anyaghasználat a gyerekek egyéni adottságaihoz és kreatív elképzeléseihez igazodik.

- **A vizsga tartalma**

A tanulók szabadon választott témát dolgoznak fel a második félév során, melyet tetszőleges technikával és anyaggal készítenek el a vizsga napjáig. A szabadon választott vizsgamunka együtt kerül értékelésre a helyszínen megoldott feladattal.

A vizsgafeladatot az intézmény úgy állítja össze, hogy lehetőséget adjon a tanulónak saját gondolatainak, ötleteinek megvalósítására. A hangsúly a folyamatközpontúságon van: az önálló tervezés és a megvalósítás útján szerzett élmények és tapasztalatok legalább olyan fontosak, mint a végeredmény.

A tanuló vizsgamunkájában megmutatkozik:

- a funkció és forma egységének tudatos kezelése,
- az anyagismeret és kézműves technikák alkalmazásának biztonsága,
- a környezetalakítás és tárgykultúra esztétikai szempontjainak figyelembevétele,
- a népi kézművesség, a hagyományos anyagok és technikák iránti tisztelet és értő használat.

A tanuló saját megoldást választ, ezzel is érvényesítve az egyéni haladás, az önálló gondolkodás és az önkifejezés lehetőségét. A vizsga során a pedagógus szerepe támogató: biztosítja a tanuló számára az érzelmi biztonságot, az önkifejezés szabadságát, és a megküzdési stratégiák kialakításához szükséges teret.

- **A vizsga értékelése**

Az értékelés komplex módon, több szempont mentén történik, és figyelembe veszi az egyéni képességeket, fejlődési ütemet, valamint az alkotói szándék megvalósítását is. A Meixner-módszerhez híven a hangsúly a pozitív megerősítésen, a fejlődés támogatásán és az önbizalom építésén van.

Az értékelés fő szempontjai:

- **Környezetalakító készség:**
A tanuló mennyire tudatosan és funkcióorientáltan alakítja a környezetébe illő tárgyat.
- **Tárgytervező képesség:**
A tervezési folyamatban mennyire érvényesül a gondolkodási sorrend, ötletgazdagság és problémaérzékenység.
- **Formaalkotó és díszítményképző készség:**
A részletek, arányok, színek és motívumok egysége, kreatív használata.
- **Anyag- és eszközhasználati jártasság:**
A tanuló biztonságosan, célszerűen használja az eszközöket, figyelembe véve a munkavédelmi szempontokat is.
- **Kézműves alapismeretek:**
A megismert technikák alkalmazása, az eljárások rutinszerű vagy kreatív felhasználása.
- **Műfaji sajátosságok alkalmazása:**
A választott tárgy és technika mennyire illeszkedik a kézműves hagyományhoz, illetve a korábban tanult esztétikai és formai elvekhez.
- **A vizsgamunka összhatása:**
A végső tárgy esztétikai minősége, önállósága, ötletessége és funkcionalitása.

A Pedagógiai program legitimációja

Pedagógiai programunk alapjául szolgáló jogszabályok

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

Tájékoztatás és nyilvánosságra hozatal, hatályba lépés szabályozása

A pedagógiai program elérhető a www.meixneriskola.hu címen.

Az Oktatási Hivatal honlapján a KIR rendszeren keresztül

Az iskolatitkárságon kifüggesztve. 1155 Budapest, Tóth István u. 100.

Az intézmény igazgatói irodájában: 1155 Budapest, Tóth István u. 100.

A módosításokat a munkaközösségek véleményének kikérése után készítette:

Molnár Rita
igazgató

Budapest, 2025. augusztus 25.